

CATALUNYA+ CRISTIANA

SETMANARI D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSA

Any XXI • Núm. 1.066 • 225 ptes. / 1,35 euros

24 • febrer • 2000

«La ciència vertadera com
més progressa, més descobreix»
Pius XII

L'Església, amb la dona

Foto: Jordi Vila

La dona gitana ocupa un lloc específic en la Pastoral Social de l'Església.

La pastoral adreçada al món de la marginació vetlla per la seva dignitat, i promoció personal i laboral

Si entenem com a víctima la persona que rep les conseqüències d'un determinat funcionament social, llavors podem dir que la dona continua sent una gran víctima. Paral·lelament, doncs, a la dona que actualment recull els fruits sembrats després d'un segle de grans esforços per situar-se en el mateix pla que l'home, hi ha una altra dona que, a la manca de formació i a la desigualtat en l'àmbit ocupacional, encara ha d'afegir, en molts casos, l'assumpció en solitari de les responsabilitats familiars.

L'Església, des dels diferents àmbits de la pastoral adreçada al

món de la marginació, ofereix una dedicació especial a la dona i vetlla i camina amb ella per aconseguir la seva dignitat i la seva promoció personal i laboral, tant a casa nostra com en països de l'anomenat Tercer Món. La fita a assolir la recordava Joan Pau II, en la seva *Carta a les dones*: «És urgent assolir arreu la igualtat efectiva dels drets de la persona i per tant igualtat de salari respecte a igualtat de feina, tutela de la treballadora-mare, justes promocions en la carrera, igualtat dels esposos en el dret de família...»

Pàg. 2, 3, 5 i 6

Propostes d'evangelització en el món obrer

Després de l'anunci de Jesucrist, cal promoure un acompanyament en el camí d'evangelització, un camí que acostuma a ser llarg i difícil, i que aporta nous reptes com el diàleg amb els immigrants d'altres cultures que vénen aquí a treballar. Aquest va ser el tema que es va treballar en les XII Jornades d'Estudi de la Pastoral Obrera de Catalunya i les Illes, a Sant Cugat el 12 i 13 de febrer. Quim Cervera, capellà en el món obrer i sociòleg, va analitzar les dificultats sociològiques per a l'intercanvi evangelitzador, i Manolo Barco, capellà i delegat de Pastoral Obrera de l'arxidiòcesi de Madrid va citar alguns instruments per avançar en aquest sentit com la creació d'equips parroquials de pastoral obrera o impulsar escoles de formació per transmetre la doctrina social de l'Església.

Pàg. 18

La píndola abortiva RU-486, un altre signe d'«inhumanitat i de decadència moral»

El que per a molts significa un gran progrés i un avenç a favor de la llibertat de la dona, per a l'Església no és més que una forma de «camuflar encara més la tragèdia moral de l'avortament». La CEE ja va deixar clar aquest estiu que la introducció a Espanya de la RU-486 és un altre signe d'inhumanitat i de decadència moral de la nostra societat.

La píndola abortiva RU-486 ja es troba a la disposició dels hospitals espanyols autoritzats per practicar interrupcions legals de l'embaràs. La RU-486 ha estat presentada com una manera fàcil i còmoda d'avortar, sense necessitat d'intervenció quirúrgica, a la qual poden accedir dones no fumadores menors de 35 anys i amb un embaràs de menys de 7 setmanes.

Pàg. 10

Tampoc no van faltar a Roma, el Dia de la Família, veus contra l'avortament.

Foto: Miriam Díez

Sumari

Pàg. 7 «In memoriam» Mons. Martimort

Pàg. 9 Retrobament Ecumènic i diàleg interreligiós

Pàg. 19 Segona trobada d'animació catequètica a Girona

Pàg. 23 Tarragona: cinc projectes de Mans Unides

Pàg. 24 Rosari de Torxes, a l'estil de Lourdes, a Lleida

Pàg. 20-21

Aquesta setmana visitarem el santuari de la Mare de Déu de Queralt, al Berguedà

SANTUARIS

Editorial

La promoció cristiana de la dona

El segle xx ha estat un segle de grans canvis socials, moltes coses a la societat han avançat molt de pressa, fins i tot vertiginosament. No hi ha dubte que el paper de la dona, especialment en els països occidentals, ha estat un dels que més ha canviat. Ara, ja traspasada la frontera del 2000, aquest procés no s'atura, i cada cop més les desigualtats home-dona i el menyspreu cap a la dona, aniran desapareixent de molts llocs de la nostra societat.

Molts moviments feministes pensen que encara estem ben lluny de veure la dona ocupant el seu veritable lloc a la societat, però moltes vegades les seves reivindicacions van més enllà d'una veritable igualtat, o en d'altres defensen un paper de la dona que li resta tota la seva feminitat.

Aquests dies, hem assistit per exemple a l'aprovació d'una llei del Parlament francès que obliga a tots els partits polítics a omplir les seves llistes amb el 50% de representació femenina. S'han de fer normes i lleis que potenciïn la participació de la dona en la política, però quan aquestes són per la força, fan possible coses tan curioses com que en un partit polític que tingui 100 militants dels quals 80 són homes i 20 són dones, a les llistes hagin de concórrer obligatòriament —amb càstigs molts severos en cas de no fer-ho— amb el 50% per a cada sexe. No és molt més lògic que hi vagin els homes i les dones més preparades, sigui quin sigui el percentatge?

A més, caldria fer-nos una pregunta molt seriosa: els avenços en la valoració i el tracte adequat a la dona arriben a totes les dones? Certament que no! Fins i tot en països avançats com el nostre ens adonem que mentre unes dones han adquirit un paper important a la societat, a la política, a les grans empreses, d'altres es mouen en un àmbit de marginació i desprotecció on les coses no han canviat gens, continuen patint humiliacions, abusos i menyspreu.

Alguns governs anomenats «progressistes» i moltes organitzacions «feministes», no es recorden gaire d'aquestes dones, sembla que només

defensen les que tenen un nivell intel·lectual i econòmic mitjanament alt. En canvi Càritas i altres institucions d'Església intenten ajudar aquestes dones a sortir d'aquesta situació, proporcionant-los la formació adequada i la incorporació a llocs de treball dignes i remunerats equitativament.

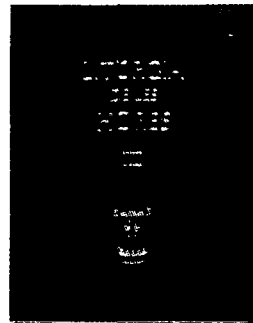
I si anem cap als països menys desenvolupats, ens trobem el mateix però corregit i augmentat. És l'Església a través de les seves institucions i dels missioners qui realment creu i defensa la dignitat de la dona, com el motor que fa créixer la riquesa material i espiritual de les famílies. Curiosament alguns critiquen l'Església i diuen que no defensa la dona i que la té sempre marginada. Molts dels que fan crítiques com aquestes haurien d'anar a llocs de marginació ja sigui al Tercer o al Quart Món per veure qui defensa de veritat la dignitat de la dona i qui l'ajuda a sortir de la seva situació de precarietat.

El Sant Pare en documents com *Mulieris dignitatem* ha parlat amb molta claredat de la importància que la dona ha de tenir en el nostre món. El que passa és que molts fan reduccionismes i creuen que l'únic important és que la dona pugui accedir al ministeri sacerdotal. Encegat per aquesta obsessió no són capaços de veure més enllà ni de valorar el treball que fa l'Església per valorar i promoure la dona en infinitat de tasques i funcions al si de la família, de la societat i de l'Església. I quan es parla de la dona, es parla de totes les dones, perquè totes tenen la mateixa dignitat davant de Déu, les que es troben en un nivell cultural alt o ja han adquirit un reconeixement social, i aquelles que són oblidades i menystingudes en tants indrets del nostre món i de la nostra mateixa societat.

FE D'ERRADES:

A la portada del darrer número de *Catalunya Cristiana*, on apareixia incorrectament 150 anys de la Companyia de Maria a Barcelona hauria d'haver aparegut 350 anys, tal com es pot llegir al reportatge de les pàgines centrals. Demanem disculpes per aquesta lamentable errada.

Sumari

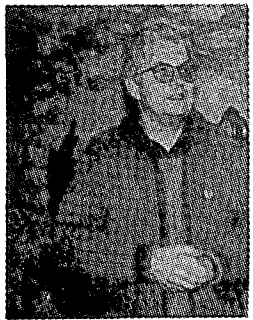
7

«In memoriam»
Mons. Martimort

9

Retrobament
Ecumènic i diàleg
interreligiós

19

Segona trobada
d'animació
catequètica
a Girona

23

Tarragona: cinc
projectes de
Mans Unides

24

Rosari de Torxes,
a l'estil de Lourdes,
a Lleida

CATALUNYA CRISTIANA

Director: Mn. R. Octavi Sánchez

Sotsdirectora: Gna. Gemma Morató

Redactors: Glòria Carrizosa (coordinació), Miquel Àngel Codiña, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire, Marta Puyol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Montse Sans, ANDALUSIA; Guillem Farré, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Lluís Serra i Miriam Díez ROMA; Guillem Ferrer, SESILLES; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Benet Roigé, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA; Fàtima Alemany, VIC

Col·laboradors externs: Gmà. Adrià, Josep M. Aragonès, Pilarín Bayés, Oriol Camps, Joan Carrera, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Francesc Nicolau, Antoni Reig, Cristóbal Sàrrias, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Fundadors: Mn. Joan Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Puiggarí, 5-7 - 08014 BARCELONA - Tel. 934 905 988, Fax 934 902 035 - E-mail: Catcris@idgrup.iberetnet.com

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Magda Revetllat

Promoció: Jordi Baig, Alfons Miralles

Subscripcions: Antònia Canals, Elena Garcia, Isabel Giralt

Administració i comptabilitat: Mònica Torras

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Cra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal: 11.180 ptes.

Reste d'Europa: 21.684 ptes.

Amèrica i Àfrica: 26.884 ptes.

Àsia i Oceania: 37.804 ptes.

en primer pla

Víctima del segle XXI

■ L'Església promou la dona des de la pastoral adreçada a la marginació

L'afirmació que el XXI és el segle de les dones ha esdevingut, més que una intuïció, una certesa que fins i tot els més escèptics no gosen contradir. Però al costat de la dona que, a marxes forçades, ha anat copant el seu lloc dintre de la societat de manera que

al segle XXI aconseguirà de situar-se en un pla d'igualtat respecte de l'home, hi ha una altra dona a qui les circumstàncies socials i personals priven d'avançar al mateix ritme. És la cuera del grup; és la gran víctima del segle XXI.

Són dones que pateixen una doble marginació: d'una banda, social i econòmica; de l'altra, una marginació per la mera condició de ser dones. L'Església, des dels diferents àmbits de la pastoral adreçada al món de la marginació, ofereix una dedicació especial a la dona i vetlla per la seva dignitat, i promoció personal i laboral. Joan Pau II, en la seva *Carta a les dones*, recorda que «és urgent assolir arreu la igualtat efectiva dels drets de la persona i per tant igualtat de salari respecte a igualtat de feina, tutela de la treballadora-mare, justes promocions en la carrera, igualtat dels espous en el dret de família...».

«La dona, en aquests moments, amb les càrregues familiars que té, com pot compaginar feina i família?» Aquesta problemàtica plantejada per Mercedes Rubio, cap del programa de Formació i d'Inserció de Càritas diocesana de Barcelona, és el pa de cada dia de moltes dones que, sense formació, amb pocs recursos econòmics i amb càrregues familiars, tenen greus dificultats per accedir al món laboral. Per acabar-ho d'arrodonir, es tracta en la majoria dels casos de famílies monoparentals: dones que, per la raó que sigui, normalment per una ruptura de la parella o per un abandonament, exerceixen el doble paper de pare i de mare.

Si es formen, no tenen diners per fer

Mercedes Rubio.

front a les despeses familiars, i si no es formen estan sempre abocades a fer feines poc qualificades. En el cas que ja estiguin formades, les dificultats es plantegen a l'hora de trobar algú que es faci càrrec dels fills: que els porti a l'escola i que en tingui cura quan la mare està treballant, «tenint en compte que la dona treballa unes deu hores, més o menys», explica Mercedes Rubio.

El programa de Formació i Inserció laboral de Càritas mira de posar remei a algunes de les dificultats amb què es troben aquestes dones: posa al seu abast cangurs perquè puguin sortir a treballar, els ajuda a pagar els menjadors del col·legi i els ofereix, d'una banda, uns cursos de formació molt bàsics adequats a cada situació i necessitat i, de l'altra, uns tallers que consisteixen en la recerca de feina. «On actual-

ment tenen més feina les dones que els homes és en el sector servei: atenció a persones grans i feines de neteja, principalment», explica Mercedes Rubio, «però en un mateix treball en una empresa de grans neteges industrials continua cobrant més l'home que la dona».

En el mes de gener passat el programa de Formació i Inserció va atendre un total de 147 persones. En aquests moments la majoria de les dones que hi recorren són immigrants, que a la situació abans descrita tenen un problema afegit: han deixat tota la seva família al país d'origen i, a banda de l'angoixa que això comporta, han arribat aquí buscant una feina amb la qual s'han de mantenir elles i enviar diners per al manteniment dels seus fills. «Els immigrants han de sobreviure i, per tant, es troben en la necessitat d'agafar la feina que els donin i el sou que els vulguin pagar», assegura Rubio. «Els que les contracten se n'aprofiten perquè saben que no tenen un altre mitjà per viure, de manera que hi ha algunes ofertes escandaloses: ens han arribat a oferir per vuit hores la setmana, tret del dissabte, 40.000 pessetes al mes. No deixa de ser una forma d'esclavitud, és un abús de les persones», es lamenta Mercedes Rubio.

«Aquestes dones han d'atendre molts llocs alhora i estan soles. Són, per tant, persones amb una capacitat tremenda de tirar endavant», afirma Rubio. També n'hi ha que han patit maltractaments físics o psicològics (allò de «tu no serveixes», «no vals per a res»), tot i que, com afirma Rubio, no és que els maltractaments vagin en augment, sinó que, d'una banda, els mitjans de comunicació els han fet més públics i, de l'altra, la dona ha pres més consciència que no ha de suportar aquesta situació. En aquest sentit, si el 1998 el nombre total de denúncies per maltractaments a dones va ascendir a 20.043, l'any següent la xifra va créixer fins a un 8,65%. Les denúncies es van incrementar, doncs, fins a 21.778.

APRENDRE A FER DE MARE

Lluïsa Sebastià és cap del programa d'Infància i de Famílies de Càritas i afirma que els problemes psicològics i psiquiàtrics estan augmentant entre les dones que recorren al servei. Són persones que tenen greus mancances a l'hora d'exercir la seva funció de mare perquè són incapaces de reproduir models que com a filles no van viure en el seu moment, perquè no van tenir una bona relació amb els seus pares. «Cada cop es detecten més casos, i és una persona que necessitarà, més que una intervenció puntual, un tutelatge, que encara serà més di-

ficultós si no són conscients del seu problema i, per tant, no demanen ajuda», afirma Lluïsa Sebastià. Per ajudar-les Càritas impulsa un programa preventiu de suport maternoinfantil adreçat a mares que tenen nens entre els 0 i els 3 anys que passa perquè aprenguin les tasques que han de desenvolupar en matèria d'alimentació i de sanitat, i perquè puguin tenir més vincles amb els seus fills, com comunicar-s'hi i interaccionar amb ells.

El mateix servei disposa també de cases d'acollida per a mares i fills que, per una situació o altra, han sortit del nucli familiar, ja sigui perquè hi ha hagut un trencament, ja per maltractaments o perquè la situació amb la família era dolenta. «La situació és més o menys la mateixa: mares amb proble-

Lluïsa Sebastià.

mes psicològics al darrere, problemes que repercuteixen en els nens; mares, en alguns casos, negligents, cosa que no vol dir que no els estimin, sinó que no saben què vol dir anar al darrere del nen, fer-li un seguiment escolar, administrar els pocs diners que ingressen», explica Lluïsa Sebastià. En aquestes cases d'acollida, doncs, s'intenta ajudar la mare perquè pugui tornar a fer de mare més endavant i perquè comenci a situar-se laboralment i a cercar un habitatge.

DESVETLLAMENT

Més enllà de les nostres fronteres, l'Església també treballa per la promoció de la dona del Tercer Món. Maria Valls pertany a l'Institut de Missioneres de Crist Jesús i fa trenta anys que treballa en l'àmbit de la pastoral i del desenvolupament a la República Democràtica del Congo, concretament a la regió de Bandundu. «De seguida vaig veure, en arribar al Congo, la necessitat de treballar per la promoció de la dona: un dels primers problemes amb què ens trobem és que a les zones rurals encara se subestima la importància d'enviar les nenes a l'escola perquè, en un principi, és només el noi qui ha de formar-se», explica Maria Valls, nascuda a Barcelona el 1932.

Per això, l'Institut de Missioneres de Crist Jesús ha dirigit durant vint-i-cinc anys un institut de secundària, el liceu Temuka

(que vol dir «desvetlla't»), creat arran d'una petició del bisbe de la diòcesi. Gràcies a la formació rebuda per aquest institut, l'únic per a noies en tota la regió del Kwango, milers de noies han pogut accedir a la Universitat i han pogut desenvolupar feines on fins llavors l'accés els havia estat vetat. «Vam anar a buscar les nenes als poblats i les germanes van impulsar campanyes juntament amb els catequistes per convèncer

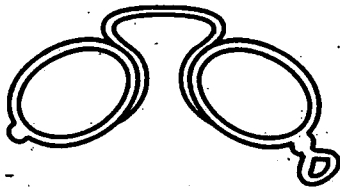
Maria Valls.

els pares que les nenes havien d'estudiar», afirma aquesta missionera. Ara han passat l'institut, que funciona a tota marxa, a mans de religioses natives.

En la promoció de la dona al Congo ha tingut un paper de primer ordre la Legió de Maria, una agrupació fundada l'any 1941 a Berlín i estesa per tota la República Democràtica del Congo. «A poc a poc la dona ha anat prenent consciència de la seva condició de protagonista del propi desenvolupament», assegura Maria Valls, «i són les dones natives les que des de la Legió de Maria llancen campanyes d'alfabetització per ajudar les dones a sortir de la ignorància; les que dirigeixen les corals; les que tenen cura dels malalts, i les que prenen consciència de la seva dignitat, responsabilitat i igualtat en la societat».

Pel que fa a la tasca més pastoral, aquesta missionera assegura que les dones congoleeses han trobat l'alliberació en l'anunci de l'Evangeli: «A Barcelona he sentit a dir que l'Església ha mantingut la dona en un estat de submissió, i contra això m'oposo totalment, perquè hem estat nosaltres i altres instituts religiosos els que hem treballat en cos i ànima per la promoció de la dona i perquè elles coneguin l'Evangeli i, a través de l'Evangeli, descobreixin la igualtat entre l'home i la dona.»

Carme Munté

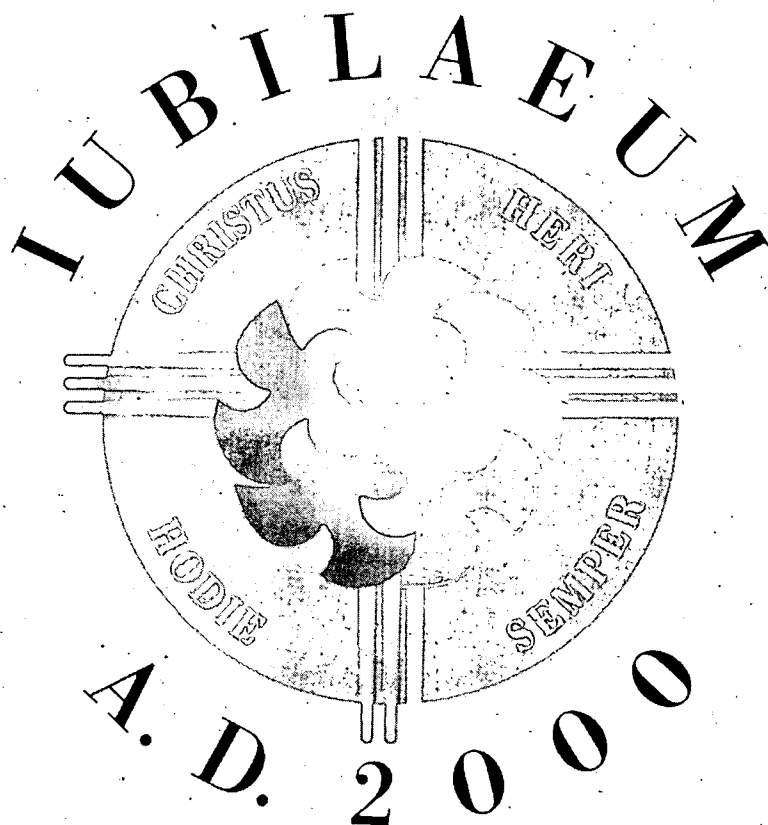

**ÒPTICA
ROMA**

**AUDIÒFONS I
LENTS DE CONTACTE**

Rocafort, 154 - Tel. 932 261 475
Barcelona

ARQUEBISBAT DE BARCELONA

Comissió Diocesana per al Jubileu del 2000

PELEGRINATGE JUBILAR

DIOCESÀ A ROMA

amb motiu del Gran Jubileu

Mes de maig del 2000

Presidit pel cardenal Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona

ROMA / SUBIACO / PORT D'ÒSTIA

Opció A: Autocar, del 15 al 22 de maig

Opció B: Avió, del 16 al 21 de maig

Les inscripcions són obertes

Demaneu informació a: la vostra parròquia, centre de culte, comunitat, moviment, associació... i també als Amics de Catalunya Cristiana.

Amb l'assistència tècnica de:

MERCATRAVEL S.A.

Formació i acollida a la Fundació Pont i Gol de Reus

La promoció i l'acolliment de la dona ocupa un espai important a l'ideari de la Fundació Josep Pont i Gol, una empresa comuna de l'Església de Reus. Aquest Centre de Promoció Juvenil i de la Dona (CPJD), que té la seva seu al barri reusenc de Sant Josep Obrer i va ser erigit l'any 1998, desenvolupa amb eficàcia un programa destinat a la dona, jove i adulta. L'acolliment ofereix formació humana, cultural i laboral.

El taller de confecció del centre.

Tal com indica Maria Teresa Ferraté, una de les persones responsables del centre, «no s'ha de confondre aquesta fundació amb un institut benèfic. Aquí, davant dels problemes d'ordre social i cultural que pateixen un bon nombre de persones, nosaltres donem suport a les dones que no poden créixer plenament, mancades com estan de possibilitats i de recursos. Als voluntaris que treballem a la Fundació Josep Pont i Gol ens mou la fidelitat a l'Evangeli i ens guien els principis cristians: la dignitat de la persona humana, feta a imatge de Déu, ha de ser defensada i construïda».

Cal remarcar que la tasca que du a terme la Fundació al barri de Sant Josep Obrer s'estén també al barri de Montserrat, de la mateixa ciutat de Reus. Una de les activitats més reeixides i amb projecció de les que s'hi duen a terme és sens dubte el taller de confecció, a cura de les Germanes Filles de Sant Josep, dedicat a la formació professional de noies i de dones a partir dels 16 anys. Segons manifesta la germana Adoración Gordo, coordinadora del taller, «a més de proporcionar treball, el programa vol formar humanament mitjançant la convivència de dones de diferents cultures en un mateix ambient intercultural».

D'altra banda, es preveu poder fer un curs de formació en confecció industrial que s'ha sol·licitat al Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i que està pendent d'aprovació. La concessió del curs implicarà una aportació econòmica suficient per a les despeses de funcionament i per a la remuneració dels experts que l'imparteixen.

Hi ha un altre programa dedicat estrictament a la promoció de la dona que es

desenvolupa als dos barris esmentats. Inclou activitats molt diverses, organitzades a partir de les necessitats i dels interessos de les mateixes dones que sol·liciten acolliment i formació en un ambient de convivència i d'amistat entre persones que viuen en un mateix barri. Els objectius se centren en la formació en el camp de les actituds i dels valors, amb trobades de reflexió, xerrades, sortides i cursos. Així mateix, es pretén vehicular la convivència de dones de diferents ètnies i cultures en un ambient intercultural, com també l'alfabetització de dones sense accés a l'escolarització.

El centre del barri Montserrat no disposa de locals propis, a diferència del de Sant Josep Obrer. Les activitats es fan en locals que cedeix la parròquia i també l'Associació de Veïns. Les carmelites vedrunes tenen al seu càrrec el programa de formació de la dona en aquell barri i la germana Núria Meroño, membre de la comunitat, explica que «al barri hi ha moltes dones viudes, que hi van arribar quan eren joves i que ara ja són àvies i fins i tot besàvies. En molts dels casos no són tan importants les activitats que es fan com el fet de poder sortir de casa, esplanar-se amb confiança i relacionar-se. En definitiva, sentir-se dignificades».

Tant Maria Teresa Ferraté com les germanes Adoración Gordo i Núria Meroño coincideixen a afirmar que a través de la Fundació Josep Pont i Gol «estem aconseguint, religiosos i laics, créixer tots junts. Les mateixes persones necessitades de l'acolliment sovint es converteixen en el voluntariat que manté viu aquest caliu que caracteritza la Fundació».

Joan Boronat

Anàlisi

La pobresa té rostre de dona

Havent arribat a l'any 2000, la dona occidental ha aconseguit reduir distàncies i igualar-se cada cop més a l'home. Però al Tercer Món la situació és molt diferent. La dona continua sent la principal protagonista i víctima de la pobresa i la desigualtat.

Tot i els avenços del segle xx, la revolució que va fer explotar els rols ancestrals del gènere no ha acabat. Però si contemplem la història de la humanitat en els últims decennis, i ens fixem especialment en com ha canviat la situació de la dona al nostre món occidental, podem ser optimistes. La dona participa cada cop més activament en el món laboral, lluita i es prepara per assumir totes les responsabilitats. El futur, sens dubte, sembla cada dia més obert a la dona i a la consecució de totes les seves aspiracions.

Paral·lelament, en aquestes tres últimes dècades, l'home és impel·lit a sotmetre's a una profunda transformació, a adquirir un nou rol en la família i la societat. A poc a poc l'home va abandonant el seu paper aprehès. És evident que encara queda molt de camí per recórrer en el nostre «món» i, per descomptat, no és un camí de roses. Però la dona i l'home del tercer mil·lenni van assumint ja les noves pautes de relació que emergeixen.

Això no obstant, el panorama fins ara descrit només es pot aplicar al que denominem Primer Món. Al sud, la situació de la dona és, malauradament, molt diferent. Els números, que no menteixen gairebé mai, ens diuen que una dona africana viu, de mitjana, vint anys menys que una de l'anomenat món desenvolupat. Moren més nenes que nens, ja que des del seu naixement hi ha una discriminació social i alimentària. La infància és breu; també ho és l'adolescència. Les nenes-dona es casen joves, la maternitat és precoç i el nombre de morts per part acostuma a ser elevat. «El miracle de la vida les porta a un malson de mort.»

Segons l'Organització Mundial de la Salut, s'estima que per a l'any 2000 hi haurà catorze milions de dones seropositives i quatre milions més hauran mort a causa de la sida. D'altra banda, la mutilació genital en les seves formes més diverses afecta més de cent milions de dones. Es calcula que cada any més de dos milions de nenes són sotmeses a aquesta intervenció.

Qüestions a part mereixen la prostitució, la violència conjugal, els infanticidis, les violacions... Les dones, com veïem en l'èxode de desplaçats, són les principals víctimes en els conflictes armats. El 80% dels vint-i-cinc milions de persones refugiades arreu del món són dones i infants. Elles es carreguen a les espatlles el 60% del treball remunerat i no remunerat. Per si encara no n'hi hagués prou, una darrera xifra: dels 1.300 milions d'éssers humans que viuen en la més absoluta pobresa, el 70% són dones. Sí, la pobresa té rostre de dona.

El panorama, com es pot veure, no és precisament encoratjador. La igualtat, cada cop més gran entre sexes al nord no té res a veure amb la situació viscuda i patida per la dona al sud. Davant d'això, només hi ha una solució: posar-se a treballar. Elaborar propostes alternatives, laborals, educacionals, sanitàries, financeres. Donar suport al comerç just, als microcrèdits cap a les dones, a les millores en l'assistència materno-infantil i educacional. Les Nacions Unides ens estan recordant constantment que el potencial de la població femenina als països del sud, oblidat durant molt de temps, és importantíssim tant en el marc familiar com en el social.

Juan Manuel Muñoz

Col·laborador de Medicus Mundi Catalunya

El grup Els Ocellassos de la parròquia de Sant Oleguer presentarà la sarsuela

«EL HUÉSPED DEL SEVILLANO»

Dies de representació:

Març: 5, 12 i 26

Abril: 2 i 19

Totes les representacions són a les 17.30 h.

Preu de l'entrada: 500 ptes.

Parròquia de Sant Oleguer:
c/ Nàpols, 133 - Barcelona

«La dona gitana ho aguanta tot amb una mena d'honor familiar»

■ Mn. Ignasi Marqués dirigeix el Secretariat diocesà de Pastoral de Gitanos de Barcelona

Mn. Ignasi Marqués es va posar al capdavant del Secretariat diocesà de Pastoral de Gitanos de l'arquebisbat de Barcelona després de la mort del seu predecessor al càrrec, Mn. Jordi Garcia-

Die. Cada mes Mn. Marqués es reuneix amb religiosos, laics i capellans que, procedents d'unes quinze zones de la diòcesi amb forta presència gitana, tiren endavant programes tant de tipus

social com pastoral. Actualment s'encarrega també d'organitzar la 25a trobada del Comitè Catòlic Internacional Gitano, que per primera vegada se celebrarà a Barcelona, del 17 al 20 de març.

—Quina importància té la dona en la cultura gitana?

—Per més que sempre els que apareixen en primer terme són els homes, és evident que la dona en la cultura gitana és la columna vertebral, cosa que té molt més mèrit perquè, repeteixo, si bé l'aparença la porta l'home, qui en realitat dona la cara és la dona. No únicament pel que fa a l'educació dels fills, sinó també pel que fa a la manutenció de la família. La dona gitana és la que es lleva primer, és la que prepara el menjar, la que obre el negoci (avui dia hi ha moltes famílies gitanes que es guanyen la vida amb la venda ambulants), la que prepara els farcells i els carrega. Ella és, en definitiva, la que manté la família, puja els infants i, tot i que sovint és una mica maltractada fins i tot per l'home, ella resta fidel, ho aguanta i ho pateix tot amb una mena d'honor familiar.

—Així, tot i ser el puntal de la família, continua sent menystinguda?

—Es pot afirmar actualment que hi ha associacions de dones gitanes que vetllen per la defensa dels drets de la dona i, si sorgeixen aquests grups, vol dir que tenen matèria on treballar, perquè tradicionalment és veritat que a la dona li ha tocat ballar sempre amb la més lletja; això és, portar el paper més difícil. Allà on hi ha programes socials per a les famílies gitanes també costa més que la dona hi participi perquè hi ha molts homes que les priven de sortir, si bé és cert que això va canviant. L'home vol ser tractat com un rei i tot per la mestressa, que en molts casos és considerada gairebé

com una esclava.

—De quina manera el respecte aferrissat a la tradició ha anat i va en detriment de la dona?

—En la cultura gitana, per exemple, la virginitat és molt preuada, cosa que fa que a les nenes, quan tenen 12 anys, se les tendeixi a protegir molt. Llavors és mal vist que surtin de casa i, és clar, com a conseqüència és molt difícil que compleixin a l'escola. Cal vetllar per elles ja pensant en el seu matrimoni, i per casar-se és molt important mantenir-se verge. La dona gitana sempre ha estat molt fidel al seu home i l'adulteri pot ser motiu de divorci i de rebuig.

—L'absentisme escolar tant de les nenes com dels nens gitanos és fruit de la despreocupació dels pares?

—De la mateixa manera que ells, quan eren petits, no van anar a l'escola, hi ha molt pares que no han après a valorar l'escolarització. És conseqüència també de la cultura nòmada dels gitanos, on els infants, a mesura que ja poden produir perquè ja tenen força, han de treballar i portar beneficis a la família. Valorar que val la pena no treballar a curt termini sinó tancar-se en una escola durant uns anys i esperar que més tard, a llarg termini, tot l'après doni un rendiment, implica un temps d'aprenentatge. Per això es desenvolupen programes per evitar l'absentis-

Mn. Ignasi Marqués.

me escolar i perquè els joves compleixin amb els seus deures escolars, així com per facilitar que les nenes a partir de certa edat, si no poden seguir tot el curs, rebin un aprenentatge paral·lel i no quedin marginades respecte de les altres.

—Hi ha signes evidents, però, que la

dona gitana ha pres consciència de la seva dignitat i igualtat respecte de l'home?

—Tot el que sigui fomentar cultura i educar en el respecte a l'altre desemboca en la promoció de la dona i en la defensa de la seva igualtat respecte de l'home. El que passa és que per aconseguir-ho cal ser prudent i assolir-ho més aviat indirectament. En la mesura que la dona aprèn a escriure i és alfabetitzada, en la mesura que l'ajudem que valori l'escolarització dels seus fills, i encara que no es tracti de programes que defensin directament els drets de la dona, a curt i a llarg termini l'estan beneficiant. I en això és claríssim que l'Església té i continua tenint un paper molt important. La dona gitana, en concret, és molt religiosa i molt responsable, no únicament en la seva implicació en les parròquies, sinó també en el culte. Les persones que són fidels a la pregària i que assisteixen a la parròquia o al temple evangelista són bàsicament les dones. Els homes hi van més per prendre la coca-cola o per trobar-se amb els amics.

—Al temple evangelista?

—No hem d'amagar que molts gitanos, en els últims vint anys, freqüenten l'Església evangelista de Filadèlfia (pren el nom d'una de les set esglésies de l'Apocalipsi), perquè em temo que l'Església catòlica és excessivament rigorosa a l'hora d'ordenar els seus ministres, mentre que en l'evangèlica ja n'hi ha prou que una persona sàpiga llegir la Bíblia perquè li sigui confiat el lideratge d'una determinada comunitat. Per tant, fàcilment gitanos que s'han preparat una mica són considerats pastors i dignes, en conseqüència, de portar endavant una comunitat cristiana. Tenen a més un tarannà i una facilitat per cantar i cridar al·luies com a ells els agrada, cosa que fa que hi hagi una proximitat més gran amb les maneres de fer i la cultura gitana. Cal tenir en compte també que, com que en la cultura gitana és molt important l'aspecte familiar i de clan, quan un home es fa pastor, a continuació la dona, els fills i la resta de parents gairebé es veuen obligats a assistir en aquella església o comunitat. Famílies senceres, en conseqüència, s'han traspassat a l'Església evangèlica. En la mesura, doncs, que hi hagi capellans de l'Església catòlica d'aquesta cultura, serà més fàcil que els gitanos es trobin a la parròquia com a casa seva.

Anàlisi

Quan acaba la tolerància i comença la covardia?

Fa molts mesos que hi penso, però els últims assassinats d'Ángeles Chibán, Virginia Acebes i altres casos recents han portat al límit la meua capacitat d'indignació i, al mateix temps, la necessitat de reclamar, més aviat d'exigir, la creació d'un fòrum o organisme que estudiï amb profunditat el tema de la violència relacionada amb els abusos sexuals per arribar a l'arrel del mal del qual potser tots —homes i dones— en som corresponsables per omissió o, potser, per covardia.

Recordo, ja fa uns quants anys, Pau López Castellote, un intel·lectual valent i discutit que va morir fa anys i deia «les coses són per ser usades, les persones, per ser estimades», i es lamentava que l'actual consumisme ens portés a usar les persones i a estimar les coses. Si continuem per aquest camí, podem arribar fàcilment al món de la llei del més fort o de la nova selva del món desenvolupat, en el qual la persona humana passa del nivell de valor suprem al de l'objecte de consum o producció. Un món en què els «forts» utilitzen els «dèbils» i n'abusen per amor a les coses i als seus capricis. El que és greu és que això ho fem o ho tolerem gairebé sense adonar-nos-en. Quan, de cop i volta, els terribles assassinats esmentats commouen les nostres consciències adormides, aleshores exigim lleis dissuasives i el màxim

rigor possible per part dels jutges. La teràpia està bé, però, no seria millor fer una bona diagnosi i aplicar els tractaments preventius adequats?

Malauradament la diagnosi és clara per a aquesta malaltia social i es dedueix ràpidament de l'afirmació de Pau López, però el reduccionisme intel·lectual, producte de filies i fòbies, ens ha impedit treure'n la senzilla conclusió: utilitzar les persones per amor a les coses és el primer pas per caure en l'abús de les persones, per acabar en el proxenetisme més profund, que és el comerç amb els éssers humans prescindint totalment de la seva dignitat, és a dir, de la seva sacralitat fins i tot laica.

Els uns per acció, però els altres per omissió, tots hauríem d'entonar el nostre *mea culpa* i acceptar la corresponent part de responsabilitat d'aquests crims horribles i lamentables, quan no denunciem —per covardia o pel que diran— alguns negocis clars i evidents sobre el sexe, que porten com a conseqüència el fet de rebaixar a nivell d'objecte el *partner* que es compra o es ven i que únicament es valora pel benefici que produeix.

Dr. Miquel Gassiot Matas

Reportatge: Carme Munté

França

església en el món

«In memoriam» Mons. Martimort

El passat mes de gener moria Mons. Aimé Georges Martimort a la mateixa ciutat que el veié néixer l'estiu del 1911, Toulouse (França). Fou un gran estudiós de la litúrgia i artífex destacat de la reforma litúrgica del Concili

Vaticà II. Per això crec «just i necessari» deixar constància del traspàs d'una personalitat com la seva. A més, vull testimoniar la fortuna que vaig tenir de conèixer personalment el professor Martimort, arran del meu treball

doctoral amb què vaig poder gaudir de la seva orientació intel·lectual. Parlar d'ell, no és per a mi un afer merament formal, sinó quelcom que brolla des d'un pregon sentiment de gratitud i d'admiració.

Ben aviat es manifestà en el nostre autor la preparació de tipus històric i d'investigador, i a l'ensem, la seva competència en el camp teològic i litúrgic, tant pel que fa a la docència com a la recerca. Aquesta activitat cristal·litza en diverses obres que publicà i que tingueren un notable èxit editorial; la de més difusió fou *L'Église en prière. Introduction à la liturgie* traduït a moltes llengües, amb diverses edicions. Tot amb tot, i a parer d'alguns autors, el millor fruit de la seva recerca el donà en la maduresa quan publicà el seu estudi sobre la documentació litúrgica d'Edmon Martène, punt de referència obligat per a tots els qui s'apropen a l'obra d'aquest autor. Però si cal escollir un tema en el qual Martimort sobresurti especialment, entre l'ampli ventall que configura la seva obra, aquest és el de l'assemblea litúrgica. Ell és el primer que dedica una reflexió teològica a aquest argument, a fi d'aconseguir que els batejats arribin a una activa, conscient i fructuosa participació dels misteris divins celebrats a la litúrgia. A l'interior de les publicacions del nostre autor, els treballs dedicats a l'assemblea són de notable profunditat en l'ordre de la teologia i de l'eclesiologia, i han deixat empremta tot fent-se imprescindibles en el pensament teològic i litúrgic sobre aquest tema

d'aleshores ençà. I és en aquest context que queda evidenciada amb més claredat la conjunció que es dona en l'obra de Martimort entre un treball profund d'estudis i una intensa preocupació pastoral i espiritual.

Martimort i la pastoral litúrgica

Com a pastor i com a liturgista, des dels inicis de la seva activitat, quan era encara un jove prevere (fou ordenat el 1934) molt abans del Concili, veu en el coneixement i en l'aprofundiment de la litúrgia un camp fecundíssim per a l'apostolat, destinat tant als fidels més senzills com als més doctes. És en aquesta línia que cal situar el seu interès per les sessions de Vanves-Versailles on s'hi debaten els temes litúrgics més candents. Durant divuit anys hi hagué anualment (llevat del 1963 a causa del Concili) una sessió de Vanves, destinada a la investigació, i una altra a Versailles o un congrés destinat al gran públic. Totes aquestes sessions, fins al 1962, foren dirigides i preparades pel nostre autor. Fou també l'ànima durant molts anys del Centre de Pastoral Litúrgica de París. Participà (diguem-ne casualment) a la reunió fundacional d'aquesta institució el mes de maig del 1943, si bé no s'hi incorporarà immediatament a causa d'altres afers que l'obligaven. L'any 1946, però, ja el trobem formant part de la direcció —en equip— d'aquest Centre i ho serà fins al 1964, quan presentarà la seva renúncia al càrrec a fi de poder-se dedicar més intensament a les activitats que tenien lloc a Roma arran de la reforma litúrgica. Mons. Martimort s'emprà de tot cor en la docència des de la seva càtedra a la facultat de Teologia de Toulouse, de la qual fou a més degà durant els anys 1968-1970. I del sentit pastoral que donava a l'ensenyament n'és testimoni una carta que m'adreçà amb data del 8 de gener del 1999, on m'animava en el meu treball a l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona: «Els meus millors desigs per a vostè s'uneixen, doncs, a la causa de la litúrgia: que sacerdots i fidels, i sobretot els futurs responsables de la pregària de l'Església, l'assaboreixin i la visquin cada cop més i més, i especialment en la rectitud de la seva pràctica, ja que nosaltres estem al mig dels excessos dels integristes i de les fantasies dels altres...»

Per acabar

Caldria dir, encara, quelcom del Martimort artífex de la reforma litúrgica del Vaticà II. Però això demanaria un espai

que aquí no disposem. Deixem constància, si més no, de l'obra que l'ocupà durant set anys: la reforma del breviari, de la Litúrgia de les Hores. Segons el parer de molts experts aquest és un dels millors fruits de la reforma litúrgica. És ben significatiu el que va escriure el bisbe brasiler Mons. Isnard quan, després d'anomenar «joia de la litúrgia» l'actual *Offici diví*, afegeix: «Molts homes tenen estàtues a la plaça pública o bé plaques commemoratives. Els quatre volums de la *Liturgia Horarum* són, al meu parer, el gran monument a la memòria de Martimort.» Des del seu traspàs, cada vegada que agafo la Litúrgia de les Hores a les mans converteixo aquest gest en una pregària pel seu autor. I, encara, rellegint aquests dies les cartes que d'ell vaig rebre, amb la seva lletra fina i la seva expressió precisa, he descobert la «joia» particular, ben meua, que ell em deixà en aquells papers: que m'anomenés tantes vegades *cher ami* (estimat amic). Jo, que no vaig atrevir-me mai a adreçar-m'hi així, ara sí que m'hi veig amb cor, i amb un pregon agraïment, vull dir des d'aquesta riba a l'insigne mestre: *cher ami*.

Jaume González i Padrós,
Institut Superior de Litúrgia de
Barcelona

VATICÀ

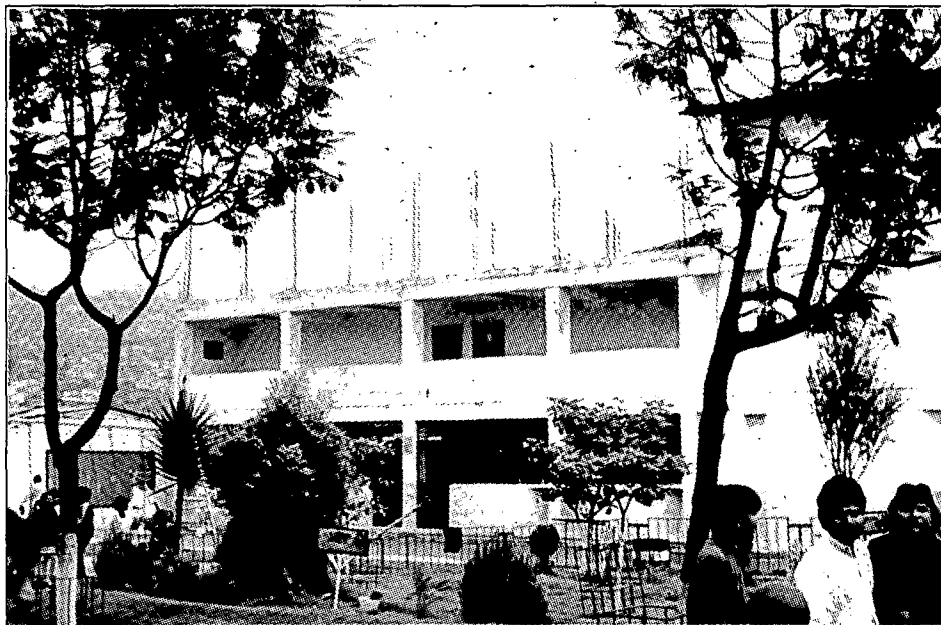
Històric acord entre el Vaticà i l'OAP

ROMA.— La Santa Seu i l'Organització per l'Alliberament Palestí (OAP) han signat un «acord bàsic», que estabilitza les relacions mútues entre aquestes dues institucions i amb què es garanteix la llibertat religiosa en els territoris controlats per l'Autoritat Palestina. Aquest text es refereix a la delicada qüestió de Jerusalem, on les dues parts constaten la necessitat d'arribar a un estatut especial internacionalment garantit per a la Ciutat Santa. Aquest estatut hauria de tutelar la llibertat del culte en els Llocs Sants, el seu patrimoni cultural i la mateixa dignitat davant la llei de les tres religions. Segons el portaveu de la Santa Seu, Joaquín Navarro-Valls, «no hi ha precedents d'un acord bilateral semblant, tot i que recorda per analogia l'acord realitzat entre la Santa Seu i Israel». (*Zenit*)

ESPANYA

Lajos Kada deixa la nunciatura després de complir 75 anys

MADRID.— El 16 de febrer el nunci del Papa a Espanya, Mons. Lajos Kada, va posar punt i final a quaranta-dos anys d'activitat diplomàtica i pastoral al servei de la Santa Seu. Lajos Kada va néixer a Budapest (Hongria). És doctor en Teologia i Dret Canònic. Va ingressar al servei diplomàtic de la Santa Seu el 1957 i ha estat nunci apostòlic a Costa Rica, El Salvador, Alemanya i Espanya (des del 1995). El 1971 va ser cridat al Pontifici Consell Cor Unum i el 1973 va ser nomenat sotssecretari d'aquest consell. El 1984 va ser nomenat secretari de la Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments. (C.C.)

L'escola Joan Pau II del Moviment d'Educació Popular Fe i Alegria, al sud de Quito (Equador), dedicada a nens i famílies pobres, demana ajuda econòmica. Necessita 5.000 dòlars per acabar unes obres, suspeses per manca de recursos, imprescindibles per a la creació del vuitè i novè any de Bàsica i donar així educació als més necessitats. Qui vulgui col·laborar pot adreçar-se a Fe i Alegria-Espanya, c/ Barquillo, 40, 2n D - 28004 Madrid, tel. 913 103 336, fax 913 194 028, a/e:fyaspana@iname.com (C.C.)

Espanya

El cardenal Ratzinger parla sobre l'encíclica «Fides et ratio»

MADRID.— El prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fè, el cardenal Joseph Ratzinger, va pronunciar el 16 de febrer a Madrid, en el marc del Congrés Internacional sobre l'encíclica *Fides et ratio*, una conferència sobre fe, veritat i cultura. Abans havia fet una roda de premsa en la qual havia afirmat que el dret a la vida és el fonament de tots els altres drets humans.

Davant d'un auditori ple, el cardenal Ratzinger va explicar que l'encíclica del Papa pretén «rehabilitar la qüestió de la veritat en un món marcat pel relativisme; en la situació de la ciència actual,

l'encíclica voldria fer valer aquesta qüestió com una tara racional i científica, perquè en cas contrari, la fe perd l'aire en què respira». Per al purpurat, «el destonament de la teologia i de la metafísica no

tan sols ha fet el pensament més lliure, sinó també més complicat». El cardenal també va fer un repàs per diversos pensadors que han reflexionat sobre les dificultats d'una entesa entre la raó i la fe. Abans de la conferència, Ratzinger va mantenir una trobada amb els periodistes en què va assenyalar que «els catòlics estem convençuts que tot home pot comprendre que el fetus és una persona i té tot el dret a viure». També va mostrar la seva preocupació perquè no s'ha solucionat el tema de l'assignatu-

ra de Religió a les escoles: «No és estrany que en quatre anys no s'hagi pogut resoldre el problema tenint en compte el canvi cultural que està vivint Europa. (...) La religió ha de trobar la seva ubicació adequada en l'educació, perquè és fonamental que l'Església pugui mostrar la seva força interior a la joventut.» D'altra banda, va subratllar la necessitat d'«establir un diàleg pacient, respectuós i esperançat» amb les altres religions, especialment amb l'islam. (C.C.)

ANGLATERRA

Nou primat per a l'Església catòlica

LONDRES.— Joan Pau II ha nomenat Mons. Cormac Murphy-O'Connor arquebisbe de Westminster, primat d'Anglaterra. El càrrec estava vacant des de la mort del cardenal Basil Hume, el 17 de juny del 1999. Murphy-O'Connor té dos punts en comú amb el seu predecessor: és un gran expert en el diàleg entre catòlics i anglicans (durant anys ha estat copresident de la Comissió Internacional Anglicanocatòlica) i a més manté bones relacions amb la família reial. En fer-se públic el nomenament,

Mons. Murphy O'Connor ha declarat: «Si bé no sóc tan jove com el dia en què em van fer bisbe, afronto aquesta nova tasca amb la mateixa il·lusió, encoratjat pels auguris i oracions de molta gent.»

El nou primat d'Anglaterra, de 69 anys, es va llicenciar en Filosofia i Teologia a la Universitat Gregoriana de Roma. Ordenat sacerdot en aquesta mateixa ciutat, el 28 d'octubre del 1956, el seu ministeri com a sacerdot el va desenvolupar treballant en parròquies de la seva diòcesi d'origen i com a

secretari del bisbe. El 1971 va retornar a Roma on va ser durant sis anys rector del Col·legi Anglès, el centre on es formen els seminaristes i sacerdots d'Anglaterra i Gal·les que estudien en les universitats pontificies de la Ciutat Eterna. El 17 de novembre va ser nomenat bisbe d'Arundel i Brighton.

D'altra banda, el Sant Pare ha nomenat Mons. Vincent Nichols, que des del 1992 era bisbe auxiliar de Westminster, nou arquebisbe de Birmingham. L'arxidiòcesi estava vacant des de la retirada de l'arquebisbe Couve de Murville al juny del 1999. L'arquebisbe Michael Bowen, de Southwark, president de la Conferència Episcopal dels Bisbes d'Anglaterra i Gal·les, està encantat amb els dos nomenaments que «guiaran fantàsticament el treball de l'Església a Anglaterra i Gal·les. N'estic segur». (Zenit)

**Vine a
cantar
amb Mn.
Soler!**

Catalunya Cristiana
et convida a assajar cants de
Quaresma i Pasqua

els dimarts
29 de febrer
7 de març
14 de març

de les 19.30 a les 21.00 hores
a les Dominiques de la Presentació
del c/Rosselló, 240 (Barcelona)
Metro: DIAGONAL, línia verda i blava

Cal apuntar-se al telèfon 934 905 988
(Srta. Elena).

Inscripcions gratuïtes

Catalunya

Retrobament Ecumènic i diàleg interreligiós

■ L'Europa del tercer mil·lenni, marcada per la interculturalitat

SANT CUGAT DEL VALLÈS.— El 5 de febrer, es va celebrar al Casal Borja de Sant Cugat del Vallès, el XIV Retrobament Ecumènic organitzat pel Centre Ecumènic de Catalunya. La trobada, a la qual assistiren representats de diferents Esglésies cristianes de casa

nostra, va començar amb una pregària. Cristians de diferents confessions vam pregar junts pel do de la unitat i per ser alliberats de «tot prejudici, suspicàcia i rancúnia que ceguen la ment i tanquen el cor, impeding-nos així de comprendre'ns i estimar-nos com cal».

Van seguir unes intervencions centrades entorn del tema del diàleg interreligiós, amb motiu del III Parlament de les Religions del Món, celebrat al desembre passat a la Ciutat del Cap a Sud-àfrica. El P. Joan Botam, president del Centre Ecumènic, que va assistir-hi en representació de la ciutat de Barcelona, va parlar de la crida del III Parlament de les Religions del Món als responsables màxims de la societat. Els parlaments de les religions s'inspiren en la intuïció que «quan parlem de Déu estem parlant sobre com els homes i dones de tot el món poden assolir la felicitat». En aquesta línia el III Parlament ha demanat als responsables màxims de la societat que vulguin regir-se per una ètica global consensuada que tingui com a finalitat la felicitat de tot home i de tota dona. Com assolir-ho: amb una actitud d'escolta, de reflexió i de diàleg. Al Parlament hi assistiren entre 4.500 i 5.000 participants d'arreu del món i hi hagué unes 850 ofertes de grups de treball.

Concretant la crida del Parlament a casa nostra, el P. Botam, va observar que estem vivint un moment preocupant pel que fa al diàleg interreligiós. «La pluralitat va cap a nosaltres i no nosaltres cap a la pluralitat.» Quan de fet, el nostre passat és fet en la pluralitat que, per tant, no és una novetat. Hem d'avançar vers la integració i no l'assimilació i això comporta que algú ha de cedir alguna cosa. Va ressaltar les iniciatives positives del Centre Interreligiós de Barcelona i el Fòrum Universal de les Cultures a la nostra ciutat, el 2004.

A continuació ens va parlar Jordi Moreras, autor d'un extens estudi sobre els musulmans a Barcelona i Catalunya. Va advertir de la complexitat de la qüestió i del fet que avui les relacions entre l'islam i l'Occident viuen un moment difícil de «deseñcontre» i de «xoc de civilitzacions». De la comunitat musulmana a Catalunya va destacar la seva pluralitat (no són tots el mateix ja que vénen de diferents països, són més o menys practicants de la seva religió i també es dona el fenomen de la secularització). La majoria provenen de la immigració però cal tenir present que d'aquí uns 20 anys hi haurà molts musulmans catalans. Alguns grups tenen espais de culte però la majoria celebren el culte en condicions molt precàries. Els mateixos musulmans també es pregunten què vol dir viure en una societat no musulmana, i tenen por de l'hostilitat de la societat envers ells. La falta de llocs pú-

En record del retrobament es va plantar un arbre.

blics de culte fa que la comunitat musulmana moltes vegades sigui «invisible». Encara no ens adonem, va dir-nos, que estem veient el creixement d'una altra comunitat religiosa a casa nostra.

No obstant això, el Sr. Moreras també ens va proposar que hem de tenir present que la presència islàmica a Europa és una oportunitat per a l'islam per desenvolupar-se d'una manera que no pot fer a casa seva. També és una oportunitat per a nosaltres si som capaços de donar una resposta al repte de la tolerància que és el respecte mutu sense preponderància ni voluntat d'assimilació. Francesc Torraflot, del Centre Unesco de Catalunya,

va parlar de les actituds de fons en les relacions interreligioses. Va fer notar que *dialogos* vol dir anar més enllà del *logos*, d'allò purament racional: obert a la diferència i a l'alteritat. L'altre no és un llop/infern: cal eliminar pors o sospites. Cal l'empatia: posar-se en la pell de l'altre. Diàleg de sentiments semblant al que hi ha en una parella: treballar molt l'amistat que és la manera de manifestar l'amor. Es tracta de captar més el que la persona sent que no pas el que diu. I això no té límits: no hi ha res al que hom no pugui renunciar si hi ha aquesta voluntat de diàleg: estimar l'enemic, tolerar fins la intolerància (testimoni de la Creu de Jesús).

Després d'aquestes intervencions vam compartir un dinar de germanor i seguidament hi va haver la tradicional plantada de l'arbre, signe d'esperança. A la tarda, Jaume Castro, de la Comunitat de Sant Egidí, ens va comentar la trobada internacional de pregària per la pau celebrada a Bucarest, el 20 d'agost del 1998, amb el lema «La Pau és el nom de Déu». En la línia de l'Encontre d'Assís la guiava la convicció que «tots, anant al fons de llur experiència religiosa, es trobaran pregant per la pau». Celebrada en un país de l'Est, ortodox, expressava el desig de trobar-se amb «l'altra ànima d'Europa». Fou preàmbul de la visita del Papa a Romania i va propiciar «l'inici d'un clima nou entre catòlics i ortodoxos a Romania».

A continuació es va informar sobre les activitats realitzades durant la Setmana de la Unitat arreu de Catalunya. Es lamentava la falta de joves en els encontres ecumènics al llarg de l'any. A excepció dels de Taizé, encara que potser falta continuïtat a l'experiència que hi fan els joves. També es va lamentar molt la falta de cultura religiosa a les escoles: «Estem a 0 de religió», encara que es detecta un interès per conèixer les religions. Es va remarcar la greu injustícia que suposa mutilar l'home de la seva dimensió transcendent.

A la trobada també vam escoltar el testimoni de Theresa Currin, sud-africana i sociòloga de la religió, sobre el diàleg ecumènic a Sud-àfrica, i el paper que va tenir en el desmantellament del sistema de l'apartheid. Nelson Mandela, ens va dir la Sra. Currin, ha reconegut que «és gràcies als creients cristians que el país ha arribat on és ara». Contrastant amb les dificultats de les relacions interreligioses a casa nostra, ens va dir que hi ha una bona entesa entre les comunitats cristianes, hindús i musulmanes a Sud-àfrica. Per exemple, ens va explicar que els hindús i els musulmans de la gran ciutat de Durban mantenen farcida de flors i de llànties la catedral catòlica. Un signe bonic i eloqüent del que pot arribar a ser la bona entesa interreligiosa quan el que impera és l'amor i el respecte per les tradicions i les creences de l'altre.

Mn. Joan Manuel Serra

La crida del III Parlament de les Religions del Món

La crida adreçada als màxims responsables de la societat, pel III Parlament de les Religions del Món, per la pau, la justícia i la sostenibilitat del nostre planeta, fou recollida pel XIV Retrobament Ecumènic com a síntesi operativa de la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians, inspirada enguany per les paraules de Pau als Efesis: «Beneït sigui Déu que ens ha beneït en Crist.»

Partint de les aportacions dels ponents i de l'experiència personal de la cinquantena de cristians de diverses comarques i confessions que hi van participar, es féu prou evident a la consciència de tots que la trajectòria de l'Europa del tercer mil·lenni i, per consegüent, de Catalunya, estarà profundament marcada pel fenomen de la interculturalitat.

El retrobament, amb un objectiu prou ambiciós, se centrà entorn de la presència islàmica a Catalunya, sense deixar de costat, les altres tradicions espirituals que hi tenen també poc o molta implantació. L'experiència de reflexió i diàleg, significada a Sud-àfrica, al desembre passat, pel III Parlament de les Religions del Món, en sintonia, d'altra banda, amb el CIB (Centre Interreligiós de Barcelona - Servei Municipal d'atenció als immigrants

atesa a la dimensió religiosa) i el Fòrum Universal de Cultures Barcelona 2004, tots dos projectes en vies de realització, va servir de referent per enfocar com han de ser les relacions interreligioses a propòsit de les quals, perquè el problema que suposen és complex, totes les instàncies, cíviques i religioses, han de saber col·laborar.

No hi ha ismes (judaisme, cristianisme o islamisme) afirmà Jordi Moreras: hi ha persones amb les quals hem d'aprendre a conviure, dialogar i col·laborar sense aires de superioritats de part de ningú. A través del diàleg, per això mateix, imaginatiu, ben entès que l'objectiu no és la conversió dels uns a la fe dels altres, ni l'aiguabarreig de totes les fes, ans, des de la fidelitat a les pròpies arrels, la resposta coherent que indistintament ens demanen les noves circumstàncies històriques, puntualitzà Francesc Torraflot. La nova situació intercultural, acabà dient Joan Botam, comporta per a tothom una gran interpel·lació i alhora, si sabem encaixar-la, una magnífica oportunitat de creixença. Obviament alliberats d'antics prejudicis, amb esperit de servei i, receptius, en definitiva, als valors del Regne. (J.B.)

Espanya

Un pas més cap a una «cultura de la mort»

■ La píndola abortiva RU-486 arriba a les clíniques espanyoles

Els hospitals espanyols autoritzats a practicar interrupcions legals de l'embaràs disposen des del 7 de febrer passat de la possibilitat d'oferir als seus pacients la RU-486. Aquest

medicament, fabricat pels laboratoris Exelgyn, ha arribat a Espanya després d'haver provocat ja a França mig milió d'avortaments. Amb ella, l'avortament passa a ser farmacològic, sense

necessitat d'intervenció quirúrgica, tot i que com ja va deixar ben clar la Conferència Episcopal fa uns mesos, tan sols es tracta de «camuflar encara més la tragèdia moral de l'avortament».

«El recurs d'un fàrmac abortiu, com la píndola RU-486, és tan immoral com el recurs a l'avortament quirúrgic. (...) El crim no es perpetra amb arma blanca, però sí a través d'una química letal.» D'aquesta manera tan contundent, ja a l'estiu la Conferència Episcopal Espanyola va voler posar fi a la polèmica sobre l'arribada recent a les clíniques espanyoles de la píndola abortiva RU-486. Aquesta es va produir el 7 de febrer passat i, des d'aleshores, sembla que han estat nombroses les demandes d'aquest fàrmac abortiu. La RU-486 s'ha presentat com una manera fàcil i còmoda d'avortar sense necessitat de cap intervenció quirúrgica a la qual es poden acollir les dones embarassades de menys de set setmanes. A França causa estralls i ja ha provocat més de 500.000 avortaments. Ara arriba a Espanya després d'haver estat sol·licitada per tots els hospitals públics, a excepció dels de Navarra i de La Rioja; i un gran nombre de clíniques privades. Tan sols a Catalunya, 25 hospitals ja hi poden accedir.

Aquesta nova forma d'avortament farmacològic significa, per a la doctora Rutllan, presidenta de Pro Vida a Catalunya, «una banalització encara més gran del fet de destruir una vida que ja existeix». L'avortament canvia de cara, de manera d'aplicar-se, però darrere seu arrossega una finalitat que no deixa de ser la de destruir una vida ja naixent. Segons sembla, s'eviten els inconvenients de la interrupció quirúrgica de l'embaràs, tot i que els efectes secundaris i les contraindicacions que produeix no són pas pocs. Encara calen tres o quatre visites al metge, les píndoles s'han de prendre davant de testi-

L'Església considera la RU-486 com una manera de «camuflar encara més la tragèdia moral de l'avortament».

monis, les pacients s'han de sotmetre a diverses ecografies vaginals de control, passar-se almenys 48 hores amb dolor abdominal i a vegades sagnar més del compte.

La majoria dels 50.000 avortaments legals que es practiquen anualment a Espanya podran, d'ara en endavant, fer servir aquest mètode, que tan sols requereix que l'embaràs sigui menor de 7 setmanes, que la dona no sigui fumadora i que sigui menor de 35 anys. «El més greu no és el que s'ha dit als mitjans —explica Rutllan—, sinó el fet que ara el fetus és converteix en un excrement que s'elimina i es llança al vàter.» La CEE té clar que l'acceptació a Espanya de la RU-486 és un pas endavant en l'acceptació social de l'avortament i això no deixa de ser «un dels signes d'inhumanitat i de decadència moral més grans de la nostra societat».

Per això, en el document presentat al juny del 1999, *L'avortament amb píndola també és un crim*, arremet amb duresa contra els estaments públics, especialment el Govern, que són els que han regulat l'ús legal de la RU-486.

Françoise Soler, experta en mètodes naturals de contracepció, creu, no obstant això, que el problema va molt més enllà: «Si no és la RU-486 hauria estat una altra cosa, el problema es troba en el fet que continuen havent-hi embarassos no planejats.» La presidenta d'Acodiplan, Associació Coordinadora per a la Divulgació de la Planificació Familiar, creu que l'Església hauria d'analitzar seriosament si s'ha fet tot el possible per donar a conèixer els diferents mètodes naturals de control de la fertilitat. La causa de fons és la mateixa prevenció de l'embaràs, i d'aquí la importància d'un coneixement positiu

Avortament farmacològic

La mifepristona, coneguda comunament com a RU-486, neix fa 20 anys als laboratoris de la firma farmacèutica Roussel-Uclaf. Ja en fa 12 que s'utilitza regularment a França, on es creu que aquest medicament es fa servir en més del 80% dels avortaments. A Espanya, el producte només es pot distribuir a partir d'una autorització mèdica i requerirà d'un estricte seguiment hospitalari.

La RU-486 s'administra per via oral i actua bloquejant l'efecte de la progesterona, hormona que facilita la supervivència de l'òvul fecundat a les parets de l'úter. Juntament amb aquesta píndola abortiva també s'administra, posteriorment, la prostaglandina, que té la missió de dilatar el coll de l'úter i provocar el desprendiment de l'òvul.

de la sexualitat i de la fertilitat dins de l'àmbit de la parella i sempre d'acord amb el magisteri. Soler no deixa de criticar l'acceptació legal de la RU-486, però no vol perdre de vista la veritable causa del problema, contra la qual no s'ha de deixar de lluitar amb obstinació i dedicació.

És un problema social, al qual, a més del desconeixement generalitzat dels mètodes naturals de contracepció, s'uneix cada vegada més un cert desprestigi de la maternitat i una presentació d'aquesta com un mal. La Subcomissió Episcopal per a la Família i per a la Vida publicava recentment un document en el qual mostrava la seva tristesa pel fet que es «presenti l'avortament com un progrés, com un triomf positiu a favor de la dona». D'aquesta manera és fàcil que nous mètodes abortius com la RU-486, aparentment més còmodes, siguin tan ben acollits per la societat. Per a l'Església, no obstant això, i com també reconeixia fa uns mesos el president de la CEE, Mons. Rouco Varela, amb la introducció a Espanya d'aquest nou mètode abortiu «es continua avançant imparablement en direcció a la cultura de la mort».

Opinió

La píndola abortiva

Fa mesos que ja s'anunciava als mitjans de comunicació la possible legalització de la píndola abortiva als hospitals. Avui, malauradament, ja és una realitat... això sí només es pot aplicar en els tres supòsits.

Vaig escoltar a la ràdio la informació que es dona sobre aquest tema, i em va semblar escaient el mètode que utilitzaven: una explicació de la notícia, una persona a favor d'aquesta mesura, i una altra persona de Pro Vida, en contra. Cadascuna exposa els arguments per defensar les seves postures. Em sembla correcte, en una societat democràtica, que s'argumenti i la gent reflexioni i elegeixi el més raonable. Tot i que correm el risc d'escolllir malament a causa de les mancances

morals que existeixen en l'àmbit i que afebleixen l'enteniment.

Molts progressos i avenços, en la ciència i en la tècnica, s'han aconseguit gràcies a personatges a qui s'ha permès néixer. Cada persona que neix ofereix un bé per a la humanitat que no el pot aportar cap altra.

El concepte de la vida origen de totes les coses que existeixen, és important inculcar-lo perquè es traduirà en respecte i valor, en primer lloc, a la mateixa vida, a la dels altres i a totes les coses. Al contrari, el menyspreu de la vida condueix a un concepte irrespectuós i pessimista de l'existència.

J. R. Lechado

Samuel Gutiérrez

Fraternitat de Bipindi (Camerun)

Benvolguts amics,

Fa 30 anys vaig arribar a la fraternitat de Bipindi, dedicada al poble de la selva: els pigmeus, de la part sud-oest del Camerun, anomenats «bagyeli». Poden arribar a uns 5.000, però a l'est del país els «baka» són més nombrosos, de 30 a 40 mil. La germaneta Magdeleine (la nostra fundadora) va arribar aquí per primera vegada al març del 1951 i va dir: «És amb molta emoció que els trobo per primera vegada. La selva és cada vegada més bonica. Una se sent molt petita perduda en aquesta gran immensitat. La selva és a la vegada plena de silenci i de vida i una aprèn a reconèixer els cants dels ocells i els crits dels animals. Els pigmeus depenen dels més rics del poble gairebé com esclaus, caçant per a ells i treballant les seves terres.»

La germaneta Magdeleine va tornar a Bipindi l'11 de febrer del 1952 amb el primer grup de germanetes: una professora i 3 postulants. Hi van anar amb el P. Voillaume i el bisbe de Douala. Acompanyats per una guia catequista van anar a un poblat pigmeu. El P. Voillaume va escriure: «Vam arribar al migdia a aquest cim de la muntanya on vivien una dotzena de famílies. Aquest campament és fix, tornen sempre aquí després de les seves caceres. Manifesten la seva alegria organitzant espontàniament una dansa amb tam-tam.»

El cap del campament els va preguntar: «Com heu sentit parlar de nosaltres per venir fins aquí?» Així va començar l'amistat amb aquestes famílies i amb altres, perquè Bipindi està situat en una encreuada de quatre camins amb diversos dialectes. Poc a poc vivint amb ells i comprenent la seva llengua vam entendre millor el patiment que comporta sentir-se marginat, no ser considerat com un ésser humà a causa de la forma diferent de viure, allunyats a la selva. Un dia estàvem resant amb una dona gran. Ella va resar per als sacerdots, les vídues, els orfes, els nens i les nenes que van a l'escola i per les germanetes: «Des que elles van arribar aquí, la gent sap que els pigmeus no són animals de la selva, sinó persones humanes com les altres, amb una intel·ligència i una ànima. Que Déu preservi les germanetes de tota malaltia i de tot pecat.»

Amb ocasió del 30 aniversari de la fundació de Bipindi, els convidem a celebrar amb nosaltres la bondat de Déu i l'acció de gràcies. En una pregària comuna, algú es va expressar així: «Per què som els darrers quan som nosaltres els que hem obert els camins a la civilització tallant la selva davant les altres ètnies perquè poguessin arribar al mar? I un altre: «Els del poble diuen que Déu no coneix el «bagyeli» i que aquests no coneixen Déu, per tant és a nosaltres a qui han estat enviades les germanetes i no a ells.»

El sentiment de la presència de Déu a la seva vida com a Pare és molt viva i pregona. Li resen invocant-lo amb el nom de «Ta Nzambi» (Papà-Déu) i comencen per donar-li gràcies abans de demanar. Aquestes pregàries surten del fons del seu cor en les diverses circumstàncies de la vida, particularment en les hores de perill a la selva: «Quan la tempesta ens sorprèn en plena selva i les branques dels arbres cauen de tot arreu si arribem sans i estalvis al poblat, creiem que Déu no s'ocupa de nosaltres? Doncs sí. Ell ens protegeix millor que els que viuen a la carretera.»

Nosaltres podem dir el mateix. Déu ens protegeix sempre en les nostres anades i vingudes per la selva. Al 1995 van començar a arribar ONG perquè van trobar que en aquest lloc hi havia molts «bagyeli» que han anat a l'escola i això els facilitaria la tasca. Vam decidir, després de resar i confiar-ho tot a Déu, que al final d'aquests 45 anys de presència podríem marxar a un altre lloc per començar de nou. I així va ser com el primer de juliol del 1998 ens en vam anar de Bipindi. Podeu imaginar que va ser dur per a tothom. Estem instal·lades a Kubi, que està a 57 quilòmetres de Bipindi i on hem començat a anar als poblats «bagyeli» que estan pels voltants i que viuen situacions molt precàries, perquè la selva ha desaparegut a causa de les societats forestals i plantacions industrials. Com els meus germans i germanes «bagyeli», hem intentat viure una vida per Jesús, un Evangeli que volem per a tota la nostra vida. Volem ser un signe de tendresa i d'esperança.

Una abraçada en Crist,
Germaneta de Foucauld Dolors de Jesús

Shymkent
República de Kazakhstan

Benvolguts amics,

Al costat de Marcelo, el meu company, us agraïm molt l'atenció i l'estima que mostreu per als que procurem portar l'Evangeli a nous horitzons. Us agraïm igualment l'oportunitat que ens doneu d'enviar-vos notícies i experiències de la nostra tasca. Jo sempre llegia *Catalunya Cristiana* quan estava a la meua anterior parròquia, a Fraga. Tenir-lo entre nosaltres seria per tant de gran ajut, entre altres motius, sabeu que no convé que «desconnectem» del nostre lloc d'origen. Un cop més, us repeteixo el nostre més cordial agraïment. Des d'aquí podeu estar segurs que us encomanem perquè continueu també portant endavant aquesta tasca tan estupenda que porteu entre mans; uns «nous horitzons» certament no geogràfics, però sí difícils.

Una forta abraçada,
José Luis Mumbiela

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?

APADRINA UN MISSIONER

Amb la teua aportació, ells o elles i encara més persones
llegiran CATALUNYA CRISTIANA cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: Amèrica i Àfrica: 26.884 ptes. ☐

Àsia i Oceania: 37.804 ptes. ☐

Missioner ☐ Missionera ☐

(Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms

Adreça

Població Província C.P.

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu ☐

Domiciliació bancària ☐

Titular Data

Entitat

Oficina

DC

Compte

.....

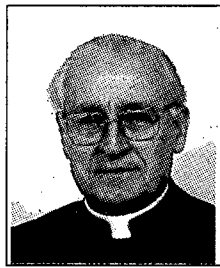
.....

.....

.....

Envieu aquesta butlleta a: CATALUNYA CRISTIANA
C/Puiggarí, 5 • 08014 Barcelona • Tel.: 934 905 988 • Fax: 934 902 035

Carta Dominical

Votar és també una decisió moral

Ricard M. Carles
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Segons la fe catòlica, l'Església és per definició «enviada al món». Els catòlics saben que han d'estar compromesos i actius en la societat per tal d'aportar-hi allò que coneixen i de què se saben portadors. Més concretament, han de salvar i, dins del possible, nodrir aquella dimensió de l'ésser humà que es pot denominar espiritual o transcendent, que és aquella en la qual cada individu formula les seves decisions fonamentals pel que fa a les qüestions decisives de l'existència.

I atès que els polítics influeixen en les lleis, en la jerarquia de valors, en les normes ètiques, i fins i tot en

els costums, els creients han de vetllar que amb el seu vot es preservin aquelles coses que sabem que són essencials, decisives i vitals per a l'existència humana a la recerca de sentit. Per això han d'exercir el dret i el deure de votar amb discerniment de a qui es vota, quins valors defensen i quins valors menyspreen.

L'Església no se surt del seu paper, sinó que honora la seva missió amb relació al món, quan fa els seus més conscients de les seves responsabilitats com a ciutadans i els compromet a deduir-ne conclusions operatives. Lluny de posar en dubte la competència o l'autonomia de la societat civil i de les instàncies que la dirigeixen, la relació que, d'aquesta manera, s'estableix entre l'Església i la societat política no pot ser, al cap i a la fi, més que beneficiosa per a totes dues.

El catòlic no pot subestimar els resultats d'unes eleccions, perquè en totes es juga sempre la humanització o la deshumanització de la societat. No donar importància a aquells als qui es vota comportaria desinteressar-se del possible millorament o enviliment de la societat o del proïsme. I el bé dels germans no pot ser indiferent per a cap membre de l'Església. M'atreveixo a dir que, prop d'unes eleccions, som més responsables dels germans que en altres moments de la vida social. En innombrables ocasions, grans i petites —i aquesta n'és una— sóc també forjador del meu germà per les

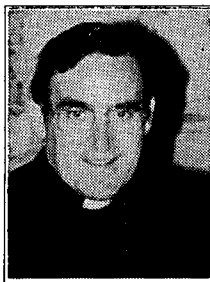
conseqüències que es derivaran dels resultats de la votació.

Tota elecció que repercuteix en favor o en perjudici de l'altre —tant en l'aspecte material com en el cultural, moral o en qualsevol altre aspecte fonamental per a la persona humana— no és facultativa ni secundària per a la fe i la vida dels catòlics.

Una vegada més ens podem preguntar: «A partir del dia 12 de març, què passarà?» La resposta és clara: *passar*, impersonalment, no passarà res. Succeirà que uns decidiran i uns altres es queixaran. I es tracta d'encertar —dins de les limitacions que té tota opinió política davant el ple ideal de l'«home nou» de l'evangel·li— quina opció té més conseqüències positives per a la futura societat.

Ens hi juguem la pròpia dignitat, el reconeixement, el respecte, el servei a l'altre, el respecte a la vida. En fi, en votar fem també una opció moral que potencia o obstaculitza la vida, l'esperança, el reconeixement de Déu o la seva negació. Negació que comporta, entre moltes altres coses, la negació d'allò més noble de la persona: el fet de venir de Déu. En conseqüència, la persona humana, més que «ser dignitat» per la raó ja esmentada, «té dignitat». I això, encara que és veritat, és insuficient, perquè el que «es té» ens pot ser arrabassat o negat. Però no el que «hom és».

Paraula i vida

El valor de la família

Lluís Martínez Sistach
Arquebisbe de Tarragona i Primat

La família constitueix un dels grans desafiaments del moment actual. Avui el valor de la família i del matrimoni es posen en qüestió per una gran part de la cultura i de la societat. En nom d'una ètica relativista que s'obre camí en amplis sectors de l'opinió pública i de la mateixa legislació civil, s'ataca la concepció de la família com a comunitat fonamentada sobre el matrimoni entre un home i una dona.

Tanmateix la salut del matrimoni i de la família és molt important per al bé de les persones i de la societat. Es pot dir amb tota propietat que la crisi de la família es converteix en causa de la crisi de la societat. Molts

fenòmens patològics com la soledat, la violència, la drogoaddicció... s'expliquen en part perquè els nuclis familiars han perdut la seva identitat i la seva funció. La crisi de les famílies té conseqüències molt negatives per a les persones especialment més necessitades com són els infants, els adolescents, els malalts, els minusvàlids i els ancians.

La família és certament la cèl·lula de la societat. El Catecisme de l'Església catòlica ho posa en relleu d'una manera ben clara: «La família és la cèl·lula original de la vida social. És la societat natural en què l'home i la dona són cridats al do de si mateixos en l'amor.» I el mateix Catecisme continua afirmant que «l'autoritat, l'estabilitat i la vida de relació en el si de la família constitueixen els fonaments de la llibertat, de la seguretat, de la fraternitat en el si de la societat».

En el matrimoni el fill ha de ser percebut com l'expressió màxima de la comunió de l'home i de la dona; és a dir, de la mútua acollida-donació que es realitza i es transcendeix en una tercera persona que és el fill. El fill transforma el marit i la muller en pare i mare. Els esposos surten de si mateixos i s'expressen en una nova persona que, si bé certament és fruit del seu amor, va més enllà d'ells mateixos. Els fills són una benedicció de Déu i una manifestació palesa de l'amor de Déu envers els pares.

La figura de l'home i de la dona en la família és molt important tant en la relació matrimonial entre els esposos com en el compromís comú dels pares. L'home i la dona estan cridats en la família a aplicar les seves característiques naturals en l'àmbit d'una comunió profunda, enriquidora i respectuosa. Joan Pau II recorda que «a aquesta unitat de l'home i de la dona confia Déu no sols l'obra de la procreació i la vida de la família, sinó també la construcció de la història».

La família està fonamentada i vivificada per l'amor. Per això, la família treu la seva força de l'aliança definitiva d'amor amb la qual un home i una dona es lliuren mútuament, i esdevenen col·laboradors de Déu en el do de la vida.

L'amor entre els membres de la família no la tanca en si mateixa. Si fos així es tractaria d'un egoisme de grup. L'amor autèntic obre la família a tota la societat, ja que la petita família domèstica i la gran família de tots els membres de la humanitat no estan pas en oposició, sinó en una relació íntima i original.

En aquest sentit, el model original i de família s'ha de cercar en Déu mateix, en el misteri trinitari de la seva vida. El «nosaltres» del Déu u i tri constitueix el model etern del «nosaltres» que està format per l'home i la dona en el matrimoni i per tots els membres de la humanitat en la família humana.

opinió

Zoom

Encara cueja el desastre ecològic de fa uns anys de la reserva natural de Doñana, quan a l'altre extrem d'Europa, a Romania, s'ha produït un abocament de productes tòxics, especialment cianur, sobre el riu Tisza que ha contaminat tot el seu curs fins a la desembocadura al Danubi, a Stari Slankamen, que també s'ha contaminat greument, i s'han recollit tones i tones de peixos morts. Significatiu ha estat el gest dels veïns de la localitat hongaresa de Tojok que col·locaren crespons negres en senyal de dol sobre el pont que creua el riu contaminat.

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

Un partit polític fundat per un capellà

El responsable de l'Arxiu Històric d'Unió Democràtica de Catalunya, Ferran Camps i Vállejo, ha escrit un article extens i documentat (Avui, 27-XI-1999), en el qual presenta el prevere Luigi Sturzo (1871-1959) com a fundador, l'any 1919, del Partit Popular Italià (PPI) que, anys més tard, va donar origen a la Democràcia Cristiana Italiana.

Després d'un aprofundiment de l'encíclica *Rerum novarum* de Lleó XIII, Dom Luigi va emprendre una activitat política que va merèixer ser batlle de la seva ciutat natal de Cailagirone. «Més tard», escriu Ferran Camps, «Sturzo pregonarà la creació d'un partit no confessional, tolerant en l'aspecte religiós, que pogués participar en política igual que ho feien els socialistes o els liberals.» Avui, això, després del Concili Vaticà II, es

considera normal, però no ho era en aquella època, en què després d'un decret del papa Pius IX anomenat *Non expedit*, es prohibia la participació política i institucional dels catòlics. Gràcies al mateix Sturzo va venir un canvi d'actitud en aquesta direcció. Ell va aconseguir el que fins aleshores no hauria estat admès dins del món catòlic, i menys, propiciat per un clergue. El 8 de gener del 1919 apareixia el manifest fundacional del PPI, i en les legislatives del mateix any —les primeres a què es presentava— va aconseguir que fos la segona força política del país amb més d'un milió de vots i cent escons. El PPI va entrar al govern amb dues carteres prou compromeses, la de Finances i la d'Agricultura. Més tard, Sturzo va ser víctima del feixisme de Mussolini i va haver d'emigrar a l'estranger durant una pila d'anys.

A Catalunya, Sturzo va ser conegut pels seus articles al diari catòlic *El Matí*. Va visitar Montserrat i va mantenir una estreta relació amb els líders d'Unió Democràtica de Catalunya. Des de París va intentar salvar, sense aconseguir-ho, la vida del catòlic Manuel Carrasco i Formiguera, afusellat per la dictadura de Franco. La millor prova de l'estimació que gaudia amb personalitats democràtiques del nostre país ho va demostrar el funeral que per ell es va celebrar a l'església parroquial de Sant Ildefons. El text del recordatori deia: «Luigi Sturzo cercava la justícia i odiava la iniquitat.»

Ferran Camps és un historiador especialista d'aquest capellà i n'ha escrit una interessant biografia que, a més a més, aplega 182 articles de Dom Luigi Sturzo.

Notes insignificants

Germà Adrià

Conrear l'alegria

Senyor, avui tan sols vull parlar-te de la primera part de l'Evangeli del diumenge vuitè.

Senyor, gràcies per la teva sortida tan airosa davant de les acusacions i les rareses dels deixebles fariseus.

Els, complidors de la Llei, minuciosos en tots els detalls, ajuden a consciència. I com és costum, de junen i demostren a tothom que ho fan, amb cara de pomes agres. Que se'ls noti tristos, capbaixos, compungits, penitents...

I s'estranyen que els teus deixebles no facin com ells. I van i et planten amb un cert aire de superioritat: «Per què els teus deixebles no dejunen —com nosaltres?»

Te'n rius i els contestes amb una evasiva curiosa: «Estaria bé que els convidats a un casament dejunessin mentre tenen amb ells el nuvi?»

Realment, quin desvergonyiment si uns convidats al banquet de bodes dejunessin davant de tothom... Amb el nuvi al davant no ho poden fer.

I el nuvi ets Tu, Senyor. I Tu estàs sempre amb nosaltres i, per tant, no podem dejunar; mai no podem estar tristos ni amb la cara llarga.

Tu estàs amb nosaltres sempre i arreu. Per tant, els cristians, hem d'estar sempre amb el cor de festa. Una «religió» trista no pot ser cristiana. No estaria amb el Nuvi.

Els cristians, que poc conreem l'alegria!

Per què no és possible que, fins i tot, a les esglésies puguem manifestar la nostra alegria, i saludar-nos i abraçar-nos i felicitar-nos...

L'Església no ens convida a clamar «al-leluia» moltes vegades? Hi cap «al-leluia» en un rostre compungit de tristesa?

Amb cara de pomes agres, no es predica Jesús, el Nuvi. Ni és un bon testimoni de la fe en el Ressuscitat, el Nuvi de sempre, el fet d'asseure'ns amb cara seriosa al costat dels nostres germans que professen la mateixa fe.

Els cristians, sempre amb el Nuvi, tenim prohibida la tristesa i la mala cara. Tampoc no podem sentir melangia. A tot estirar, una mica d'enyorança, que es transforma en esperança segura que el Nuvi, Crist, ens espera per a l'abraçada eterna.

Acabo de parlar amb Toni, un invàlid. Hem rigut plegats de tot i de tots. Quequeja però té una gràcia especial per riure's, fins i tot, dels que li donen almoïna.

Podem estar al costat d'un malalt amb cara trista, amb paraules tristes i mirada dolorida? Però, si fins i tot el malalt espera un somriure.

I els nostres germans solitaris, esperen el nostre somriure. El somriure del cristià que està amb el Nuvi, per poder-los predicar, sense ni tan sols dir-los, que també ells estan amb el Nuvi.

Quan visito i parlo amb els presos, acostumem a riure molt. Fins i tot vaig riure descaradament quan fa uns dies el Juanjo m'explicava les seves últimes malifetes; les que l'han condemnat. Sobretot, quan m'explicava el robatori al sex-shop.

Senyor, que sempre sentim la teva presència. Ets el nostre Déu, el nostre Salvador, el nostre Nuvi de sempre. Gràcies.

Punt de vista

Ferran Blasi
Capellà i periodista

La jubilació

És ben cert que la jubilació —el fet que en arribar a una determinada edat hom ja no tingui obligació de treballar i pugui cobrar una pensió que sigui suficient per viure— ha estat un gran progrés social. Però, a la pràctica tot queda en un nom bonic que no respon pas a una situació que sigui realment jubilosa.

Tanmateix, a la pràctica, això de retirar-se voluntàriament ha arribat a ser més aviat una prohibició de treballar, i la persona es troba a la vida amb una pensió insuficient per subsistir, i sense la possibilitat legal de realitzar una tasca lucrativa.

Les empreses, la societat, l'Estat —i tampoc no en són excepció les entitats eclesiàstiques i religioses— van em-

penyent els qui hi estan integrats perquè es retirin a una edat cada vegada més baixa. I és un fet que va quedant sempre més gent amb capacitat i experiència per donar un rediment amb la seva activitat, però que no té res per fer. Pensem en aquest sentit que el problema s'ha fet més gros si tenim en compte que la mitjana de vida ha pujat pel damunt dels 80 anys i que l'edat del retir, prescindint d'excepcions i de les cada vegada més freqüents jubilacions anticipades, per a alguns comença fins i tot als 52 anys.

La qüestió requereix una atenció urgent, en la qual es podrien considerar diversos aspectes: possibilitat de reciclar-se dins la pròpia professió o en alguna feina diferent de la que es feia, o d'exercitar-se en un treball d'acord amb l'edat, de la capacitat i les forces de cadascú. I s'hauria de procurar que el tractament fiscal fos l'adequat, tant pel que fa a la llicència per fer la feina de què es tracti, com a les rendes que tal vegada obtingui aquella persona.

I en tot cas, caldria assegurar als qui han hagut de jubilar-se uns ingressos suficients per viure dignament, sense haver d'abandonar la pròpia casa —perquè no la poden mantenir—, i desprendre's per necessitat de totes les pertinences, per anar a viure en una pensió barata, sense intimitat, o en una residència que no sigui gaire cara.

I hauria de quedar clar que una cosa és la jubilació administrativa —que comporta l'acabament de l'obligació de cotitzar a la Seguretat Social, i amb això el cobrament d'una pensió— i una altra la inactivitat total a la qual condueix una interpretació rigorista de les normes de dret laboral existents. I si l'home ha nascut per treballar, igual que l'ocell per volar (cf. Job 3:7), tota persona hauria de fer alguna cosa útil —d'una manera o d'una altra—, tota la vida.

saber escoltar

Canonitzar: quin sentit té?

Dies enrere, en una reunió amb gent jove sortia la pregunta: quin sentit té la canonització de determinats fidels? Algun dels presents no en veia la significació i, fins i tot, li semblava quelcom superflu. Com que tots els assistents són molt receptius i tenien ganes de conèixer el perquè de les coses, em van permetre que els donés una resposta. Vull dir que van voler que els aclarís la seva interrogació.

Canonitzar un fidel és proclamar de manera solemne, que ha practicat la virtut en grau heroic i, que ha viscut essent fidel al do de Déu, és a dir, la gràcia. És molt important, perquè, amb aquest acte, l'Església reconeix el poder de l'Esperit santificador, sempre present en ella. Paràclit sostenidor de l'esperança dels fidels. Que proposa els sants com a models intercessors. L'exhortació apostòlica sobre *Els fidels laics* diu: «Els sants i les santes han estat sempre font i origen de renovació en les circumstàncies més difícils de l'Església.» I encara afegeix: «La santedat de l'Església és la font secreta i la mesura infal·lible de la seva laboriositat apostòlica i del seu ímpetu missioner.»

Se sol dir, en termes pedagògics i psicològics, que tothom necessita models amb qui identificar-se. De fet, hi ha personatges que la gent admira, que mouen la imaginació vers un model de vida, que semblen el summum de la

felicitat i el benestar. Els cristians tenim un primer model, Jesucrist. Però també ens fixem en la sempre fidel, la Verge Maria. I en els sants i santes que han seguit les petjades del Senyor amb joiosa radicalitat. Homes i dones que han sentit, en el seu cor, l'alegria de les benaurances. Gent magnànima que ha pres grans determinacions a favor dels germans. I que la seva vida ha estat realment lliurada, com la del Mestre. Homes i dones de mires altes, que, malgrat les dificultats, han estat bons fidels de l'Església, evangelitzadors enardits i missioners generosos. Els millors models de vida humana i cristiana!

Els cristians aixequem la mirada cap als sants. Mentre lluitem pel bé i preguem de no caure en la temptació, entonem súpliques als sants, admirem el seu testimoniatge, ens confiem a la seva intercessió i preguem de créixer en santedat. Per això estem a l'Església. Per ser sants. No és una afirmació massa agosarada? No, és exactament el perquè de ser en l'Església. Per ser deixebles del Senyor i, després, per arribar a escoltar les paraules de Jesús que ens fan entrar en el Regne definitiu: «Veniu, beneïts del meu Pare, perquè vaig tenir fam i em donàreu de menjar, set i em donàreu de beure, estava despullat i em vestíreu... Quan féreu això als més petits, a mi m'ho va fer.»

Joan Guiteras i Vilanova

a propòsit de...

Joia-Jubileu

Em fa l'efecte que per aquestes terres, amb l'Any Sant, passa com no fa gaire amb les raons que es donaven pel que fa al Nadal. Em refereixo a les pseudoerudites explicacions sobre les celebracions del Natalici del Sol en èpoques romanes. Semblava que era més important recordar les festes llatines que viure el que els cristians commemoràvem. D'altra banda, ningú no deia que això hauria pogut passar només al voltant del Mediterrani, ja que a la resta del món, res no havia substituït els nostres nadals.

Ara sento una cosa semblant. Es parla dels orígens que pot tenir el Jubileu en els textos del Levític o del Deuteronomi. Se'n dona una imatge com si es tractés d'unes normes semblants a les nostres «concentracions parcel·làries», als períodes de guaret dels camps o dels decrets d'amnistia política contemporanis. El que no ens diuen és si aquestes normes es van arribar a complir en l'antiguitat i, segons els estudiosos, sembla que no va ser així, que es van quedar tan sols en bons propòsits. Tampoc no se n'ha conservat res a les cultures jueves actuals i el cristianisme ho va ignorar fins a l'any 1300. Crec que entretenir-se en aquesta mena d'«arqueologia jubilar» és una manera d'ocultar la rica teologia de la indulgència, i no indulgències, del perdó, al qual s'ha lliurat l'Església. I observeu que si en un deute personal o estatal la condonació consisteix únicament en la desaparició d'aquesta, en el perdó de Déu, a més, hi ha superabundància de gràcia, un enriquiment espiritual immens.

A alguns els sembla que suggerir el pelegrinatge a Roma o a Terra Santa és una invitació burgesa. Hem d'observar que el fet de desplaçar-se, el fet de viatjar, és una realitat normal en el nostre temps, sigui per obligacions professionals diàries, durant el cap de setmana o en períodes vacacionals. Qui gosaria dir que els col·legis no han d'organitzar sortides de colònies perquè són iniciatives aburgesades? Què pensàrem d'un predicador que un dia digués: «Aquest estiu vosaltres, els cristians, no heu d'anar a la piscina, ni tampoc a la platja. Us banyareu als rius més propers a casa vostra, perquè no us costarà res. Tampoc beureu refrescos, perquè l'organisme amb aigua ja en té prou, ni beureu alcohol, ni fumareu. Amb els diners que estalvieu podreu peregrinar als Llocs Sants, pregar, convertir-vos, obtenir la gràcia del Senyor i, quan torneu, amb els diners que us sobran, podreu fer una aportació personal per reduir el deute extern dels països del Tercer Món, la qual cosa heu reclamat anteriorment a les autoritats amb les vostres signatures. No dubteu que, si ho heu fet, «carregareu les piles», tindreu moltes coses per explicar als amics i us sentireu molt més joves d'esperit.» Aquesta predicació pot semblar estrambòtica, però, sens dubte, és profètica.

Quan escric això, no penseu que tinc el cap a tres quarts de quinze, contrasto la visió que Sat2000 o Telepace fan dels Jubileus dels Nens, el de la Vida Consagrada i, fa poques hores, el dels Malalts, són commovedors, cadascun té un atractiu diferent, però estan plens de joia, una vivència molt allunyada del tedi que hom comprova sovint per aquí. La felicitat que m'ofereixen aquestes transmissions la voldria per a tothom.

P-J Ynaraja,

Capellà del Montanyà (ynaraja@retemail.es)

Cartes del lector

■ Per què s'especula tant amb la salut del Pontífex?

Sr. Director,

Sabem que el Papa no gaudeix d'un estat òptim pel que fa a la salut física, però amb l'esperança i amb l'esforç que està fent demostra la seva categoria espiritual, una categoria que en subratlla la capacitat espiritual i fonamental. Amb això ens demostra el sacrifici i la passió que va patir Jesucrist en el moment de morir. Admiro profundament la seva voluntat, valentia i habilitat per sobreposar-se a qualsevol situació adversa que li confeix la salut.

Voldria demanar que es deixi d'especular amb el seu estat de salut i que el món episcopal s'entregui a allò que realment importa i ens interessa a la comunitat catòlica. Aquesta exigeix l'atenció que li pertoca i no uns interessos polítics i econòmics que sempre subjuguem a la religió i pertorben la seva visió. Quan la religió s'autonomitzarà i serà independent?

NÚRIA BOMBARDÓ i CODINA
Bellaterra

■ Animals i persones

Sr. Director,

Deuen ser molt esgarriposos els vídeos del tanatori d'animals. Això no obstant, m'impresiona moltíssim més el nen que es desespera mentre l'estan matant en el si de la seva mare, i això per llei humana. Els animals poden ser preciosos o repel·lents, però mai no seran persones.

MARIATERESA LLADÓ BADIA
Barcelona

■ Joan Capri: un actor còmic amb dignitat

Sr. Director,

Vaig conèixer Joan Capri el 1960 al teatre Romea. Hi representava *El senyor Perramon*. La forma de dir, de mirar i d'actuar de Capri, expressada de forma espontània, amb una naturalitat simpàtica, sense estridències ni exageracions poca-soltes, va provocar milions de rialles dels catalans que l'escoltaven embadalits des de les butaques del teatre. Dos anys abans, Joan Serrat, l'empresari del teatre Romea, i jo vam estrenar *En Baldoré i en Baldoret*, uns pastorets infantils.

Les famílies gaudien també dels monòlegs de Capri, editats en discos o cas-

sets i últimament de la sèrie televisiva *Doctor Caparrós*, que va interpretar juntament amb Maria Matilde Almendros. Aquesta prestigiosa actriu i locutora de ràdio, que va morir fa dos anys, va aconseguir una gran fama entre els treballadors emigrats a Europa, als quals diàriament dedicava cançons de casa nostra des de Ràdio Nacional d'Espanya.

El germà de Capri, Mn. Josep Camprubí, ha recordat aquests dies que l'actor per fer riure no va tenir necessitat de buscar acudits bruts ni verds, i que la seva manera de fer teatre era educativa per al poble, ja que exaltava els bons costums, amb un contingut sa i d'assenyat criteri, i els valors humans, dignes i honestos. Una exemplar lliçó de teatre. Capri fou l'actor còmic més conegut i aplaudit. Va donar una puixança a la llengua catalana amb una dignitat xiroia que captivava les multituds. Els catalans ens enorgullim de Capri i els catòlics, doblement.

Capri era una persona honrada. Alguns especuladors van voler aprofitar-se de la seva candidesa en negocis que l'em-

Diàleg obert

Per tal d'augmentar la participació i el debat entre els nostres lectors, us oferim aquesta secció dins de «Cartes del lector», on els temes d'actualitat són els protagonistes. D'aquesta manera, esperem afavorir el diàleg obert en el nostre setmanari.

■ Decàleg de la vida matrimonial

Sr. Director,

- 1.— Res d'aquest món serà per a tu més important que l'amor del teu espòs/osa.
- 2.— La pregària us farà entendre tot el que això comporta.
- 3.— Celebrar festivament els vostres aniversaris. Són importants.
- 4.— Honoraràs la seva parentela igual que si fos la teva.
- 5.— Defensar la vida, de la qual Déu us n'ha fet transmissors, serà el vostre millor combat.
- 6.— Jugaràs net amb la teva i la seva realitat sexual.
- 7.— No prendràs a la família aquell temps que li puguis dedicar.
- 8.— Fareu d'una prudent sinceritat, raó i fonament de la vostra confiança mútua.
- 9.— Amistat i respecte creixeran junts en la vostra relació amb d'altres matrimonis i persones.
- 10.— Fareu de la vostra llar un centre de generosa participació i acollida.

Tot això es pot incloure en: estimar Déu sobre totes les coses, estimar el proïsme com a tu mateix i estimar el teu espòs/osa més que a tu mateix.

LLUÍS ORTEGA
Barcelona

sacerdots i religiosos. Va fugir per no ser detingut i assassinat pels comitès de control que llavors governaven Catalunya. És normal, doncs, que Capri esperés amb il·lusió el moment en què el seu germà i els seus amics poguessin recuperar la llibertat humana i religiosa.

FRANCESC A. PICAS
Barcelona

■ Cementiris tancats, per precaució

Sr. Director,

Com que molts turistes que passen per l'església parroquial de Sant Esteve d'Olius són cristians que poden ser lectors de *Catalunya Cristiana*, a la qual estic subscript, voldria que tinguessin present les condicions de visita d'aquesta església i, de pas, de les cases de pagès. Pel que fa a l'església, hi ha els hortolans, que la tenen oberta des de les deu del matí fins a la posta de sol. Si no hi poden ser aquests, hi ha alguna casa propera o restaurant que també té la clau.

El cementiri, d'estil gaudinià, està sempre obert. Voldria fer notar que tant a les esglésies rurals, on no viu sempre el rector, com a les masies, no s'hi ha d'anar després de la posta de sol, sobretot si es tracta de persones no conegudes. Hem de tenir precaucions perquè un dia, tot i estant alguns a la rectoria adjunta, van venir uns joves a visitar l'església i el cementiri. Es van fer passar per estudiants d'arqueologia. En un moment que hi van quedar sols, van embrutar els altars de pols i van fer pintades a les roques del cementiri, que costaren molt d'esborrar. Vam recollir, mentre ells no ho advertien, una bossa seva on hi havia un gran llenç morat, una estola morada, una creu de fusta i un disquet titulat en anglès que deia «revolució diabòlica».

L'hortolà va recollir aquest disquet i el va portar a la guàrdia civil. Els nois, en no trobar la bossa, van acudir a l'hortolà. S'emportaren la bossa i com que no van trobar el disquet, van amenaçar-lo i van prometre que hi tornarien. Al cap d'uns mesos hi van tornar, però van ensopegar-se amb molta gent i van fugir en un cotxe, que havien deixat un tros lluny i amb la matrícula tapada. D'això fa uns tres anys. En resum, els pagesos no tenim l'obligació d'obrir les portes a hores tardanes.

Mn. A. BACH
Olius

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 905 988

GESMOR

DES DE 1950

Servei permanent

24 hores

Ens desplaçem a domicili

Tramitació
d'enterramentsEn cas de defunció,
què s'ha de fer?
Truqui al 902 11 65 93Descomptes especials per a subscriptors;
paròquies i comunitats religioses

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic B; ferial I)

Temps de durant l'any

(Salteri: setmana 4)

FEBRER

27. Diumenge

VIII de durant l'any. Verd. Lectures: Osees 2:16b.17b.21-22 / Salm 102 / 2 Corintis 3:1b-6 / Marc 2:18-22

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Gabriel de la Dolorosa, passionista; Baldomer, sotsdiaca. Santa Honorina, vg.

28. Dilluns

Fèria. Verd. Lectures: 1 Pere 1:3-9 / Salm 110 / Marc 10:17-27

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Basili i Procopi, cfrs. Beat Joan de Gorza.

29. Dimarts

Fèria. Verd. Lectures: 1 Pere 1:10-16 / Salm 97 / Marc 10:28-31

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Romà, ab.; Macari, Rufi, Cereal i Serapió, mrs.

MARÇ

1. Dimecres

Fèria. Verd. Lectures: 1 Pere 1:18-25 / Salm 147 / Marc 10:32-45

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Rosend, b.; Suitbert i Albí, bs.; Siviard, ab.; Abundanci, mr. Santa Eudòcia, mr.

2. Dijous

Fèria. Verd. Lectures: 1 Pere 2:2-5.9-12 / Salm 99 / Marc 10:46-52.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Luci, Heracli i Absaló, mrs. Santes, Secundil·la i Jenara, mrs.; Cunegunda, emp. vg. Festa Major: a Almacelles.

3. Divendres

Fèria. Verd. Lectures: 1 Pere 4:7-13 / Salm 95 / Marc 11:11-26

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Medir, pagès; Emeteri i Celedoni, solds. mrs.; Ticià, b. Santa Marcia, vg. mr. Festa Major: a Sant Cugat del Vallès.

4. Dissabte

Fèria. Verd. Lectures: Judes 17:20b-25 / Salm 62 / Marc 11:27-33. Si es vol: Sant Casimir, príncep (MLI) Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Luci I, p. mr.; Agator, Elpidi, Capitó i Efrem, bs.

Lectures bíbliques

Diumenge VIII de
durant l'any

Cicle B

Lectura primera Os 2:16b, 17b, 21-22

Et faré per sempre la meva esposa

Lectura de la profecia d'Osees

Això diu el Senyor: «La conduiré al desert i li parlaré amorosament. Allà em correspondrà com quan era jove quan sortí del país d'Egipte. Et faré per sempre la meva esposa i seré per a tu un espòs bo, fidel, amorós, compassiu. Seré per a tu un espòs veritable; i tu coneixeràs el Senyor.»

Salm responsorial

102:1-2, 3-4, 8 i 10, 12-13 (R.: 8a)

Beneix el Senyor, ànima meva,
del fons del cor beneix el seu nom.
Beneix el Senyor, ànima meva,
no t'oblidis dels seus favors.

R. El Senyor és compassiu i benigne.

Ell et perdona les culpes
i et guareix de tota malaltia;
rescata de la mort la teva vida
i et sacia d'amor entranyable. R.

El Senyor és compassiu i benigne,
lent per al càstig, ric en l'amor.
No ens castiga els pecats com mereixíem,
no ens paga com deuria les nostres culpes. R.

Llença les nostres culpes lluny de nosaltres
com l'Orient és lluny de l'Occident.

Com un pare s'apiada dels fills,
el Senyor s'apiada dels fidels. R.

Lectura segona

2C 3:1b-6

Vosaltres sou una carta de Crist
que ha passat per les nostres mans

Lectura de la segona carta de sant Pau als cristians de Corint

Germans, ¿és que nosaltres necessitem presentar-vos una carta de recomanació, com fan alguns, o necessitem que vosaltres ens recomanau? La nostra carta sou vosaltres mateixos: la portem escrita en els nostres cors, i tothom la pot llegir i la pot reconèixer. Perquè vosaltres sou una carta de Crist que ha passat per les nostres mans; no ha estat escrita amb tinta, sinó amb l'Esperit del Déu viu, ni ha estat gravada en plaques de pedra, sinó en uns cors humans. Tenim aquesta seguretat perquè confiem en Déu gràcies al Crist. No és que ens refiem de nosaltres mateixos, com si fóssim capaços de fer res pel nostre compte: tot el que nosaltres podem fer ve de Déu; ell ens ha fet capaços d'estar al servei de la nova aliança, una aliança que no depèn de la lletra escrita, sinó de l'obra de l'Esperit. La lletra escrita condemna a la mort, mentre que l'Esperit dóna vida.

Al·leluia

Jm 1:18

El Pare ha decidit lliurement que la
proclamació de la veritat ens fes néixer a
la vida, perquè fóssim com un primer fruit
de tot el que ha creat.

Evangeli

Mc 2:18-22

Tenen amb ells el nuvi

Lectura de l'evangeli segons sant Marc

Un dia que els deixebles de Joan i els fariseus de junaven, alguns anaren a trobar Jesús i li digueren: «Per què els teus deixebles no dejunen, com ho fan els de Joan i els dels fariseus?» Jesús els contestà: «Estaria bé que els convidats a un casament de junessin mentre tenen amb ells el nuvi? No poden pas dejunar mentre el tenen amb ells. Ja vindrà el dia que els serà pres, i llavors sí que dejunaran. Ningú no apedaça un vestit vell amb roba que encara no ha estat rentada: el tros nou s'enduria part del vell, i l'esquinç quedaria pitjor. Tampoc ningú no posa vi nou en bots vells: el vi rebentaria els bots i es perdrien bots i vi. El vi nou s'ha de posar en bots nous.»

Preparar-se per a la festa de Pasqua (1)

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

Dues setmanes encara, i entrarem a la Quaresma. Quaranta dies d'itinerari de l'Església, seguint el Crist, per arribar amb l'esperit ben disposat a la festa pasqual. Una festa que s'allarga en el nombre de dies típic del jubileu: cinquanta dies. La Quaresma i la Pasqua d'enguany adquireixen un relleu tot especial. Podríem dir que són el temps jubilar per excel·lència. Per això és oportú que abans de començar-lo ens aturem a prendre consciència del que ens disposem a celebrar.

Preparar i preparar-se

Convé, doncs, des d'ara preparar i preparar-se per a la Quaresma, i en conseqüència per la Pasqua. Potser a primera vista pot sorprendre que es parli de preparar un temps que és, de per si, de preparació. La Quaresma, en efecte, prepara la Pasqua. Però tots sabem per experiència pròpia que quan es valora una cosa que hem de fer no esperem pas a

pensar-hi en el moment mateix de dur-la a terme. En realitat, durant molts segles la litúrgia romana va tenir unes setmanes de litúrgia introductora al temps de Quaresma. I encara actualment, tenim uns dies —des del dimecres de cendra fins al primer diumenge de Quaresma— que es poden considerar preparació immediata.

Preparar l'itinerari personal a l'interior de l'itinerari eclesial: no pas només com aquell que es limita a comprar el bitllet i tenir a punt la maleta per emprendre el viatge, sinó com aquell que s'assebenta a consciència sobre la ciutat que vol visitar, els seus monuments i la seva història, els seus costums i les seves festes, la seva llengua... Això és preparar-se, i no sols preparar.

La quaresma del 2000

En un any marcat tot ell per la crida a la conversió i el perdó dels pecats, quina pot ser l'originalitat de la Quaresma?

El calendari romà del Jubileu dona una indicació interessant. El dimecres de cendra és el dia previst per a una solemne confessió general. En realitat, cada any, en aquest dia, escoltem la lectura del profeta Joel que és una crida a fer precisament això que el Papa vol fer aquest any d'una manera més explícita. El profeta crida a la confessió dels pecats i a la penitència, amb dejunis i signes externs de penitència; crida tothom: homes, dones, joves i ancians i infants de pit; els sacerdots són exhortats a plorar i intercedir en favor del poble... Per què estranyar-nos que aquest any la crida profètica quedaria realitzada visiblement en l'Església? No és tal vegada més estrany que això no sigui fet cada any?

En un món que necessita visibilitat i signes és bo que els cristians confessem que hem pecat, que demanem perdó a Déu i als germans, i que afirmem la nostra fe que només en Jesucrist tenim la salvació i la força per la nostra vida cristiana.

L'exàmen de consciència

Preparar-se per començar la Quaresma amb aquesta confessió general demana de cada cristià una entrada absolutament individual i intransferible ensi mateix, prèvia la confessió. No es tracta de dir vagament que tots som pecadors, sinó d'adonar-se davant de Déu de la pròpia realitat del pecat que és la nostra, la de cadascú. Això no es fa simplement, sinó només invocant la llum de l'Esperit Sant.

Massa vegades els nostres exàmens de consciència tenen perill de ser superficials; gairebé com la recopilació de moltes confessions repetides... No seria una bona oportunitat magnífica la Quaresma del 2000 per fer un exàmen de consciència més profund, sense angoixes, certament, però amb lucidesa, cercant el perquè i les dimensions d'aquests pecats que configuren el nostre rostre de pecador? És quelcom que no es pot fer amb presses, sinó en el silenci de la pregària.

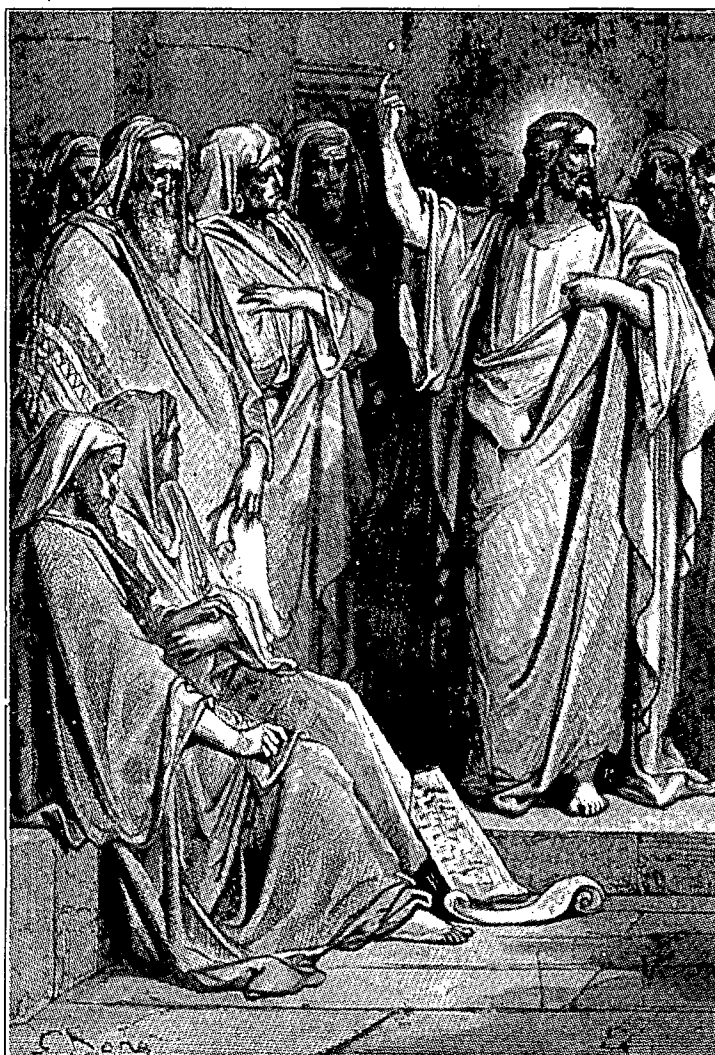
petites homilies

Temps de noces

Josep M. Aragonès, rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

Després del baptisme de Jesús al Jordà, l'Esperit l'empeny cap al desert. Quaranta dies d'ascètica rigorosa, vivint penjat de la pregària, aliment de l'esperit en el dejuni del cos. Solitud enmig de la naturalesa de Déu. I baquetejat per l'esperit del mal, que és derrotat per la força creient i obediència de Jesús. A Galilea comença el seu ministeri públic proclamant l'Evangeli de Déu: *S'ha complert el temps, i és a prop el Regne de Déu; convertiu-vos i creieu en l'evangeli*. És el bon sembrador de la paraula de Déu i alhora el seu testimoni. El seu capteniment subratlla enèrgicament les paraules que surten de la seva boca i les fan, no sols creïbles, sinó entusiasmadors. Són llum i foc que es propaga. Crida els primers deixebles que se n'anaren darrere seu. El poble senzill capta meravellat la novetat de la predicació i l'actitud de Jesús, perquè els ensenyava com qui té autoritat, i no com els escribes, simples repetidors, massa sovint interessats, de doctrines velles i envellidores. Guareix malalts, expulsa dimonis, purifica leprosos, perdona pecats, s'endua amb ell un públic després de cridar-lo: *Segueix-me*. Tot és optimisme, joia dels pobres i desamparats. Realment la proximitat del Règne de Déu es nota. Temps nous. No exèmps, però, d'enveges i escàndols dels qui, veient la llum, s'enlluernen.

Els deixebles de Jesús no solen practicar l'ascètica voluntària del dejuni, com ho feien els de Joan i ho observen els dels fariseus. Ho fan quan les circumstàncies de la seva vida itinerant ho exigeixen. I que es donen molt sovint. *Estaria bé que*

«Jesús a la sinagoga», gravat de Gustave Doré.

els convidats a un casament dejunessin mentre tenen amb ells el nuvi? Ja vindrà el dia que els serà pres, i llavors, sí, dejunaran. Ara es temps de noces. Les noces del Fill de Déu amb la humanitat. *La conduiré al desert i li parlaré amorosament. Allà em correspondrà com quan era jove... Seré per a tu un espòs veritable, i tu coneixeràs el Senyor.* Som al temps de la nova aliança, i som cridats a ser-ne servents fidels. *Déu ens ha fet capaços d'estar al servei de la nova aliança que no despèn de la lletra escrita, sinó de l'Esperit.* I l'Esperit tot ho renova. Perquè l'Esperit és vida. Vida en ple aire, bategant, no reclosa en la immobilitat de les vitrines resclousides d'un museu. Alerta amb els ritualismes arqueològics, desfasats. Alerta amb la tradició mal entesa, paralitzada en l'ahir. La vida és tradició autèntica. Venim dels pares, però som diferents, nous. L'Evangeli és vida que ve de lluny. Ve de l'Esperit del Pare i de Jesús. Sempre nova. És el vi nou que vivifica la vella humanitat. *Ningú no posa vi nou en bots vells: el vi rebentaria els bots i es perdrien bots i vi. El vi nou s'ha de posar en bots nous.* L'Evangeli és l'autèntica revolució de Déu a favor de la humanitat. Revolució respectuosa, pedagògicament pacient. Però totalment eficaç. *Ningú no apedaça un vestit vell amb roba que encara no ha estat rentada* —en el baptisme de l'aigua i l'Esperit—, *el tros nou s'enduria part del vell, i l'esquinç quedaria pitjor.*

Guieu, Senyor, el curs del món pels camins de la pau segons els vostres designis; i concediu a la vostra Església l'alegria de poder-vos servir amb llibertat i serenor.

Barcelona

diòcesis

Acompanyar, com Crist, el món obrer

■ Les XII Jornades d'Estudi de la Pastoral Obrera de Catalunya i les Illes analitzen la tasca dels cristians en els processos evangelitzadors

SANT CUGAT DEL VALLÈS.— «El desafiament i la novetat que han plantejat aquestes jornades és què hem de fer després de l'anunci de Jesucrist, o sigui l'acompanyament en els proces-

sos d'evangelització i com ens anem preparant per a nous reptes com el diàleg amb els musulmans que vénen aquí a treballar.» Amb aquestes paraules defineix Gaietà de Casacuberta, delegat de Pasto-

ral Obrera de Catalunya, els objectius d'unes jornades que van aplegar una setantena de persones —entre elles el bisbe Joan Carrera, consiliaris i militants— el 12 i 13 de febrer a Sant Cugat.

El camí evangelitzador no és un tema nou, Pau VI ja en va parlar magistralment en l'exhortació apostòlica *L'evangelització en el món contemporani* on queda palès que aquesta és la principal missió que té tota l'Església. Però, «en la nostra societat occidental, marcada per la cultura de la increença, immersa en el materialisme i consumisme aniquilador, cal urgentment una nova evangelització que impliqui un compromís transformador de lluita i canvi de les injustícies», explica Mn. Gaietà de Casacuberta. I aquest va ser també el tema que van tractar els dos ponents de les jornades, Quim Cervera, capellà en el món obrer i sociòleg, i Manolo Barco, capellà i delegat de Pastoral Obrera de l'arxidiòcesi de Madrid.

Quim Cervera, a partir d'unes enquestes on es plantejaven qüestions com la implicació dels entrevistats en les seves parròquies o la dificultat de plantejar el fet de ser cristià a la feina o amb les amistats, va parlar de les dificultats sociològiques objectives per l'intercanvi evangelitzador.

El sociòleg va constatar que la dona ja no és la transmissora de la fe com en dècades anteriors, «ara la dona ha de fer dues jornades, a fora i dins de casa, i les àvies han viscut una fe molt diferent que no és la mateixa que viuen els seus néts». Pel que fa a l'anunci de l'Evangeli o la implicació en grups o moviments parroquials, les enquestes constataren les dificultats dels matrimonis per tenir temps i implicar-se més en les seves comunitats.

Segons Cervera, algunes de les dificultats sociològiques que una persona es pot trobar quan anuncia l'Evangeli és que «no podem estar segurs de la interpretació que en farà l'altre, tot depèn del seu univers cultural». Altres aspectes a tenir en compte és que «podem haver sembrat molt en algunes persones, però si els perdem la

Els ponents van parlar sobre l'acompanyament en el procés evangelitzador.

pista no sabem quin resultat pot donar tot això». Per al capellà del món obrer, «és fonamental la forma com vivim la fe per ser capaços de transmetre-la i contagiar els que ens envolten». En aquest sentit, la JOC fa una gran tasca amb joves que no creuen. Després de convidar-los a alguna Eucaristia o a diverses activitats hi ha casos de conversió molt bonics.

Les dificultats que es troba l'Església en el seu camí evangelitzador són «la utilització dels mitjans de comunicació per transmetre el seu missatge, i el llenguatge litúrgic que costa d'entendre a molta gent», va assegurar el sociòleg. Cervera va dir que la pastoral obrera «ha d'oferir accions que es puguin verificar; signes de solidaritat que donin esperança; acompanyar en els processos de fracàs, dolor o de mort, promoure celebracions que ajudin a pregar i donin sentit a l'acció; oferir lectures creients de la realitat que puguin fer

descobrir la presència de l'esperit: com està treballant en les persones i els esdeveniments».

Guariment del cec de naixement

La segona ponència va anar a càrrec de Manolo Barco, delegat de Pastoral Obrera de l'arquebisbat de Madrid, que va tractar dos punts: «Testimonis evangelitzadors en el Nou Testament» i «Instruments evangelitzadors per al món obrer». Barco va fer una anàlisi detallada del capítol 9 de l'Evangeli de Sant Joan on s'explica el guariment d'un cec de naixement. «Jesús és la llum del món. Jesús està atent a tot el que li passa al cec, s'interessa molt per la seva persona i el veu des del projecte de Déu, sense prejudicis.» Barco va posar com a exemple aquest tros de l'Evangeli perquè Jesús no cura el cec i després marxa, sinó que és tot un procés, Jesús l'acompanya en el seu

camí de conversió: «Jesús va sentir a dir que l'havien tret fora de la sinagoga, i quan el trobà, li digué: creus en el Fill de l'home? Ell li va respondre: i qui és, Senyor, perquè hi pugui creure? Li diu Jesús: ja l'has vist: és el qui et parla. Ell va afirmar: hi crec, Senyor. I el va adorar» (Jo 9:35-38). Mn. Barco també va destacar que el cec va testimoniar davant dels fariseus que Jesús l'havia curat abans d'afirmar que creia en el Senyor. «Per tant, no podem esperar a ser perfectes per testimoniar la nostra fe. Si una persona ha estat "tocada" per Jesús ho ha de proclamar als quatre vents», va assegurar el capellà madrileny.

Tot seguit, Mn. Barco va extrapolar el capítol de sant Joan i el va situar en la missió de la pastoral obrera. «Tenim un món més cec del que ens pensem. Les seves cegueses són les tenebres del sistema. Cal treballar perquè tots neixin a una nova llum.»

Com fer-ho? El delegat de Pastoral Obrera va donar algunes pistes: «La formació de militants cristians a través dels moviments evangelitzadors; la creació de coordinadores del món obrer en els arxiprestats que vetllin pels moviments i les parròquies; la creació d'Epos (Equips parroquials de pastoral obrera) perquè les parròquies coneixen millor la realitat obrera del barri; impulsar escoles de formació per transmetre la doctrina social de l'Església i descobrir que el compromís transformador de la societat està implícit en l'Evangeli.»

Unes jornades per reflexionar i agafar forces perquè només des de la col·laboració i la complementarietat es pot oferir un millor servei perquè tota l'Església esdevingui cada vegada més presència evangelitzadora en el món del treball.

Glòria Carrizosa Servitje

900 anys de Santa Eulàlia de Provençana

L'HOSPITALET DE LLOBREGAT.— Aquest any s'ha iniciat el 900 aniversari de la consagració el 27 de gener del 1101 de l'església romànica de la parròquia de Santa Eulàlia de Provençana. Mn. Agustí Moreno, rector d'aquesta parròquia, explica que «hem fet coincidir el 900 aniversari que serà de fet l'any 2001 amb la data del Jubileu». El 27 de gener es va celebrar l'eucaristia de dedicació de l'església que va ser el punt de partida per commemorar el 900 aniversari. A conti-

nuació el doctor Martí Bonet, canonge de la catedral, i delegat episcopal del patrimoni cultural de la diòcesi va fer una conferència titulada *2000 anys i 900 anys. L'era cristiana i la consagració de l'església de Santa Eulàlia de Provençana*.

Per commemorar l'aniversari s'ha fet un vídeo on es pot veure l'obertura de la porta santa de la basílica de Sant Pere de Roma, una entrevista al cardenal Ricard Maria Carles, comentant el Jubileu; una entrevista a Mons. Pere Tena, bisbe auxi-

liar de Barcelona i encarregat de la demarcació episcopal del Barcelonès, parlant de la importància de Santa Eulàlia per a la diòcesi de Barcelona; el Dr. Martí Bonet, canonge de la catedral, i delegat episcopal del patrimoni cultural de la diòcesi, explicant la importància de la consagració d'una església, l'estil romànic de l'edifici, i el sepulcre de Santa Eulàlia de la catedral. A més, Mn. Francesc Prieto, que és el rector del Seminari Diocesà i que va ser rector d'aquesta

parròquia des del 1991 al 1998, comenta les activitats i reformes que es van dur a terme dins d'aquest període; Mn. Agustí Moreno, rector de Santa Eulàlia, comenta la vida parroquial actual. El vídeo es completa amb un recull de la història de l'església. (M.P.M.)

(El vídeo del 900 aniversari de la consagració de l'església romànica de la parròquia de Santa Eulàlia de Provençana —de 50 minuts— es pot comprar a la parròquia.)

Girona

Segona trobada d'animació catequètica

■ La participació es va doblar respecte de l'edició anterior

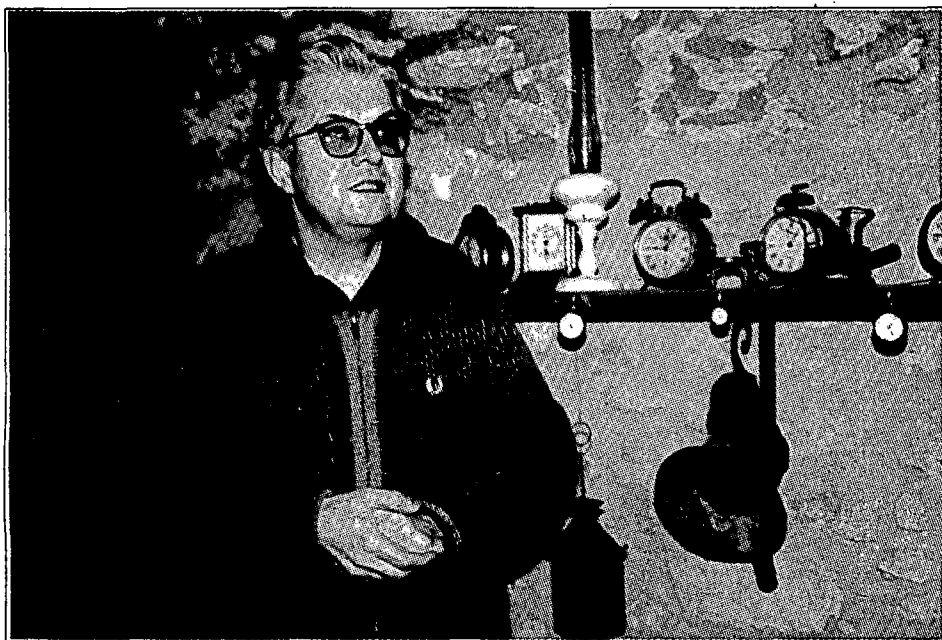
GIRONA.— La Delegació de Catequesi del bisbat de Girona va convocar els catequistes a la segona trobada d'animació a finals del mes de gener per trobar-se i compartir les dificultats i inquietuds comunes. La resposta va ser un èxit, ja que el nombre de participants, un centenar, es va doblar

respecte de la trobada del 1999, quan hi van assistir cinquanta persones. Aquesta iniciativa s'inclou dins d'un programa ric en propostes que tenen com a eix central la formació, però que en definitiva es proposa donar un nivell de qualitat a aquesta acció pastoral.

Les persones que van trobar-se al col·legi dels maristes van valorar molt positivament la possibilitat de donar-se suport mutu en un ambient de fe. Joan Triadú, delegat de Catequesi, va declarar que normalment el catequista no està isolat perquè treballa en un equip de quatre o cinc persones, però que en la pràctica està sol davant dels seus nens, i la tasca és difícil a l'hora de motivar la gent i transmetre uns continguts.

S'hi afegeix a més el fet que la majoria de catequistes tenen més bona voluntat que recursos pedagògics, de manera que davant de determinades dificultats que no tenen resposta en els llibres hi ha el risc de no saber respondre. Per això la formació es presenta com un dels eixos d'acció prioritaris que, segons Triadú, coincideix amb la preocupació del Secretariat Interdiocesà corresponent.

Ja es pot parlar de propostes concre-

Joan Triadú.

tes, com una trobada a inici de curs, butlletins formatius o l'Institut Superior de Ciències Religioses (ISCR), però el delegat gironí reconeix la dificultat d'arribar als agents de pastoral concrets. Per això una possibilitat que s'està considerant és organitzar equips itinerants de formadors que a partir dels arxipresats impartirien cursos o seminaris.

Els membres d'aquests «comandos catequètics» són naturalment i per ministeri els sacerdots, però Triadú reconeix que uns protagonistes indispensables seran els religiosos —«que ja estan fent una molt bona feina»— i els laics. De totes maneres es preveu que la confecció no serà fàcil ja que, en el cas dels laics, si bé els alumnes de l'ISCR serien els més preparats, s'ha constatat que l'obtenció de la diplomatura de Teologia sovint és d'ús personal i que no sempre es tradueix en una projecció pastoral.

La trobada d'animació també va servir per presentar les activitats de la Delegació, entre les quals sobresurt la catequesi d'adults. Justament s'acaba de constituir una comissió entre les parròquies de Sant Cugat de Salt, de Santa Coloma i de Malgrat per treballar aquesta qüestió que, segons Joan Triadú, és una «assignatura pendent perquè hi ha un gran desconeixement general; la gent s'ha reciclat en altres camps; però no en l'àmbit fonamental de la fe». Les línies d'acció passaran per constituir equips de persones que puguin fer aquesta tasca i elaborar un material adequat que fins ara és gairebé inexistent.

Guillem Farré

Seminari per apropar la Bíblia als cristians

GIRONA.— El grup de la Renovació Carismàtica va organitzar durant la setmana del 14 al 18 de febrer un seminari d'introducció al Nou Testament, amb la participació del dominic Vicente Borragán, professor de Sagrades Escriures en els Instituts Pontificis de Filosofia i Teologia de Sant Tomàs, a Madrid. En aquesta cinquena edició es va començar l'estudi dels textos pròpiament cristians, després d'haver recorregut tots els llibres de l'Antic Testament.

Segons Borragán, el coneixement dels textos bíblics continua sent deficient fins i tot en els sacerdots perquè molts seminaristes encara es troben en un procés de discerniment de vocació i consideren l'assignatura de Bíblia com un tema d'estudi més. Però la principal raó rau

en el fet que des del professorat sovint se segueix un mètode allunyat de la vida que «no diu gaire cosa als alumnes, ni serveix per a la vida o la pastoral».

En conseqüència, això provoca repercussions nefastes en la predicació i en el poble fidel, perquè encara que els sermons puguin ser molt doctes o interessants, si no hi ha la connexió bíblica, «continuen sent paraula humana que no canvia la vida, mentre que la Paraula de Déu és dinàmica, toca i transforma».

Aquesta problemàtica s'agreuja amb el gran desconeixement religiós del gruix dels cristians. Citant Paul Claudel, Borragán deia que el gran «respecte» cap als textos sagrats es mostra en el fet que estan lluny de la vida, cosa que es manifesta en la poca assistència a cursos i seminaris

bíblics, malgrat la curta eufòria que va seguir els anys immediatament posteriors al Concili Vaticà II.

El professor del Sant Tomàs reconeix que hi ha pàgines obscures i difícils, però que al costat d'aquestes n'hi ha d'altres «plenes de llum i d'amor, que parlen de vida i són senzilles». Per això no s'atreveix a fixar un llibre per començar la lectura, tot i que recomana començar amb els evangelis —«perquè són la revelació plena que il·lumina la resta»— i anar alternant entre els dos Testaments.

Precisament la setmana passada va començar els evangelis sota el prisma que la figura de Jesús, com a personatge històric, interpel·la encara que no se sigui creient. Borragán defensa el mètode historicocrític d'aproximació a la Bíblia perquè posa uns fonaments objectius, però reconeix que la lectura s'ha de completar amb altres recursos, com el semiòtic, l'analític o el rabínic. (G.F.)

VIC

Curs de temes socials del Secretariat de Pastoral Social

VIC.— La comissió de formació del Secretariat diocesà de Pastoral Social de Vic ha pres la iniciativa de fer un primer curs de temes socials. La intenció és fer-lo itinerant amb la finalitat que aquesta temàtica pugui arribar a tota la diòcesi i a tota persona interessada, començant pels membres directius, professionals i voluntaris dels grups que formen el Secretariat Social (Càritas, Mans Unides, Missions, Justícia i Pau, Pastoral de la Salut, Pastoral Penitenciària, Comunitat de Sant Egidí i Casal Claret), als professors de religió,

militants de moviments i als alumnes de l'Institut Superior de Ciències Religioses (ISCR) i de la Universitat de Vic. S'ha arribat a una entesa per tal que els alumnes dels dos darrers centres esmentats puguin obtenir crèdits d'assignatura optativa. La seu d'aquest primer curs serà l'ISCR de Vic, ubicat a l'edifici del Seminari Diocesà.

Les inscripcions es poden formalitzar a Càritas diocesana de Vic, c/ Torras i Bages, 4 baixos 08500 Vic, tel. 938 860 483, fax 938 861 044, a/e: cdvic@caritas-esp.org. (C.C.)

UNA VEU EXULTANT

ARA TAMBÉ AMB ACOMPANYAMENTS D'ORGUE

Mn. Josep Soler i Manuel Oltra

Cantoral litúrgica amb tres edicions: Una amb lletra sola, una altra amb lletra i música i una tercera amb lletra, música i acompanyaments d'orgue. Les seves 275 cançons estan enregistrades en 17 cassetts o CD.

Editorial Claret S.A. c/ Roger de Llúria, 5
08010 Barcelona
Tel. 933 010 887 - Fax 933 174 830

Santuari de la Mare de Déu de Queralt

Hola, Déu vos guard. Et dius? Us dieu? Jo, Ramon, el mossèn de Queralt. M'ofereixo de guia per recórrer amb pocs minuts el santuari. Si us agrada l'explicació, veniu, asaborireu Queralt del tot i, si us sembla, ens veiem. Si ho faig malament —amb més raó encara— veniu, que en directe Queralt no us decebrà.

SOM AL BALCÓ DE CATALUNYA. Abocats a la barana de la plaça, respirem a ple pulmó la sentor del barballó o dels pins si l'aire ens ve de l'obaga. Silenci, callem. Escoltem els ocells. Ara hi tenim els pinsans, els picrojos i les pastorelles. Orelles, ulls i gust per xarrupar bellesa. Ens trobem a Queralt, que ve de *quer*, muntanya de pedra, i *alt*, no cap cosa, 1.200 metres. Vet aquí el significat de Queralt. Queralt són tres santuaris: el de la naturalesa vivent, el de l'horitzó sense fronteres i el de la Mare de Déu. Per això se'n diu també «El balcó de Catalunya», el santuari que té la vista més àmplia i variada de Catalunya. Vint-i-quatre pobles, muntanyes verdes, de garrics, de pedra, de sal i potassa, de carbó. Planures, plecs i replecs de serres i canals. El pantà de Baells, el riu Llobregat, rieres i rierols. Estanyos i estanyols. Colònies tèxtils, mineres i una d'agrícola. Naturalesa vivent. Cel obert. Colors que no podreu pas comptar amb tots els 20 dits. Fins ben amunt de qualsevol tossal, les feixes o bancals dels nostres avis i besavis, aquella agricultura de supervivència.

DES DE QUERALT ENTREM A CASA. Ara, mireu-nos les persones i presentem-nos. Sigueu d'on sigueu ens posarem gairebé a la porta de casa vostra. Al costat de la rosa dels vents comencem a situar els indrets del vostre poble. Afinant bé la vista i l'orientació arribarem a reconèixer la muntanya, la carretera, la torre, el fumerol de l'en-

torn de la casa. «Què és aquell ocellàs que juga amb el vent?», pregunta el petit de la colla. «Una àliga. I més enllà una altra i una més!», admira un tercer. «Oh, no sé pas què surt de la cova? Semblen homes penjats», comenta la padrina astorada. Volem que Queralt, aquest bé de Déu de la naturalesa, sigui per a tothom: cristians, excursionistes, turistes, col·legis, jubilats, nuvis... i per als esportistes. Tots aquests *supermans* que d'aquí estant sembla que brollin del ventre de la muntanya, són parapentistes que arrenquen el vol. Hi tenim la sortida, diuen que la millor de tot Europa.

Véuen d'arreu. I fixeu-vos com els parapents s'acosten a les àligues. Tots busquen els mateixos corrents i, com vells coneguts, no es fan nosa, gairebé juguen junts.

LA COVA DE LA TROBALLA I EL CASTELL BERGUEDÀ. Anem pujant a poc a poc. La colla es fixa en l'ermita gaudiniana arrapada a mitja muntanya. Queralt és una església amb castell o un castell amb església. Aquí el comte Guillem del Berguedà, 850 anys enrere, a més de grans versos, en va fer de tots colors. Però Queralt no era pas inexpugnable. En una envestida perillava Queralt i s'amagava la Mare de Déu dins una petita cova. Després la deliciosa i ancestral llegenda del bou esgarriat que, agenollat, mostra la Madona al bover. El 1916, amb motiu de la Corona-

El santuari de Queralt, des d'un parapent.

Situacions i accessos

Situació: a la serra de Queralt a sobre de Berga. 1.200 metres d'alçada.

Principals carreteres: des de Barcelona i França, la C-1411. Per Ripoll i Sant Llorenç de Morunys, la BV4241. Sortides indicades.

Camins i caminets: des de tots els pobles veïns, per l'obaga i pel sollell. Assegnalats. Començament i arribada de GR «El camí dels bons homes», fi del de Núria-Queralt.

Aparcaments: a la plaça sota de Queralt.

Esglésies d'accés: sempre a punt com també les rampes per als minusvàlids i cotxets a l'entorn del santuari.

Instal·lacions i serveis

Naturalesa vivent: balconades, fonts, taules, arbredes, animalons, fòssils, caminades i passejos, cel obert, horitzons, colors, olors boscanes, remors de pau...

Parapent: sortides per als de tercer grau.

Guardians i mossèn: tel. 938 210 605 — 938 222 380

Restaurants: abundants al costat i als entorns.

Misses fixes: festius 11.00 i 12.00. 250 seients. Altres funcions i serveis a convenir: trobades, bodes, aniversaris, grups... Any 99, cap a 300 celebracions.

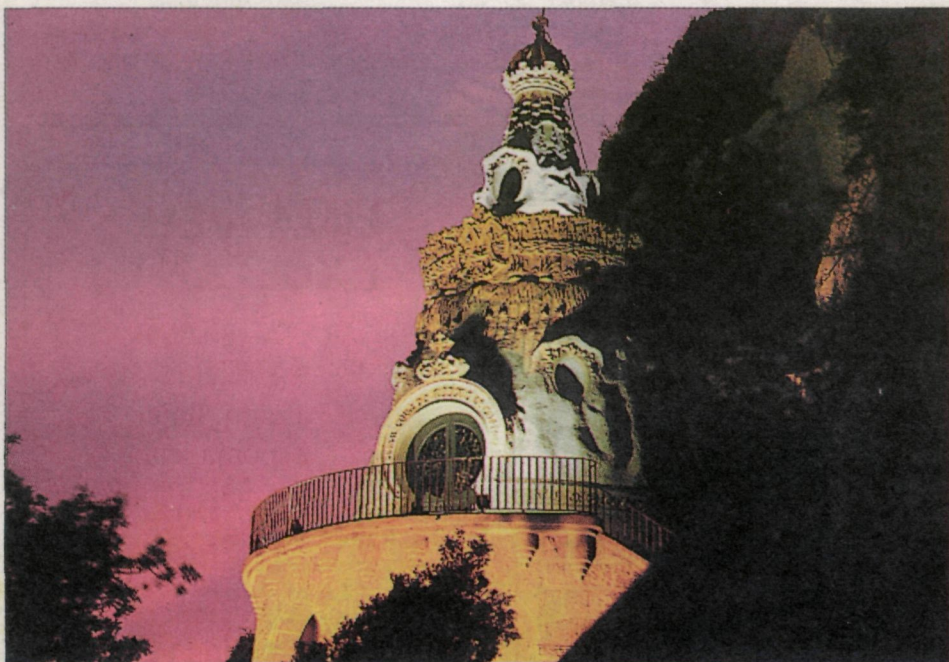
Mare de Déu: finals del segle XIII. De dia, visitable (també minusvàlids); dia i nit, visible des de fora.

La botigueta: uns 750 articles, goigs, llibres bàsics, imatges, records clàssics i d'ara.

Capelles: a tots els camins. Algunes, com la de la cova artística, capaç de celebracions.

Sala de reunions: gran i condicionada per a trobades.

Sanitaris: per a minusvàlids i generals.

La cova de la troballa.

Els pintors, com tothom, assaboreixen les balconades de Queralt.

Queralt està rodejat de naturalesa i capelles romàniques.

ció: ermita nova, infanta, nunci, gent de barrets alts, jocs florals, inauguració a la comarca i, sobretot molta devoció i concurrència. Els catalans de 70 anys diuen: «Això passava abans o després de la guerra.» Els berguedans de 90: «Això passava abans o després de la Coronació.» Després donem la volta al castell Berguedà. A tramuntana, el Pre-pirineu: fontetes, obaga de pins, faigs, certeres, grèvols, molsa... A migdia, el pre-Mediterrani: alzines, roures, blades, timons, barballó... Arreu: balconades, capelletes, fòssils bancs reposadors... pau.

ENTREM A L'ESGLÉSIA. La nova capella de les ofrenes de la cera es fa mirar pels vitralls i perquè estant dins l'església no fuma ni contamina. Ja encendrem la llàntia després. Mentre escoltem música queralatina —són immenses les peces, i els goigs sobrepassen el centenar— seiem i reposem. L'actual església és de principis del segle XVIII amb elements renaixentistes i barrocs. Destaca la lluminositat. Des de dins veus Montserrat, Sant Llorenç de Munt, el Montseny... I no et distreu, et sents més dintre del gran temple del bon Déu. Dos temples per a un mateix Déu, el temple de mans d'home dins el temple de mans del Creador. Ara, seiem. Preguntes, contestes i bones cares. Repòs.

AGAFEM LA IMATGE. Prou tenim la Mare de Déu ben al mig del retaule, però com que sortosament ens han vingut alguna vegada minusvàlids i gent gran que no poden pujar els esgraons del cambril, portem una còpia de la Mare de Déu ben a l'abast de tots. La podem estimar i fer-nos-hi la fotografia. Esguardem-la. Encomana serenor. És morena com la de Montserrat. «Quina mà més llarga!» Sense dubtes, la Mare de Déu de Queralt és una mestressa de casa que, generosa, ens somriu i allarga la mà. «Quin ocell porta a la mà?» Doncs, una oreneta del

país, símbol de la primavera de cada any i de l'altra primavera que esperem. «I la bestiola dels peus?» La Puríssima, la nova Eva, aixafa la serp del paradís perdut i ens diu que el seu fill, Jesús, vençerà el mal. Més tard cada poble representarà el mal al seu gust, sovint per l'animal que més molesta: el senglar, rèptils verinosos... La nostra aixafa un animal indefinit.

HISTÒRIES DE PETONS I RAMS. Avui, visita nombrosa, tumultuosa. Una escola grossa. Els alumnes treballen i juguen per grups. Després preguem i besem la imatge. Jo aguanto la medalla i la vaig fregant. Anem llevadets perquè som cents. Passa un fadrí massís que es para; mirada, petó, més mirades, més petons... Els del darrere l'empenyen, ell es protegeix amb els colzes i s'apuntala, continuen les mirades i els petons. Li he de recordar que són molts els qui s'esperen. Em respon: «Ramon, és que a casa meva som sis. Ara donaré l'últim petó, el meu.»

RAMS. Cada ram és una història. Una parella molt jove entra a l'església sigil·losament i molt junts. Avança cap a la Mare de Déu quasi de puntetes. Sóc al cambril i encetem una conversa. Les flors són vermelles. Els demano amb franquesa: «Em podeu dir per què veniu a Queralt?» Es miren i em diuen: «Venim a demanar a la Mare de Déu que siguem una bona parella.» «Què vol dir una bona parella?» «Doncs que no anem tan junts, que no trenquem amb els de casa i amics...» Acabem resant tots tres i amb els qui s'hi van afegint.

COMPARTIM UN CONTE. Avui també som colla: tres autocars. L'equip de so ben afinat perquè ens puguem sentir. La demanda sovintejada: «Aquesta Mare de Déu, quin mal cura?» La Mare de Déu cura el pitjor mal, un mal que tinc jo i que potser patiu tots vosaltres. Ex-

pectació. «A veure, senyora, digui'ns un nom d'home que no sigui el del seu marit.» «Josep.» «I vostè, senyor, un nom que no sigui el de la seva dona.» «Maria.» «Doncs bé, el Josep i la Maria són grans, han celebrat les noces d'or i s'estimen. Mengen junts, dormen plegats... però els falla la comunicació i la tendresa. Parlen poc i es miren d'esquintlentes. Els dos se n'adonen, però van fent. Una tarda el Josep es carrega de valor i vol mirar d'arreglar la situació. Es diu: a la Maria li regalaré un ram de gardènies, el més bonic que trobi i després parlarem. Dit i fet. Ja és a l'ascensor de casa amb el ram als braços. No troba les claus. Toca el timbre.

Torna a tocar. Surt la Maria, tota rondinaire. Per tot "bonanit" la Maria li venta: és que ets un "fes-m'ho tot". Arribes tard i encara em fas venir a obrir... Al Josep li cau el ram a terra i les ganes de millorar la situació. Solem continuar el conte afegint els greuges que fem servir per mortificar-nos. Acabem. Mirem-nos bé a la cara de la Mare de Déu de Queralt. Té una mirada que comunica i no ofèn, una rialleta que cura i una mà que et vol estrènyer. Oi que si sabéssim mirar i somriure tendrament, sincerament i donar-nos la mà, es curarien bona part dels mals que patim?

Mn. Ramon Barniol
(Rector del santuari)

APLECS I VISITANTS

Els pobles veïns i d'altres de més lluny, com també les escoles, tenen el seu dia. Els més concorreguts són: sant Marc, 25 d'abril, i la novena de la Gala, del 31 d'agost al 8 de setembre. Visitants, l'any 99, cap als 55.000.

T2000

EL PRODUCTE QUE LI
RESOL DE DEBÒ EL PROBLEMA
DE NETEJA DE CAMISES I
ALTRES PECES

A més,
altres productes:

Detergents líquids
(a mà i a màquina)
Blanquejant de
juntres de rajola
Cera per a mobles
multiús llevagreix
Netejadors de
sabates
(líquid, llauna,
esponja, etc.)
Netejadors de
metalls
(plata i tota classe
de metalls)
en líquid i pasta

Tortosa

Valoració de la missió interparroquial a Benicarló

BENICARLÓ.— Els tres rectors de les parròquies de Benicarló —de Sant Bartomeu, Sebastià Aicart; de Sant Pere, Josep Canelles, i de Santa Maria del Mar, Ramon Gasulla— han comentat a Ràdio Benicarló el gran moviment de la missió interparroquial. Vuit missioners paüls van dirigir del 15 de gener al 5 de febrer una missió diferent.

Els contertulians van aportar opinions complementàries. Així, es va comentar que la missió ha portat «molta feina i també molta alegria, i que la resposta ha estat sorprenent», que «alguns benicarlandos, al principi, tenien recel, puix pensaven en l'estil de les missions celebrades pels anys cinquanta i seixanta, amb sermons a la massa anònima congregada a la parròquia», «però en veure el sistema de grups casolans units lliurement en un pis qualsevol del veïnat i que el moderador era un laic o una laica del mateix poble, la gent es va obrir *in crescendo*».

També van explicar que «als matins, entre 200 i 300 persones van acudir a les respectives parròquies a pregar i

participar en l'eucaristia dels missioners. Tot plegat, una hora. No hi faltaven mai els animadors, que no eren precisament els amos del pis». «Els temes eren senzills, assequibles i tots hi podien participar», van comentar els rectors.

Segons van dir, sumant totes les noves comunitats familiars parroquials, es pot parlar d'una setantena. L'únic aspecte negatiu reflectit va ser que «els joves, en general, han participat poc. És el tema pendent. Pregarem més, esperarem i confiarem en la dedicació preferent del nou vicari, Tomàs Mor».

La missa de cloenda la va presidir el bisbe de Tortosa, Mons. Xavier Salinas, a l'arxiprestat de Sant Bartomeu. Els

contertulians destaquen l'actitud del silenci, de pregària i de participació massiva. En sortir, es va donar a cadascú una targeta que portava fixada «una llavor de blat»: un petit símbol que s'ha de conrear en els solcs de terra oberts pels missioners. Cada comunitat té un animador que és el mateix dels dies de missió i cadascú, la carpeta de temes amb la Bona Notícia. Alguns títols són Església, Maria, Religiositat Popular... Es treballaran mensualment i en línia eclesial i parroquial.

La valoració, doncs, que en fan els tres contertulians és que Benicarló té un fort accent religiós, expressat en la devoció al Sant Crist del Mar. «El que cal és passar de ser devots a ser deixebles i seguidors de Jesús mort i ressuscitat.»

Cada divendres, també, a dos quarts d'una del migdia Ràdio Benicarló emetrà una hora de temàtica religiosa interparroquial amb el títol d'*Escolta i Sabràs*.

J. Blanc i Bahima

En la mort de Mn. Domingo Curto i Bel

AMPOSTA.— El 7 de febrer es va celebrar a la parròquia arxiprestal de l'Assumpció d'Amposta una missa en sufragi de Mn. Domingo Curto i Bel. Va presidir l'eucaristia el bisbe de Tortosa, Mons. Xavier Salinas, i va ser concelebrada per vint preveres. Hi van assistir els familiars i molts ampostins ja que, encara que Mn. Curto va néixer a Masdenverge (1933), va residir des de la primera infància a Amposta.

Va morir a Barcelona el 22 de gener, després d'una greu, encara que curta, malaltia. Persona de tarannà humil i senzill va exercir la vocació sacerdotal (1959-2000) a Sant Mateu, Morella, Herbers, Herbeset, Marçà i Capçanes.

La segona part del seu currículum es va desenvolupar a Barcelona impartint la docència en llengües clàssiques. Pastoralment estava vinculat a la parròquia de Sant Ramon. Els preveres barcelonins li van demostrar el seu afecte en l'eucaristia exequial presidida per l'arxiprest a la parròquia de Santa Maria de Sans, el dia 24 de gener.

Mons. Salinas va confessar en l'homilia pronunciada a Amposta que «mai no oblidaré la pregària de Mn. Domingo en la recta final de l'agonia. Agafats de la mà, tots recitarem el salm "El Senyor és el meu pastor, no em manca res"».

A molts que van mirar el vas urna amb les cendres incinerades d'un cos de 66 anys, els va impactar la lliç de confiança sacerdotal, pronunciada a l'hora de la veritat. Com a acció de gràcies els seus nebots van recitar un poema de Maragall i un altre de propi. (J.B.B.)

LA PASSIÓ DE CERVERA

UN ESPECTACLE ÚNIC PER LA SEVA GRANDIOSITAT I BELLESA

QUARANTA METRES D'ESCENARI CONSTITUEIXEN UN ESPECTACLE ÚNIC

LA PASSIÓ DE CERVERA

És una invitació al nou mil·lenni, després de cinc segles de tradició (1481-2000)
És un espectacle popular, ple de llum, art i poesia

TEMPORADA 2000

EN VERSIÓ CASTELLANA
març, dies: 5, 12, 19, 26 / abril, dia: 2

HORARIS

Primera Part (Vida pública de Jesús) matí de 10.15 a 12.30.
Segona Part (Passió, Mort i Resurrecció) tarda de 3 a 5.

—Els dies 16 d'abril (Diumenge de Rams) i el 21 d'abril (Divendres Sant) **sessió contínua** de 4 a 8.30 de la tarda.

—El dia 12 de març, amb motiu de les Eleccions Generals, en **sessió contínua** de 4 a 8.30 de la tarda.

EN VERSIÓ CATALANA
abril, dies: 9, 16, 21, 30

INFORMACIÓ, PROPAGANDA, RESERVA I VENDA DE LOCALITATS

DESPATX CENTRAL: M. Teresa Trilla
Plaça Santa Anna, 1 - 25200 CERVERA
Telèfons: 973 53 03 57 — 973 53 26 61

I AGÈNCIES DE VIATGES

Preus especials per a col·legis, catequesis i grups col·lectius.

Tarragona

Cinc projectes de Mans Unides de Tarragona

■ Les actuacions se centraran a Àfrica, a Amèrica del Sud i a l'Índia

TARRAGONA.— No podia ser de millor manera. Mans Unides de Tarragona ha fet públic el seu suport al finançament de cinc projectes en països que pateixen més les desigualtats socials a l'hora de presentar la 41a campanya, que du el lema «Fem del món la terra de tothom».

Ja el darrer dissabte del mes de gener passat es va celebrar la VIII Jornada de Comarcals per presentar el material divulgatiu de la campanya que se centra en el repartiment desigual de les terres i que proposa revisar plantejaments, valors i pràctiques, lleis i estructures, creences i llenguatges. «També vol ser una denúncia del problema del repartiment de la terra a Amèrica Llatina», va declarar Nati Moncusí, delegada de Mans Unides a Tarragona.

Si més no, la presentació al públic tarragoní de la 41a campanya de Mans Unides es va fer a través d'una conferència-col·loqui que va tenir lloc el dia 10 de

febrer a la Cambra de Comerç. L'acte va comptar amb un ponent tan carismàtic com és el jesuïta pare Frederic Sopena, que des del 1949 treballa a l'Índia, on es va implicar en una important tasca social. Actualment és un dels responsables de l'ONG Janhit Vikas Trust, que malda per promoure el desenvolupament integral i sostenible dels adivasis, a l'estat de Maharashtra, la part més occidental de l'Índia.

Durant la xerrada, Sopena es va referir als 3.000 anys o més d'antiguitat de l'Índia, «tot i que políticament és un poble jove, ja que la primera constitució ha complert ara cinquanta anys. És un país de mil milions d'habitants i amb una

complexitat de races i de pobles molt marcada», va assegurar el jesuïta.

Sopena també va assenyalar que a l'Índia la seva tasca social «està centrada en una ètnia històricament marginada. Tenim quatre àrees de treball: l'ensenyament especial, la dona, la salut i els joves i només acudim allà on ens ho demanen».

Cost global de quinze milions de pessetes

Mans Unides de Tarragona, per a la campanya d'aquest any, es proposa, d'entrada, finançar cinc projectes amb un cost global de quinze milions de pessetes. Nati Moncusí va indicar que «les dues primeres actuacions es faran a Àfrica. La primera comporta la construcció d'un galliner a Bikita-Zimbabwe i la següent, fer una biblioteca per a una escola secundària a Trede-Ghana. Pel que fa a Amè-

ca del Sud, es construirà, d'una banda, un centre comunitari a Guajara-Mirim, al Brasil i, de l'altra, s'enfortirà, mitjançant l'alfabetització i la ràdio comunitària, una comunitat declarada neutral davant de la guerra de Colòmbia, a San José de Apartado. Per últim es procedirà a construir una escola primària a Nalluripalem (Índia)», va explicar Moncusí.

A banda de la presentació dels projectes, pel que fa a la 41a campanya de Mans Unides, la delegació de Tarragona va organitzar el dia 11 de febrer, dia del dejuni voluntari, una missa a l'església de Sant Agustí, que va presidir l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach. El dimecres dia 16 de febrer es va celebrar la VI Marxa de la Solidaritat, en la qual van prendre part tretze centres públics i privats de secundària de Tarragona, amb uns cinc mil participants. Pel que fa a la Marxa de la Solidaritat del Vendrell i comarca s'ha programat per al dia 4 d'abril.

En l'apartat dels sopars de la fam, a més del celebrat el dia 18 de febrer a Salomó, es repetiran el dia 25 a Montroig del Camp i al Vendrell, i el dia 26 a Figuerola. El dia 5 de maig, finalment, se celebrarà a Tarragona.

Joan Boronat

Una comissió gestionarà la restauració de l'església de Santa Maria de Montblanc

MONTBLANC.— S'ha constituït una comissió cívica a Montblanc (Conca de Barberà) que vetllarà per la realització del projecte de restauració de l'església arxiprestal de Santa Maria la Major. La comissió està formada per tres representants de l'Ajuntament, tres més de la parròquia i sis persones representatives del teixit ciutadà. Una de les prioritats de la comissió serà cercar els recursos necessaris per al finançament de les obres de rehabilitació del temple, el cost de les quals pot superar els 200 milions de pessetes, donada la magnitud del projecte.

L'església de Santa Maria és un temple gòtic l'inici de construcció del qual se situa entre els segles xii i xiv i segons Mn. Albert Palacín, plebà de Montblanc (distintiu que rep el rector de la vila ducal),

«la part més malmesa de l'edifici són els pinacles, que necessiten una restauració urgent davant del perill que representa el possible despreniment d'alguna pedra». Cal ressaltar que en aquesta fase es restauren cinc pinacles i que després caldrà actuar sobre tres pinacles més, amb el benentès que l'arranjament de la façana i part de la teulada ja es va realitzar en anys anteriors.

Posteriorment es procedirà a la rehabilitació de la coberta de la nau i també de les cobertes de les capelles laterals, a la neteja de façanes i de contraforts, a més de a la reparació i la protecció dels vitralls. Tot i que no s'ha concretat del tot, la comissió prorestauració de l'església de Santa Maria es proposa aprofitar tots els esdeveniments locals per tal de sensibilitzar els montblanquins de cara a

L'església de Santa Maria de Montblanc.

l'obtenció de recursos econòmics que permetin dur a terme el projecte engrescador de restauració d'aquest temple

singular, qualificat per Mn. Albert Palacín com la «corona medieval de Montblanc». (J.B.)

BARCELONA

Formació dels Equips de la Mare de Déu

MATARÓ.— El dissabte 5 de febrer va tenir lloc a Mataró la jornada de formació per a responsables dels Equips de la Mare de Déu. Després de l'acte d'acolliment i de la pregària inicial, Mn. Francesc Romeu va exposar la seva ponència: *Responsabilitat dels laics dins de l'Església i en el món*. El ponent va fer un breu recorregut per la història de l'Església i va marcar un lema: «Acollir, servir, compartir.» A continuació hi va haver dos testimoniatges: Ramon Salicrú va explicar com es va anar implicant en el projecte «Comerç just» fins a obrir una botiga-cafeteria a Mataró i Francesc Borrell va parlar de la Fundació Família i Benestar Social, que treballa per pal·liar la problemàtica de l'habitatge digne i assequible per a famílies amb recursos insuficients. (C.M.F.)

BALCLI'S
SALA DE SUBHASTES

DES DE 1979

932 175 607
932 377 663

COMPRAVENDA DE PINTURES I ANTIGUITATS AL COMPTAT

PINTURA CATALANA I ANTIGA
MOBLES
JOIES I PLATA...
ANTIGUITATS

VALORACIONS PER A TESTAMENTÀRIES.
GESTIÓ DE VENDA

VALORACIONS GRATUÏTES PER A SUBSCRIPTORS,
CONGREGACIONS I PARRÒQUIES

C/ ROSSELLÓ, 227 - 08008 BARCELONA

Lleida

Rosari de Torxes a la catedral

■ Centenars de fidels van celebrar la festivitat de la Mare de Déu de Lourdes

LLEIDA.— L'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de la diòcesi de Lleida va celebrar el diumenge 13 de febrer la seva festa anual amb motiu de la festivitat de la Mare de Déu de Lourdes, que va tenir lloc el dia 11. Centenars de fidels, entre ells

alguns malalts amb cadira de rodes, van omplir de llum la catedral, primer temple jubilar de la diòcesi, en un Rosari de Torxes que, a l'estil de Lourdes, va transcórrer per l'interior de les naus, tot cantant la popular *Avé*.

El bisbe de Lleida, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, acompanyat pel consiliari de l'Hospitalitat, Ramon Galceran, i altres dotze preveres, va participar amb la seva torxa a la mà en el rosari, per tot seguit presidir una eucaristia concelebrada.

En la seva homilia el bisbe Ciuraneta va emmarcar la celebració dins del Jubileu dels 2.000 anys de l'encarnació de Crist i es va referir als malalts com als predilectes de Jesús: «Ell estima tothom i no exclou ningú. Però són els marginats i els malalts els seus predilectes. Déu no és culpable de les malalties, és Ell el que està al costat de tots aquells que el necessiten com a Pare bo.»

Mons. Francesc Xavier Ciuraneta va convidar tothom a tenir cura dels malalts, «sigueu uns bons samaritans», a la vegada que va demanar cordialitat i humanitat en el tracte amb els malalts: «Per damunt de tota norma i de tota llei hi ha la realitat

Foto: Jordi Curcó

La col·lecta de la missa va ser destinada a Càritas.

necessitada dels malalts, que cal cuidar amb cordialitat, humanitzant les estructures», va dir.

En el moment de l'ofertori membres de l'Hospitalitat van apropar a l'altar el pa

i el vi per a l'Eucaristia i diverses ofrenes simbòliques com aigua de la gruta de Lourdes i oli de Llardecans, així com flors i llum. També es va fer ofrena de la col·lecta de la missa, que per voluntat del

bisbe Ciuraneta i amb motiu de l'any jubilar ha estat destinada a Càritas per als seus projectes de solidaritat i d'integració dels immigrants.

15è pelegrinatge

Finalitzada la celebració es van anunciar les dates del 15è pelegrinatge amb malalts de la diòcesi de Lleida, que en aquest any jubilar serà del 9 al 12 de setembre, presidit pel nou bisbe de Lleida, que acompanyarà els pelegrins lleidatans al santuari de Lourdes.

El president de l'Hospitalitat, Frans Hengesbanch, que juntament amb el consiliari i altres membres va participar en les Jornades Europees de Pastoral, va assenyalar la significació especial que tindrà el pelegrinatge d'enguany en el marc del Gran Jubileu i com a santuari jubilar per a tot el món que és Lourdes. Celebrades del 9 a l'11 de febrer a Lourdes, en les Jornades Europees de Pastoral es van concretar les dates dels diversos pelegrinatges europeus, entre ells el de Lleida.

En aquest sentit Hengesbanch confia que es veurà superada la xifra de 700 pelegrins lleidatans que l'any passat van peregrinar a Lourdes. Pròleg n'ha estat, sens dubte, la celebració mariana a la catedral, més concorreguda que mai i que en paraules de Mn. Galceran «és reviure a Lleida l'esperit de Lourdes».

Jordi Curcó

Els artistes se solidaritzen amb Mans Unides

LLEIDA.— Un total de 113 artistes lleidatans, professionals i aficionats, s'han solidaritzat amb la 41a campanya de Mans Unides a Lleida, que com cada any ha obert una exposició amb totes aquestes obres, lliurades solidàriament i que han estat sortejades entre els visitants que han adquirit butlletes per al sorteig, tot col·laborant a la vegada amb una causa justa i a benefici del Tercer Món.

Pintures a l'oli, aquarel·les, gravats, quadres petits i altres de molt més grans i de tots els estils artístics han configurat aquesta magnífica mostra, oberta durant

deu dies a la sala d'exposicions de Banca Catalana. S'hi podien adquirir treballs de labor, així com altres peces d'artesanía realitzades per voluntàries de l'entitat.

Paquita Deltell, presidenta de Mans Unides a Lleida, ha manifestat el seu agraïment als artistes lleidatans: «Cada any són més els que volen col·laborar en aquesta exposició, que enguany, fins i tot, ha deixat petita la sala. També, però, cal reconèixer la gran quantitat de labors que les senyores ens han lliurat, que també ha estat un èxit.»

I en el centre de la 41a campanya el

bisbe de Lleida, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, va presidir l'anomenada Missa de la Fam en la jornada del dia de dejuni voluntari, l'11 de febrer passat, que va tenir lloc a la parròquia de Sant Martí: «Mans Unides reclama en nosaltres una lluita decidida per la fam en el món. Tot i que la fam ens queda molt lluny, com n'estan de properes a nosaltres les causes. La fam es nodreix de la nostra sobreabundància i de la manca de solidaritat», va dir el bisbe Ciuraneta en l'homilia. Alhora es va referir a l'Any Jubilar com un bon moment per aprofundir en la dimensió

social del Jubileu: «...cal obrir els ulls i les mans als que viuen en la pobresa i la marginació», va dir el bisbe per tot seguit asseverar: «Lluitar per la fam és lluitar per la justícia i la pau.»

Durant la celebració, la presidenta de Mans Unides va llegir el manifest de la campanya d'enguany, que té com a lema «Fem del món la terra de tothom». Finalitzada la missa va tenir lloc, als locals de la parròquia, el sopar de la fam, en el qual va participar el bisbe Francesc Xavier Ciuraneta i en què es va repartir llesques de pa sucat amb tomàquet i una mandarina. (J.C.)

Viajes Magister

Pelegrinatge a

TERRA

SANTA

Dates: del 5 al 14 d'agost i del 15 al 22 de setembre del 2000

Llocs que es visitaran:

Tel-Aviv, Galilea, Canà, Benaurances, Cafarnaüm, Tabgha, Riu Jordà, Jericó, Mar Morta, Jerusalem, Muntanya de les Oliveres, etc.

Eucaristies a:

Natzaret, Llac Tiberíades, Muntanya del Tabor, Betlem, Cenacle i Sant Sepulcre.

Inscripcions: Viatges Magister, Roger de Llúria, 67 - 69, 4 - B 08009 Barcelona. Tel. 934 879 423 - Fax 934 879 590 e-mail: viajesmagister@worldonline.es

CASA GAY

SERVEI DE LLOGUER PER A
FESTES I BANQUETS.
CADIRES, TAULES, CRISTALLERIA,
VAIXELLA, ETC.

ROGER DE LLÚRIA, 12 i 14
Tels. 933 181 495 - 933 016 731- Fax: 934 124 455

Joventut

Mallorca: en camí...

Hola amics! La intenció que m'he proposat en la redacció d'aquestes línies és que conegueu una mica el que feim a la pastoral juvenil a la diòcesi de Mallorca, esper aconseguir-ho! Però no em puc escapar de fer una mica d'història.

Fou el 1981 que el Consell diocesà de Pastoral va decidir crear el Secretariat de Pastoral Juvenil amb la intenció d'analitzar, definir i coordinar la pastoral juvenil de la diòcesi. Aquest Secretariat es va ubicar dins la Delegació d'Apostolat Seglar que en aquells moments era la Delegació de Moviments Seglars.

I què es va constatar? Dues coses: primer que mancaven criteris d'actuació en pastoral juvenil i arran d'aquesta necessitat es van elaborar unes orientacions que foren recollides en el document *Orientacions per a la pastoral juvenil diocesana*. I segon, que la gent de base, tant joves com animadors, no es coneixien, i per això els primers anys de vida aquest Secretariat va establir connexions entre la gent de les distintes parròquies, moviments, etc.

Els joves són gent inquieta, i no es conformaven, i al llarg dels anys es va veure la necessitat d'elaborar un projecte, i a l'Assemblea del 1991 es va decidir començar la seva preparació. Aquest projecte dona un nou enfocament a la pastoral juvenil, i introdueix elements tan importants com:

- Els joves són els protagonistes de l'acció pastoral com a receptors i com a agents, per això se'ls dona poder de decisió, de tal manera que ells tenen veu i vot en totes les decisions que calgui prendre.

- Els joves necessiten els adults, l'adult, per tant, esdevé assessor, això vol dir que acompanya el jove, escoltant-lo, mostrant-li les diverses possibilitats que té, quant a formació i espiritualitat, en definitiva és per al jove un testimoni de fe. Al mateix temps els adults es deixen evangelitzar pels joves. Els assessors tenen veu però no vot a l'hora de prendre decisions.

- L'objectiu per excel·lència que es pretén no és altre que crear un dinamisme d'evange-

lització, és a dir, possibilitar que la Bona Nova de Jesús arribi a tothom, principalment al jove.

El projecte va ser aprovat per l'Assemblea del 1995 i ratificat per Sr. Bisbe, Teodor Úbeda, baix el nom de Projecte Obert-Joves d'Església. I Joves d'Església fou la nova nomenclatura que va adquirir el Secretariat de Pastoral Juvenil. I quines activitats duim a terme des de Joves d'Església?

- **La Vetlla de Lluc**, una trobada de joves de tot Mallorca on es prepara una horabaixa de dinàmiques d'animació i formació per acabar amb una vetlla de pregària. Es fa el primer dissabte d'octubre i ha esdevingut l'activitat que dona la sortida a les activitats

- **El full «Quimeres»**, una publicació mensual que pretén animar i formar el jovent, així com també recollir informació sobre activitats que els mateixos grups de joves organitzen.

Tot això es du a terme amb un bon grapat d'animadors voluntaris, uns d'una forma puntual, i altres formen un equip que són els qui donen resposta a la guia d'activitats. Aquests també tenen espais de formació, de pregària i de preparació d'activitats. L'òrgan de decisió és l'Assemblea formada pels distintes representants de les parròquies, congregacions, moviments, i es fa cada tres anys. Entre aquest espai de temps els representants es veuen cada

La Delegació organitza jornades de música al carrer.

pastorals de l'illa.

- **La guia d'activitats** és una oferta que cada any es fa per tal que els joves en puguin fer ús durant el curs: xerrades, convivències, trobades i cursos de formació, exercicis espirituals, centre de material, assessoria de pastoral juvenil, etc.

- **Objectiu de Projecte:** és un bon moment per transmetre a la societat com viuen els joves l'experiència del Déu alliberador. Té molts formats, segons l'objectiu que es vulgui aconseguir: festivals, jornades de música al carrer, exposicions, manifestacions, tallers, etc.

dos mesos per preparar activitats i compartir experiències. I finalment hi ha un òrgan executiu, la comissió executiva, encarregada de vetllar perquè tot el planificat es dugui a terme.

Només em queda dir que a partir del Sínode Diocesà es va decidir convertir Joves d'Església amb Delegació i també crear la de Pastoral Universitària amb la qual tenim projectes conjunts. Què vos pareix? Això és el que feim per Mallorca! Gràcies per deixar-nos compartir el que som i el que feim.

Joana Karmany Jaume

Delegada de Pastoral Juvenil

Els joves d'Eivissa

Deia Don Bosco als joves: «Vull que sapigieu que tot el que sóc, ho sóc per a vosaltres», i també voldriem poder-ho dir nosaltres: el que som —encara que la nostra realitat sigui petita— ho posem al servei dels joves de les nostres illes.

Pràcticament totes les setmanes ens reunim per preparar i coordinar les diverses activitats que des de la Delegació es proposen a les parròquies i col·legis. Aquest curs, hem inaugurat la nova seu que compartim amb la Delegació de Catequesi, i que volem convertir en «casa de tots». Una incipient biblioteca de llibres i materials que pugin ajudar els grups, i un magnífic plafó on està exposat el que hem fet i el que ens agradaria fer, en definitiva, un lloc en què els joves i animadors ens puguem trobar.

Ara preparem la **II Mostra de Cançó Jove Cristiana**, que amb el lema «2000 raons per alegrar-se» hem organitzat amb el Grup Jove de la parròquia de Santa Creu. L'any passat vuit grups van presentar cançons, i enguany n'esperem alguns més. En l'horitzó immediat la *Ruta Jove* amb què esperem guanyar el Jubileu, i la Jornada Mundial de la Joventut de Roma, que ve precedida per la nostra participació a la Trobada Europea de Joves que l'estiu passat ens va portar, passet a passet, (mai millor dit), des de A Coruña fins a Santiago de Compostel·la.

Encara ens deixem alguna cosa al tinter, esperem que us piqui la curiositat i vingueu a conèixer-nos, potser tindreu alguna petita sorpresa. Davant de tanta propaganda que desvirtua i desfigura la vida de les nostres illes, i en particular dels nostres joves, com una petita llavor, amb la humilitat del que vol ser ferment, la nostra Delegació vol reivindicar la noblesa i la disposició autèntica de molts dels nostres joves.

Delegació de Joventut d'Eivissa

Menorca: suport pastoral als adolescents

«Ajudar el jove a descobrir Jesucrist i a seguir-lo, comptant amb l'acolliment i l'acompanyament de la comunitat cristiana, a fi que vagi madurant d'una manera integral per comprometre's cristianament en l'Església i en la societat» és el que encomana el Pla de Pastoral Diocesà 1999-2002, a la Delegació diocesana de Joventut de Menorca. Aquest Pla de Pastoral, fruit de l'Assemblea Diocesana celebrada a la nostra diòcesi els anys 1996-1998 —magnífica experiència de comunió i de corresponsabilitat— recull l'experiència de la feina que ha fet la Delegació de Joves durant 23 anys i impulsa i projecta el futur del que ha de ser la nostra tasca al servei dels joves.

En aquest moment, el treball de la Delegació de Joventut té diferents àmbits d'actuació: un primer dirigit a l'animació i coordinació de les diverses realitats juvenils existents a la diòcesi. Així un representant de cada moviment, associació, centre juve-

nil, grups d'esplai, escoltisme... juntament amb el delegat/ada, formam la **Taula de Joves**, taula que vol afavorir el diàleg, l'intercanvi d'experiències i l'organització d'activitats conjunts.

Un altre grup de treball que s'ha constituït aquest curs, és el que anomenem **Equip de suport**. Format per consiliaris (preveres), professionals (psicòleg, educador social), professors d'institut i d'ensenyament secundari, universitaris, un matrimoni amb fills joves i la delegada, a partir d'una feina de reflexió i d'investigació, ens hem proposat anar fent una anàlisi continuada dels adolescents i joves de la nostra illa (no només d'aquells que tenim als grups) i a donar pautes d'actuació per ajudar a donar respostes a les necessitats reals descobertes i analitzades.

L'Assemblea Diocesana i el Pla de Pastoral insten tots els estaments i organitzacions de la diòcesi, a treballar d'una manera coordinada. Conscients de la importància

d'aquest plantejament i responen a la crida que se'ns fa, les delegacions diocesanes de Catequesi i Joventut hem constituït un **Equip d'Atenció Pastoral als Adolescents**, per tal de coordinar la pastoral sacramental (confirmació), ajudar la continuïtat dels adolescents en grups de fe, la preparació d'un itinerari creient per als joves que posi més l'accent en la conversió personal a Jesucrist com a fruit d'un procés de maduració en la fe, l'oferiment de materials i formació als animadors i la preparació d'activitats conjuntes. Un dels fruits que més desitjam d'aquesta proposta és que ens ajudi a respondre amb més efectivitat a un dels reptes més importants que com a Delegació de Joventut se'ns planteja i que és l'atenció pastoral i personal als universitaris. Fa uns quants anys que hi treballem (vagi des d'aquí el nostre més sincer agraïment al CCU i a les delegacions diocesanes de Joventut i Pastoral Universitària de Barcelona i Ma-

llorca pel seu ajut i suport incondicional), però la nostra proposta és acollida per un grup molt reduït de joves, si tenim en compte que en una població de poc més de seixanta mil habitants que és la que té Menorca, hi ha uns mil joves d'entre 18 i 25 anys que es troben fora de l'illa estudiant.

I ja per acabar deixar constància que per a nosaltres que vivim en una illa, és molt important estar oberts i tenir la possibilitat de trobar-nos i conèixer altres realitats. Per aquest i altres motius, valor molt positivament poder participar a la Taula de Delegats de Joventut de Catalunya i les Balears, i al Secretariat Interdiocesà de Pastoral Juvenil (SIPJ). I personalment és un motiu especial d'alegria la feina que aquest curs hem iniciat amb els delegats de Joventut de Mallorca i Eivissa.

M. Ignàsia Gener Fernández

Delegada de Pastoral Juvenil

Aliments i escola per als «meninos da rua»

■ Catalunya Missió canalitza les donacions per al projecte del missioner català Pere Jové al Brasil

Catalunya Missió és una associació de Vic que dona suport a la destacada tasca humanitària que realitza el missioner bagenc Pere Jové en diverses ciutats brasileres. El pare Jové va arribar al Brasil fa 34 anys. En

aquest temps ha aconseguit notables resultats en la lluita per l'eradicació del fenomen dels *meninos da rua*, infants als quals no poden alimentar les seves famílies i que, agrupats en bandes, es dediquen al pillatge.

La idea de crear aquesta associació va sorgir com a conseqüència d'un viatge que va realitzar el president de la Generalitat l'any 1991 al Brasil, on va reunir molts catalans residents en aquelles terres. Entre ells hi havia Pere Jové i Casas, rector d'unes parròquies de les ciutats de Campos i Macaé, que li va demanar ajudes per als necessitats de les *favelas* (barris miserables de barraques) de les seves parròquies. Jordi Pujol li va explicar que les ajudes s'havien de canalitzar per mitjà d'unes entitats amb personalitat jurídica ben estructurada. Per aquest motiu el missioner català va constituir una associació al Brasil, i una altra a Catalunya aprofitant una estadà a casa seva.

Catalunya Missió no és una entitat confessional, encara que gairebé la totalitat dels seus socis són catòlics, un centenar de persones que fan la seva tasca com a voluntaris. La seva feina consisteix a preparar diversos projectes segons les necessitats més urgents i presentar-los a les convocatòries de les institucions catalanes. També recopilen informes i justificants per completar els expedients. La totalitat d'ajudes que reben, institucionals i privades, van a parar íntegrament a Catalunya em Missão, que presideix el pare Jové.

Catalunya Missió durant el 1999 va enviar a l'entitat brasileramés de 8 milions de pessetes, diners gràcies als quals el

Foto: Sergio Pedreira

Catalunya Missió ajuda els nens del carrer.

missioner català pot ajudar a eradicar la pobresa d'una de les zones més deteriorades del planeta.

L'associació catalana és membre del Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació de Manresa. Fa poc van prendre part en la setmana solidària, que va organitzar el Consell, amb un panell informatiu i una dissertació sobre les activi-

tats que realitzen per al Brasil.

Menjadors comunitaris

Pere Jové va néixer el 20 d'agost del 1932 a Gargallà (Berguedà), i de petit es va traslladar amb la seva família a Saló, poble del terme municipal de Sant Mateu de Bages. Allí es va ordenar sacerdot, i ben aviat, l'any 1966 va marxar a Sud-amèrica on ha residit des de llavors. Ha tingut al seu càrrec diverses parròquies de la regió de Norte Fluminense al nord de Rio de Janeiro. Actualment és rector de dues gran parròquies de la ciutat de Macaé.

Com passa en moltes ciutats brasileres de la costa de l'Atlàntic, molta gent de l'interior ha emigrat a Macaé amb l'esperança de tenir més mitjans per poder viure. Però el que han aconseguit és formar gran barris de barraques, anomenats *favelas*, on regna una misèria extrema i d'on surten les bandes de *meninos da rua*,

infants als quals les seves famílies no poden alimentar i que es comporten com ramats que es dediquen a tota mena d'actes delictius.

Segons explica, Eduard Bohigas, vicepresident de Catalunya Missió, «des del primer moment, Pere Jové es va quedar molt impressionat per aquest terrible fenomen, i va decidir que dedicaria

la seva vida a lluitar contra aquesta crua realitat». El missioner català i els seus col·laboradors locals, amb les ajudes que van rebre, es van dedicar a assegurar l'alimentació dels infants de les *favelas* construint diversos menjadors comunitaris. Més endavant van repartir lots de menjar a les famílies, i els centres han esdevingut dispensaris, locals per a la formació i per activitats socials del barri. «Després d'anys d'intensa feina s'han aconseguit resultats espectaculars respecte als primers objectius, ja que a més a més d'alimentar els infants també s'ha assegurat la seva inserció a les escoles», assegura Bohigas.

Actualment funcionen tres centres a Macaé, ciutat d'uns 120.000 habitants i un altre a la ciutat més petita de Carapebus. Se n'està construint un cinquè a la ciutat de Rio das Ostras. Aquests centres també compten amb ajudes i col·laboracions de les respectives administracions locals. «En tots els edificis s'hi pot veure la nostra bandera onejant, com a testimoni de l'esperit solidari i cooperatiu dels catalans», explica Bohigas. El vicepresident de l'associació, considera que la gent cada vegada és més conscient de la misèria que pateixen altres pobles. Tot i així, «lamentablement no hi ha l'esperit suficient per actuar com caldria davant d'aquesta injusta situació. Preguem perquè cada dia augmenti el sentiment de solidaritat, s'ajudi més i millor els que lluiten en primera línia i que siguin més els implicats a donar-los suport».

Glòria Carrizosa Servitje

CATALUNYA MISSIÓ
PASSEIG PERE III, 96,
1R 1A
08240 MANRESA
TEL: 938 734 599
FAX: 938 743 812
A/c: emi-manresa@cambrescat.es

Catalunya
Un país de voluntaris

Dona
Suport
al voluntariat
a través del món
associatiu

Fomenta la
Formació
dels voluntaris

Facilita
Informació

IncaVol

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat

MÉS INFORMACIÓ
900 300 500

Crisi a l'Ulster, esperança a Còrsega, impotència a Euskadi

Els tres conflictes armats existents dins la Unió Europea evolucionen de diferent manera i generen novetats de manera constant. Per ordre d'importància podríem establir una mena de jerarquia que situaria en primer lloc el problema nord-irlandès, seguit del basc i, en últim terme, el cors. El més complex, el més difícil, el més radicalitzat (l'Ulster) semblava ben encarrilat. Fa anys que hi aboquen esforços els governs de la Gran Bretanya, Irlanda i els Estats Units. S'han assolit avenços espectaculars però en les últimes setmanes s'ha fet present el perill de tornar al punt zero, al punt de sortida.

L'excusa per deixar en suspens el govern autònom d'Irlanda del Nord, compartit per republicans (nacionalistes irlandesos) i unionistes (nacionalistes britànics), ha estat el desarmament. Aquí cal recordar unes quantes coses. En primer lloc, la guerrilla irlandesa, considerada una de les millors del món per la seva capacitat operativa, la seva organització, la seva dotació d'armes i explosius i la seva determinació, existeix des del 1916, quan es va iniciar la lluita armada contra els ocupants britànics. Al llarg de tot el segle xx, abans i després de la independència d'Irlanda, mai no ha lliurat les armes a l'enemic britànic, tal com ara se li demana. L'IRA (Exèrcit Republicà Irlandès) considera que no ha estat derrotat ni s'ha produït una rendició i, per tant, el que accepta es fer callar les armes i neutralitzar-les (destruir-les), sense cerimònies ni actes públics d'entrega a ningú (i menys als britànics). En segon lloc els acords de pau de Divendres Sant estableixen que la neutralització de l'armament té com a data límit el 22 de maig proper.

Simpatitzants del Sinn Fein acusen el govern unionista de trencar el pacte.

El problema de l'armament

Els unionistes han volgut forçar el procés pactat exigint per a principis de febrer l'inici del desarmament i, en cas contrari, amenacen d'engegar en orris tot el procés de pau. Estimen els unionistes que no es pot estar governant conjuntament amb un partit, el Sinn Fein, que disposa d'un exèrcit privat (l'IRA). El ministre britànic d'afers nord-irlandesos, Peter Mandelson, es va alinear amb les tesis unionistes i el govern britànic l'11 de febrer passat suspèn el govern autònom, el parlament autònom i les estructures comunes britanicoirlandeses amb competències sobre l'Ulster. Entre els republicans hi ha ara la convicció que

els unionistes no volen realment la pau, perquè suposa compartir el poder amb els republicans, i han buscat un pretext per fer-se enrere. La indignació del Sinn Fein és compartida pel moderat Partit Socialdemòcrata i Laborista, també republicà, i s'ha mostrat irritat el govern irlandès de Dublín. En poques paraules, tots els esforços pacíficadors dels últims anys tornen a estar en perill. I sense acord polític, els extremistes dels dos bàndols enfrontats tenen el terreny lliure per actuar i intentar fer descarrilar definitivament el procés.

Nou estatut per a Còrsega

En el cas de Còrsega també ja fa molts anys que diferents organitzacions armades es dediquen a fer explotar bombes. Després de fracassar els intents del govern francès de posar fi al problema per la via de la repressió, l'actual primer ministre, el socialista Lionel Jospin, ha decidit donar una oportunitat a una pau negociada. El preu que està disposat a pagar és un estatut d'autonomia molt més sòlid i ampli que l'actual. Els diputats del parlament cors tenen ara l'encàrrec de fer una proposta d'estatut, que podria comportar una revisió de la Constitució francesa. No obstant, els sectors jacobins, els nacionalistes francesos més tancats, hi estan en contra i creuen que amb el que hi ha ara els corsos ja en tenen prou i que tot el problema es resol amb mesures econòmiques que aportin un major desenvolupament a l'illa. Els sectors nacionalistes corsos han acceptat col·laborar amb els plantejaments de Jospin i tot els grups armats han decretat un alto el foc. A Còrsega és viu ara una etapa d'esperança,

es veu possible una sortida política pactada.

Euskadi, sense sortida

On les coses estan pitjor és a Euskadi, després del naufragi de les esperances de pau dels últims temps. Altra vegada el govern, l'oposició i els mitjans de comunicació espanyols estan inflamats d'«ardor guerrer» contra ETA. A l'actual campanya preelectoral no se sent cap veu que formulï propostes de solució per al problema basc, que es declari disposada a buscar nous camins que puguin conduir a la pau. Existeix una sensació d'impotència, com si s'estigués esperant el nou atemptat que ha de portar més morts sense poder fer-hi res.

Blair a la Gran Bretanya i Jospin a França han fet plantejaments novetatsos per trobar fórmules de pau. Quin dirigent espanyol podríem posar en aquesta llista europea? No val oblidar que a l'Ulster hi ha un Gerry Adams, líder del Sinn Fein, que ha fet una aposta decidida per la pau, ni que a Còrsega els principals grups independentistes estan jugant el joc proposat pel primer ministre francès. Cal confiar que l'actual crisi de l'Ulster es podrà redreçar i tornar a encarrilar el procés cap a la normalització política, cal esperar que a Còrsega sorgeixi un acord que posi fi a les bombes i cal pensar que algun dia (com més aviat millor) serà possible recuperar les esperances de pau a Euskadi d'acord a una solució política que faci possible girar full a una pàgina sagrant (una més) de la història dels pobles que formem part de l'Estat espanyol.

Antoni Reig

Periodista i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona

...amb un dibuix

societat

La veu del metge

L'envelliment natural:
l'edat de les artèries

En Jaume és un bon home. Fa cosa de dos anys que és, va jubilar i ara gaudeix de la vida, recorre els carrers i ho mira tot amb interès. Ha treballat tota la seva vida; ha fet moltes hores extraordinàries i ha portat la comptabilitat de diferents empreses des d'un despatx sense finestres. Ha vist mig món a través de les factures i ara gaudeix veient les coses tal com són.

Cada matí surt de casa seva i no hi torna fins a l'hora de dinar. D'un temps ençà nota que les cames se li cansen. Acostumat a calcular, es va adonar que la distància en què s'ha d'aturar per descansar les cames és sempre la mateixa si el carrer és horitzontal. Al passeig, que és de pujada, s'ha d'aturar més seguit perquè se li alleuï el dolor del tou de la cama. Com que és un home discret —els comptables ho solen ser— aprofita un aparador per aturar-se i fer veure que mira els productes. En realitat, espera que el dolor marxi.

De mica en mica, en Jaume va comprendre que això que li passava havia de ser consultat amb el metge. No podia ser reuma ni era degut a un cop. Era alguna cosa del múscul i tenia relació amb la circulació de la sang.

Vernal era el seu metge de tota la vida. El Dr. Vernal havia estat el metge de l'empresa en què havia treballat durant més de 35 anys i s'havien fet amics. Vernal era un metge molt explicatiu que «guarria» en fer entendre els processos mèdics i a més, si calia, donava un medicament o assenyalava la realització d'unes proves.

I d'aquesta manera van quedar un dia perquè en Jaume es visités i li expliqués el que passava. El Dr. Vernal va escoltar el que explicava en Jaume; li va fer una exploració general, molt detallada a les artèries de les cames i li va sol·licitar unes anàlisis i unes proves. Li va explicar que molt probablement el que li passava era un procés d'arteriosclerosi localitzat sobre-

Foto: Juan Lafita

Durant l'envelliment les artèries i el cor pateixen canvis, en sintonia amb els que es produeixen a la resta dels òrgans.

tot a les artèries de les cames, principalment a la dreta, i que havia de ser estudiat. Era molt més que un problema de l'edat.

L'envelliment natural de les artèries i del cor

Durant l'envelliment les artèries i el cor pateixen uns canvis «normals», en sintonia amb els canvis que es produeixen a la resta dels òrgans. Així, el cor presenta un augment del greix exterior, una rigidesa de les vàlvules i una atrofia de les fibres musculars. L'artèria aorta, que porta la sang del cor a la resta del cos, presenta un augment de perímetre, de gruixària —amb rigidesa de les fibres elàstiques— i signes d'esclerosi a causa principalment del dipòsit de calci i colesterol. Les artèries de calibre mitjà s'allarguen, presenten dilatacions, tortuositats i rigideses i la xarxa de capil·lars presenta una reducció global.

Aquests canvis produeixen alteracions

en la manera de circular la sang. Així, la rigidesa de l'artèria aorta impedeix que durant el buidatge de sang del cor contret, l'artèria augmenti de mida per «emmagatzemar sang» que «alliberarà» en el moment en què el cor no es contragui. Aquesta rigidesa fa que el cor hagi d'anar més ràpid per compensar-lo i que augmenti la pressió sistòlica. Aquests augments d'activitat fan que el cor es faci més sensible als esforços a mesura que augmenta l'edat. En els capil·lars, els canvis hemodinàmics poden ocasionar que els glòbuls vermells circulin desordenats o en agregacions que provoquen un augment de viscositat.

L'«envelliment accelerat» de les artèries i del cor

Algunes persones emmalalteixen —algunes greument— perquè les seves artèries i el seu cor tenen lesions que correspondrien a una edat més gran. Aquesta

descripció no ha de ser presa amb exactitud però és una forma de poder explicar-ho. Tot passa com si a partir d'un dia, el cor i les artèries envellissin dos dies per cada dia que envelleix la resta del cos. La proporció no és fixa: algunes persones, tres o quatre dies; d'altres, tan sols mig dia. Els metges han estudiat aquest fenomen des de fa molts anys. Cada any s'estudien milers de pacients nous i els investigadors descobreixen procediments i medicaments nous per tractar-lo.

El procés d'«envelliment accelerat» pot tenir una explicació simple:

- Algunes substàncies necessàries per al cos es poden convertir en nocives si la seva concentració a la sang és alta durant massa temps (anys). Si el sucre és alt de forma continuada —*diabetis*— o el colesterol —*hipercolesterolèmia*—, les artèries pateixen lesions amb dipòsit de plaques que les estrenyen i les endureixen.
- Alguns mecanismes fisiològics provoquen el procés si es desregulen de forma continuada: la tensió arterial alta —*hipertensió arterial*—, l'adaptació a la vida —*estrès*—, el pes corporal —*obesitat*— i l'agilitat i el moviment —*sedentarisme*.
- Voluntàriament s'ingereixen substàncies tòxiques per a les artèries, com el fum del tabac a l'hora de fumar o respirar el fum dels fumadors —*tabaquisme*— i l'alcohol —*alcoholisme* silenció.

«Acceleradors» de l'envelliment arterial

Hi ha tres característiques comunes a tots aquests «acceleradors» de l'envelliment arterial.

• Poden ser el resultat d'una equivocada «millora de qualitat de vida»: més menjar, més greixos, més industrial, menys exercici, més obesitat, més màquines per a tot, més televisió i més signes d'autoplacer (tabac, alcohol).

• Els causants de la malaltia no produeixen dolor. La mateixa malaltia —l'arteriosclerosi— no és dolorosa fins que produeix una lesió. El progrés de la malaltia és lent i sense dolor. Moltes vegades es detecta quan les lesions són importants en moltes artèries i llavors poca cosa s'hi pot fer.

• L'actuació precoç és difícil. No consisteix en una repetició compulsiva d'exploracions mèdiques per «saber com estem», sinó en un canvi estratègic en la manera de gaudir de la vida, que pot requerir orientació i suport psicològic per gestionar els canvis.

Com deien els clàssics, «tenim l'edat de les nostres artèries». En qualsevol cas, una proposta que cal seguir és la de no crear una obsessió de «joventut arterial», ni en l'àmbit personal ni social, sinó tenir cura que l'edat del nostre cos sigui homogènia; és a dir, tenir tan jove l'«artèria» com el «múscul», el «cervell» o l'«estat anímic».

Dr. Ferran L. Tognetta

Membre de la Junta Consultiva de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears

Servei d'animació estimulativa a domicili per a malalts d'Alzheimer

BARCELONA.— Davant de la greu problemàtica que pateixen tant els malalts d'Alzheimer com els seus familiars, immersos sovint en un alt grau d'angoixa i d'ansietat, s'ha posat en marxa un projecte pilot d'intervenció estimulativa a l'entorn familiar per a malalts d'Alzheimer al qual s'hi han acollit fins ara més de quaranta famílies.

Aquest programa, pioner a Catalunya, consisteix a treballar els estímuls de l'entorn familiar de la persona afectada, com poden ser les habilitats, les actituds i els records, amb l'objectiu de potenciar un procés de prevenció i manteniment de les capacitats i, de forma paral·lela, la seva màxima implicació dins de la relació social i la millora de la qualitat de vida del malalt i de la seva família. Aquesta intervenció es duta a terme des

de l'àmbit de l'educació social.

A partir dels resultats obtinguts, fruit de la valoració neuropsicològica i social, l'equip, format per educadors socials i neuropsicòlegs, dissenya el pla de treball adequat a les circumstàncies concretes del malalt. Aquest pla de treball proposa, d'una banda, l'aplicació de tota una sèrie de tècniques estimulatives i, de l'altra, un procés d'aprenentatge amb els familiars que els permeti desenvolupar aquestes tècniques.

Es tracta d'una iniciativa de la Fundació Pere Tarrés, que ha comptat amb la col·laboració de la Fundació «la Caixa» i el suport de l'Associació de Familiars de Malalts d'Alzheimer de Barcelona. Per a més informació, Fundació Pere Tarrés, tel. 934 101 602 (matins) i 934 301 606 (tardes). (C.C.)

cultura

Taller per a estudiants sobre la història i la vida als monestirs

■ Organitzat pel Museu d'Història de Catalunya

BARCELONA.— Com era un monestir cap a l'any 1000? Qui eren i com vivien els monjos? Aquestes preguntes i moltes d'altres són contestades en l'exposició *Temps de Monestirs* del Museu d'Història de Catalunya. Els alumnes de les escoles de primària

i secundària poden fer un taller on recullen informació i després participar en un joc de cartes on a cada una d'elles apareix un lloc o un personatge relacionat amb els monestirs i han d'explicar una història que els inclogui. Guanya el grup que acaba les cartes abans.

Silvia Marofa, educadora del taller *Ora et labora. Viure en un monestir*, explica que als alumnes «els agrada, especialment, l'activitat que han de fer amb la maqueta de Sant Pere de Rodes, ja que han de trobar mitjançant una càmera —que hi ha a l'interior de la reproducció—, l'església, el claustre i el refectori». Els estudiants

veuen les imatges en una pantalla on sembla que a través del moviment de la càmera estiguin caminant per dins de l'edifici.

A l'exposició podem trobar una selecció de fragments de la *Regla de Sant Benet* que regeix els monestirs benedictins. S'hi explica com s'han de celebrar els oficis divins durant el dia: «Com diu el profeta:

“Us lloaré set vegades al dia”. Acomplirem aquest sagrat nombre de set, si complim les obligacions de la nostra servitud a hora de laudes, prima, tèrcia, nona, vespres i completes, (...)». Sobre els horaris, en l'exposició que té molts elements interactius, els estudiants poden tocar un plafó amb diversos botons que els mostra les hores que els monjos resen, es renten, mengen, treballen i dormen. En aquest plafó es mostra l'horari dels monjos de l'abadia francesa de Cluny al segle XI fet per Dom Patrice Cousin. En ell es veu que la primera vegada que resen al dia és de 0.30 a 1 hora de la matinada (vigílies) i de 4 a 4.30 (matines), es lleven a les 5.45 i fins a les 6 tenen temps per rentar-se. Es reuneixen amb l'abat de 6.30 hores a 7.30 hores, dinen de 12 a 12.45 i a les 18.45 de la tarda van a dormir. Els monjos fan dos àpats al dia, el dinar i el sopar, celebren dues misses conventuals i treballen unes cinc hores al dia.

Aquest horari, semblant al que es feia als monestirs catalans i que està adaptat a la llum solar, sorprèn molt els estudiants. D'altra banda, observen amb curiositat una reproducció del dormitori dels monjos molt auster i troben interessant l'explicació de com han de dormir els monjos segons *La Regla de Sant Benet*: «Que

dormi cada un en el seu propi llit. Que rebin el parament del llit d'acord amb el seu estil de vida, segons les disposicions de l'abat. Si és possible que dormin tots en un mateix lloc. Dormiran vestits perquè els monjos estiguin sempre preparats i, fet el senyal s'aixequin sense tardança».

Segons l'educadora del taller, els participants troben increïble «que per fer un llibre amb pergamins fes falta la pell de tot un ramat de xais» i afegeix que «els agrada veure en cinc pantalles de televisió com es feien els llibres». En la primera es veu la confecció del pergami, en la segona el disseny de la pàgina, en la tercera com es feia la ploma i els pigment, a la quarta com s'escribia la lletra carolina típica de l'època i en la darrera com es relligava. Els vídeos molt ben fets mostren el procés tal com es feia deu segles enrere. Als alumnes, que són de la generació d'Internet, els queda molt lluny el fet que els llibres fossin objectes, rars, cars i difícils de fer. Eren molt pocs els monestirs —entre ells, els més rics— els que disposaven de la capacitat d'escriure llibres i de formar biblioteques. Els llibres eren fets per monjos copistes a l'escriptori i viatjaven d'un escriptori a un altre per ser copiats. Gràcies a aquesta tasca de transmissió va ser possible mantenir algunes de les grans obres de la ciència i la literatura de l'antiguitat sense oblidar les que s'hi crearen. La biblioteca de Ripoll va ser una de les més riques dels comtats catalans. S'hi guardaven còdexs de contingut divers, com llibres religiosos, jurídics o tractats de matemàtiques, de música i d'astronomia.

Marta Puyol

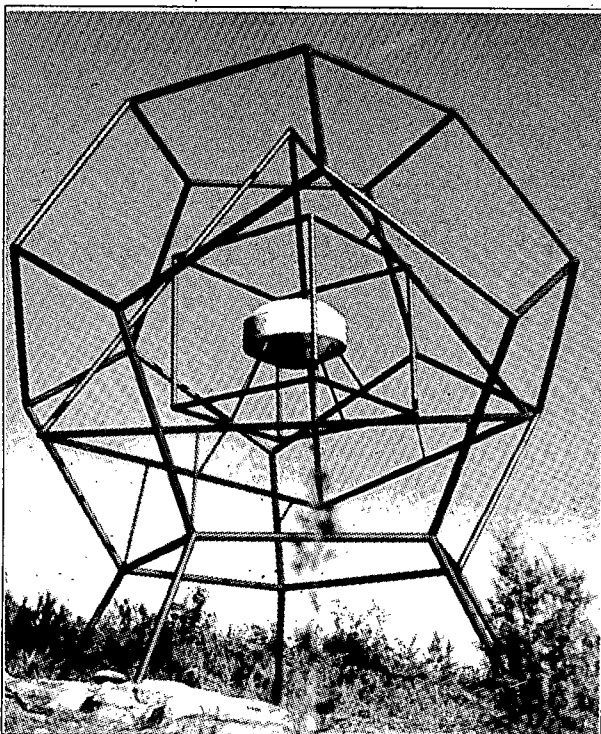
Els estudiants mirant la maqueta de Sant Pere de Rodes.

Una escultura inspirada en el pensament de Ramon Llull

VESPELLA DE GAIÀ.— Recentment el poble de Vespella de Gaià, situat a la comarca del Tarragonès, va celebrar la recuperada festa de Sant Sebastià. Un dels actes principals va consistir en la inauguració, dins del Museu d'Instal·lacions Artístiques, d'una escultura que porta per títol *Art de trobar la veritat*.

L'obra, que consisteix en una estructura metàl·lica d'uns tres metres d'alçada, pretén ser una reflexió sobre la inabastable tasca de trobar l'essència de l'art i la veritat, objectiu que cercava Ramon Llull, l'home més universal de la cultura dels Països Catalans. L'escultura és una creació de l'artista Josep Mercadé Riambau, natural de Bonastre, que ha comptat amb la col·laboració artesana de Ramon Mañé i d'Oriol Mercadé.

Segons l'escultor, «Llull volia fondre la religió musulmanà (representada pel cub) amb el cristianisme, centrat en el dogma trinitari (exemplificat en la piràmide), i difondre aquest missatge per tota la terra (simbolitzada en la forma esfèrica del dodecaedre)». L'obra es desenvolupa a partir d'un objecte trobat: una pedra en forma de gresol localitzada a la façana de la casa dels pares de Josep Mercadé, una de les més antigues de Bonastre i de la mateixa època de Llull. La pedra s'ha incorporat a l'estructura com epicentre del simbolisme de les tres figures

«Art de trobar la veritat», de Josep Mercadé Riambau.

geomètriques, al bell mig del suport metàl·lic.

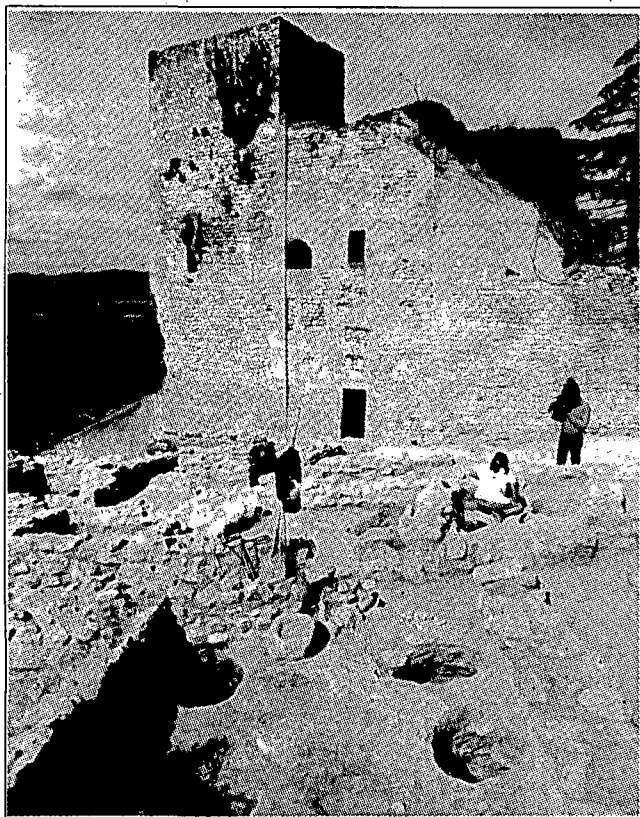
En el moment de la inauguració de l'escultura, es va repartir entre el públic un full que contenia un dodecaedre retallable amb la figura combinatòria de Ramon Llull, per fora, i dotze textos de Ramon Llull relacionables amb l'esmentada obra, per dins. En homenatge a Llull, Josep Mercadé, en el seu vessant de poeta visual, va preparar per a l'ocasió un poema circular combinatori, que es va lliurar als assistents a l'acte i amb el qual es va poder confeccionar un quadril·li de poemes diferents de dotze versos rimats.

L'alcalde de Vespella de Gaià, el pintor Rafael Bartolozzi, va dir que «l'homenatge a Llull escau de ple a Vespella perquè el mestre, amb les seves figures simbòliques i combinatòries, es pot considerar el pare de la poesia visual, una activitat que cíclicament es du a terme a la vila». Cal remarcar que Vespella de Gaià és la seu de certàmens i concursos anuals com ara el Premi Nacional de Poesia Visual Joan Brossa, el Curs de les Arts i els Artistes o el Premi Nacional d'Accions Artístiques. L'*Art de trobar la veritat* ja s'ha incorporat al conjunt museístic instal·lat a Vespella de Gaià. Es tracta de l'onzena peça que s'ubica en el territori, a partir de la filosofia del *land art*.

Joan Boronat

Monografia històrica sobre el Catllar

■ Mn. Manuel-Maria Fuentes i Gasó és l'autor d'aquest estudi

Una imatge del castell del Catllar, que data del segle XII. Al davant, un assentament protohistòric.

EL CATLLAR.— El 30 de gener passat es va presentar a l'auditori del Centre Cultural del Catllar (Tarragonès) una obra cabdal. Es tracta del volum titulat *El castell, vila i terme del Catllar, segles XII-XVIII*, obra del sacerdot i historiador Manuel-Maria Fuentes i Gasó, per encàrrec exprés de l'Ajuntament de la localitat.

Més de 300 persones van omplir de gom a gom l'auditori del Catllar. La cita bé que s'ho valia, atès que després d'una llarga gestació veia la llum el voluminós llibre, un compendi de la història de la vila en el període comprès entre els segles XII i XVIII. Aquest treball de contrastada complexitat va ser qualificat pel presentador del llibre, Josep M. Recasens, exalcalde de Tarragona, «com una obra que ultrapassa els límits de les investigacions locals. El seu contingut convida a la revisió d'alguns conceptes relacionats amb la Catalunya nova».

El volum presentat sobre la monografia històrica de la població consta de 873 pàgines, a través de les quals es pot copsar com la vila del Catllar, sorgida a l'entorn del castell a meitat del segle XII, va superar el recinte murat en el XVII i va experimentar un gran creixement urbanístic en el XVIII. L'obra va acompanyada d'un apèndix de 737 pàgines que compendia més de tres-cents documents i extenses llistes de batlles, jurats, regidors, rectors, oficis, dades demogràfiques, etc.

Preparació d'un segon volum

El treball de Mn. Manuel-Maria Fuentes no es detura aquí i a hores d'ara ja està intensament dedicat a l'elaboració del següent i darrer volum, que analitzarà la història durant els segles XIX i XX. Segons comenta l'alcalde del Catllar, Josep M. Gavalda, amb tota probabilitat es publicarà en el decurs de l'any 2001. Per a la realització d'aquest rigorós estudi, Mn. Fuentes s'ha basat en una recerca exhaustiva dels fons documentals de l'Arxiu Arxidiocesà de Tarragona; els de la Corona d'Aragó, a Barcelona; i els de Montblanc, Santa Coloma de Queralt i el Catllar. El volum aparegut es divideix en sis grans blocs que tracten els aspectes del territori per matèries i cronologies.

A la presentació va assistir també l'exconseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Joan Maria Pujals, i tant el president de la Diputació de Tarragona, Josep Marinés, com l'alcalde del Catllar, Josep M. Gavalda, van coincidir a afirmar que «pocs pobles poden enorgullir-se de disposar d'un document historiogràfic d'aquesta magnitud».

Joan Boronat

La casa de la família d'Antoni Gaudí es convertirà en museu

RIUDOMS.— L'Ajuntament de Riudoms (Baix Camp) ha adquirit recentment els baixos de la casa de la família d'Antoni Gaudí que hi ha al raval de Sant Francesc d'aquesta localitat. Aquesta part de l'immoble ha estat l'última que faltava per adquirir la totalitat de l'edifici, que era propietat de l'arquebisbat de Tarragona. La intenció de l'equip de govern és recuperar la propietat que va pertànyer a la nissaga de l'arquitecte i convertir-la en museu, on el visitant pugui veure tres o quatre sales adornades amb objectes modernistes i fotografies relacionades amb Antoni Gaudí.

Segons ha declarat l'alcalde de Riudoms, Josep M. Vallés, «un dels primers passos que caldrà fer per assolir l'objectiu que ens hem proposat és comprovar l'estat actual de les parets i de la façana de l'habitatge, ja que la idea és intentar conservar-les, tot i que l'estat actual és força deteriorat». Un cop realitzada la restauració, es procedirà a l'adquisició del mobiliari i d'elements decoratius corresponents, com ara objectes i maquetes que recordin la tasca de l'il·lustre arquitecte reusenc. (J.B.)

Pràctiques arqueològiques a Calafell

CALAFELL.— La Universitat de Barcelona (UB) ha signat un conveni amb l'Ajuntament de Calafell per tal que els estudiants d'Arqueologia puguin fer investigacions i excavacions periòdiques al poblat ibèric que hi ha a l'esmentada localitat del Baix Penedès.

Segons Josep M. Gurt, responsable del Departament d'Arqueologia de la UB, «un dels problemes dels nostres estudiants és la manca de jaciments on poder desenvolupar una recerca permanent i disposar de camps de pràctiques». Amb aquest acord, els estudiants tindran al poblat ibèric de Calafell un espai suficient per poder dur a terme les seves pràctiques. El conveni establert és el primer d'aquestes característiques que la UB signa amb un municipi de les comarques de Tarragona. Fins ara els estudiants d'Arqueologia es desplaçaven a jaciments de Badalona i de Santa Coloma de Gramenet. (J.B.)

APRENDRE A PREGAR

Preparat per Joan Galtés i Pujol
Col·lecció Celebrar, n. 58
36 pàgs. 350 ptes.
Publicat també en castellà

- En 36 pàgines, amb senzillesa i proximitat, se'ns ajuda a trobar resposta a la pregunta que ja es van fer els apòstols: ¿com podem aprendre a pregar?
- Unes pistes de resposta per a la realitat del 2000: en aquesta vida tan atrafegada, escassa de temps, amb el pes del cansament...

Un llibret que parla de la importància de la pregària.

Però que, sobretot, presenta propostes concretes.

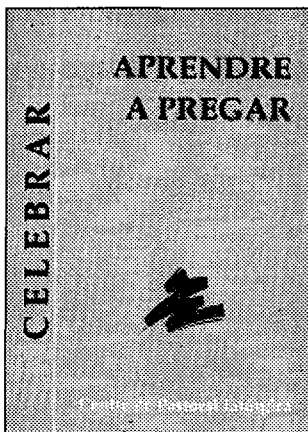
Suggeriments sobre el temps, el silenci, la postura del cos...

I mètodes per a meditar l'evangeli.
I pregar amb ell.

O per pregar els salms.

I per dir i gustar les pregàries tradicionals.

Preu: 350 ptes.

CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA

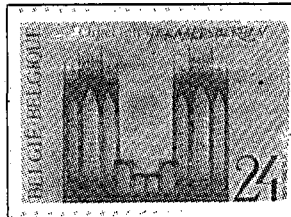
Rivadeneyra, 6, 7 - 08002 Barcelona
Tel. 933 022 235 - Fax 933 184 218.
E-mail: cpl@tsai.es — www.cpl.es

FILATÈLIA

per Enric Graupera

L'orgue de l'església de Grammont

Bèlgica va dedicar el 1988 aquest segell a Charles Anneesens (Cannes, 1835-1903), un artesà que es va fer famós per l'elaboració d'instruments de música de gran qualitat. Va construir un orgue extraordinari —reproduït en el segell— que va ser inaugurat el 25 de juny del 1890 a l'església Saint-Barthélémy, a Grammont. Les seves activitats no es van limitar tan sols a Bèlgica sinó que les diferents comandes li van arribar de països com Escòcia, Espanya, França, Holanda, Irlanda i Itàlia. Entre els anys 1865 i 1896 Charles Anneesens va construir un mínim de 227 orgues, segons consta en un document de l'època.

Som gairebé a totes les llars

És del tot segur que a la seva llar, com a la de milers i milers de famílies, hi ha instal·lat algun producte Roca.

Al llarg de més de 75 anys, el nostre objectiu constant ha estat augmentar la qualitat de vida proporcionant confort i benestar màxim, a tots els gustos i necessitats.

Això ens obliga a millorar allò que moltes vegades sembla immillorable.

Conegui les novetats de Roca. Hem aconseguit aplegar els últims avenços tecnològics amb el disseny més actual.

CAMBRES DE BANY
AIRE CONDICIONAT
CALEFACCIÓ
CERÀMICA

Roca

Pont de diàleg entre cristianisme i cultura

■ La Fundació Joan Maragall celebra el seu desè aniversari

BARCELONA.— La Fundació Joan Maragall celebra la seva primera dècada de vida amb diferents actes commemoratius, un munt de projectes immediats i la publicació d'una memòria que resumeix les activitats que ha dut a terme. Durant aquests intensos deu anys, ha promogut el diàleg entre el pensament cristià i la cultura laica a casa nostra. «Cal establir-hi ponts, no divisions», va afirmar categòricament el Dr. Antoni Matabosch, capellà, teòleg i president de la Fundació Joan Maragall, en el balanç que va efectuar el 9 de febrer passat davant dels mitjans de comunicació a la seu de l'entitat.

Els àmbits d'actuació de la Fundació Joan Maragall són essencialment tres: la creació d'un pensament propi, on es reflexioni i fomenti la creativitat cultural cristiana (amb la publicació de llibres, quaderns i dossiers temàtics i amb la convocatòria del premi Joan Maragall); l'organització d'actes públics per donar a conèixer les diverses activitats que s'hi fan (col·loquis

Dr. Antoni Matabosch.

d'actualitat, simposis, cursos, conferències i taules rodones) i la formació de les persones. Sobre aquesta darrera qüestió,

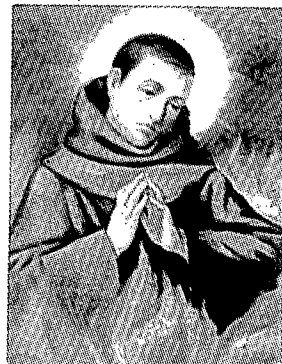
el Dr. Matabosch va subratllar que «no tan sols és important informar, sinó també formar la gent». El president de la Fundació Joan Maragall va recordar la figura de Mons. Narcís Jubany, l'artífex de la creació d'aquesta institució.

El mateix dia 9 va tenir lloc a l'auditori de la Pedrera un acte de celebració del desè aniversari de la Fundació Joan Maragall, que va ser presidit pel cardenal Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona; Jordi Pujol, president de la Generalitat de Catalunya, i Joan Rigol, president del Parlament de Catalunya. S'hi va retre homenatge a l'intel·lectual i poeta Joan Maragall, amb una conferència impartida per Ramon Pla i Arxé, doctor en Filologia romànica, sota el títol *Joan Maragall: el diví i l'humà en l'activitat creadora*. Un dels aspectes més singulars de l'autor del *Cant espiritual* és «la relació que estableix entre Déu, les coses creades i l'home que les contempla», va dir el Dr. Pla.

Miquel Àngel Codina

VIDA DEL
BEATO FRANCISCO
DE SANTA MARIA
FRANCISCANO

MONTALBANEJO

NAGASAKI

JOSE M. ARMESTO MIRÓ

Portada del llibre.

Biografia del beat Francisco de Santa María

MONTALBANEJO.— S'ha publicat recentment la segona edició de la *Vida del beato Francisco de Santa María, franciscano*, un treball monogràfic que ha dut a terme Mn. Josep M. Armesto i Miró. «En la vida del nostre beat tenim un model d'evangelització centrat en la conversió a Déu, pare de nostre Senyor Jesucrist i Senyor de la història, un testimoni encoratjat per una fervent caritat apostòlica i dedicat al servei missioner de la Paraula», escriu Mn. Armesto en el llibre.

Francisco de Santa María va néixer a Montalbanejo, un poble de la província de Conca, i va morir, martiritzat, ben lluny, concretament a Nagasaki, on va portar la fe cristiana. «Va morir —afirma l'autor de la biografia del beat— per la fe juntament amb centenars de religiosos i seglars, de vegades famílies senceres, tot escrivint una de les més belles pàgines de la història del cristianisme.» El 7 de juliol del 1867 Francisco de Santa María va ser beatificat pel papa Pius IX. (C.C.)

Descobrir Montserrat

MONTSERRAT.— El darrer número de la revista de geografia i viatges *Descobrir Catalunya* ha dedicat un dossier central a Montserrat. La presentació d'aquest exemplar va tenir lloc el 10 de febrer passat, a l'Aula de Natura, amb la presència del P. Josep M. Cardona, prior de Montserrat, i Eduard Voltals, director de la revista. (C.C.)

La campana Rarímia tornarà a repicar a Sant Feliu de Llobregat

SANT FELIU DE LLOBREGAT.— L'11 de febrer passat va tenir lloc a l'església parroquial de Sant Llorenç de Sant Feliu de Llobregat la signatura d'un conveni, presidit pel rector de la parròquia, Mn. Pere Corbera, entre l'entitat Amics de les Caramelles i les Tradicions de Sant Feliu de Llobregat i Airtel Mòvil. L'acord farà possible la recuperació de la campana Rarímia —anomenada així en honor a sant Rarimi, copatró de la ciutat—, la més gran del campanar de la l'església parroquial de Sant Llorenç. D'aquesta manera, Sant Feliu de Llobregat tornarà a gaudir del so de la Rarímia. (C.C.)

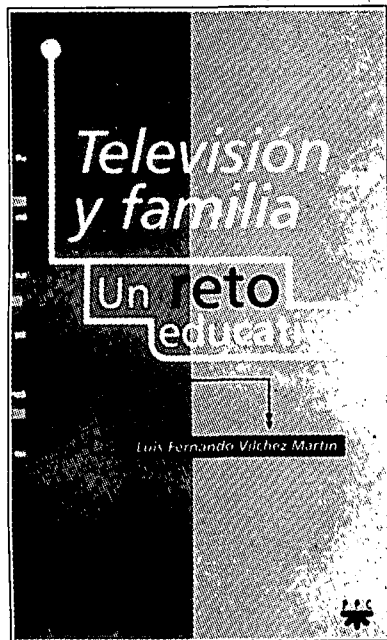
MITJANS DE COMUNICACIÓ al segle XXI

Catalunya Cristiana, Ràdio Estel i SIMCOS et conviden
El 6 de març, a les 11.30

Conferència de Mons. J. P. Foley,
president del Pontifici Consell per a les Comunicacions, sobre L'Església i MCS al segle XXI. Lloc: Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna, aula 201,
c/ Valldonzella, 23 - Barcelona.

Llibres

L'ús educatiu de la televisió

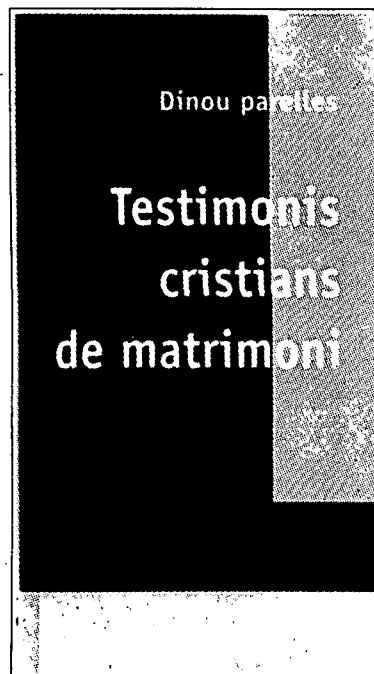
Aquest llibre ha estat elaborat pel psicòleg Luis Fernando Vilchez Martín a partir de la investigació que ha portat a terme la Fundació Encuentro sobre l'ús educatiu de la televisió. «El nen és un ciutadà del món, les parets de casa seva són permeables a múltiples influències, rep i processa milions de dades. A l'engrandiment del cosmos familiar i infantil, hi han tingut molt a veure els mitjans de comunicació, singularment la televisió», afirma l'autor en el pròleg. Les paraules dels pares i dels mestres arriben al nen juntament amb una pluralitat d'imatges immensa, de signes i de missatges que cal tenir en compte per saber «fer servir educativament un mitjà tan poderós i omnipresent com la televisió». Tot un repte. (C.C.)

◀ Luis Fernando Vilchez Martín, *Televisión y familia. Un reto educativo*. Editorial PPC, Col·lecció Educar, Madrid 1999, 147 pàg.

Reflexió matrimonial

Potser, una possibilitat, després de llegir aquestes pàgines, seria que cada matrimoni intentés imaginar quin podria ser el seu testimoni. Així de senzill. Amb el desig de dir-se allò que sovint vivim sense formular. Els dinou testimonis cristians de diverses parelles —diferents en edat i situacions— que s'ofereixen en aquest volum no pretenen res més. El seu objectiu no és donar lliçons ni proporcionar teories. Escriuen d'una manera senzilla, des de la seva vida, des de la seva fe, des del camí clarobscur de l'amor de cada dia. Davant de la realitat viscuda que cada parella intenta reflectir, el lector pot estar motivat per la seva pròpia reflexió personal, matrimonial. Cada parella és un món, però el contrast ajuda. (C.C.)

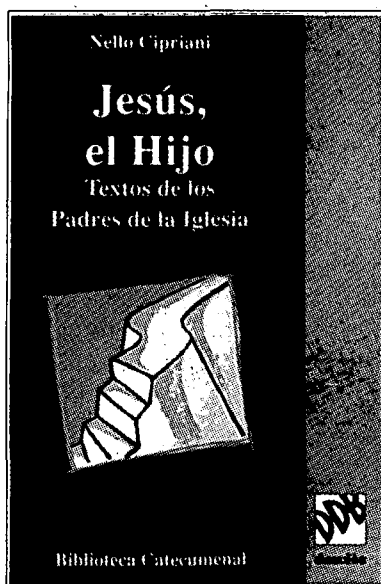
AA.DD. *Testimonios cristianos de matrimonio*. Centre de Pastoral Litúrgica, Col·lecció Emaús, Barcelona 1999, 79 pàg.

Testimonis privilegiats de la fe cristiana

La reflexió teològica dels Pares de l'Església antiga va néixer dins d'una cultura llunyana de la nostra en molts aspectes, però també en un contacte molt estret amb les fonts de la revelació cristiana. Això fa que siguin testimonis privilegiats de la nostra fe i mereixedors de la nostra atenció encara avui. Per què el Fill i el Verb etern de Déu es va fer home en el si de la Mare de Déu? Com es pot afirmar que és Salvador universal si va aparèixer en un moment tan tardà de la història? De quina manera ha salvat els homes? Quins són els beneficis de la seva mort i resurrecció? Aquestes són algunes de les moltes preguntes que es van fer els antics Pares de l'Església. La present antologia de textos permet emmarcar les seves respostes en el seu context literari, cultural i religiós. (C.C.)

Nello Cipriani, *Jesús, el Hijo*. Textos de los Padres de la Iglesia. Editorial Desclée De Brouwer, Col·lecció Biblioteca Neocatecumenal, Bilbao 1999, 176 pàg.

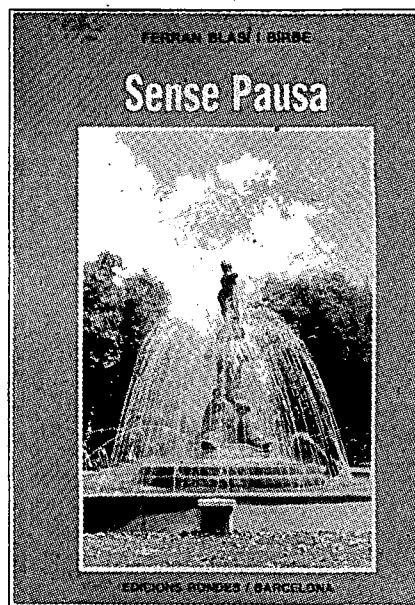

Reflexions periodístiques

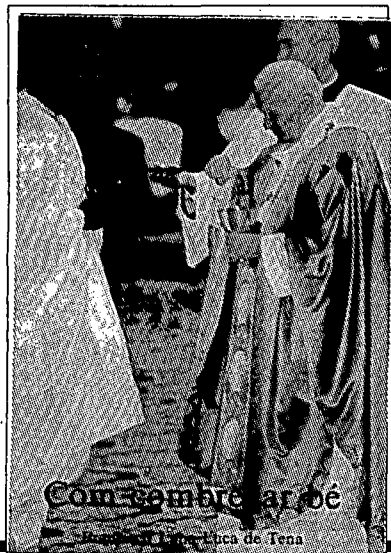
Un recull d'articles del sacerdot i periodista Ferran Blasi, ja publicats en la premsa i estructurats en diversos apartats (comunicació, justícia, ecumenisme, vida humana, solidaritat, teologia, etc.), és el fonament d'aquesta obra interessant.

«La vida quotidiana, en efecte, inspira la majoria d'aquests comentaris. Són com els apunts que podria fer un pintor, quan camina pel carrer, per després extreure'n, ja a casa, les conclusions definitives», escriu Antoni Coll Gilabert, director del *Diari de Tarragona* en la introducció del llibre. Reflexions «tan senzilles, com profundes i perennes» que susciten una lectura nova dels fets informatius. (C.C.)

◀ Ferran Blasi i Birbe, *Sense pausa*. Editorial Rondes, Barcelona 1999, 239 pàg.

La comunió, aliment espiritual

A través de divuit reflexions breus, Francisco Luna Luca de Tena aspira a ensenyar el lector com combregar millor. «Amb la comunió —explica l'autor— passa el mateix que amb l'aliment: no n'hi prou de menjar una vegada per créixer i desenvolupar-se. Ningú no espera d'un sol àpat el remei per a tota la vida. Déu vol venir a nosaltres cada dia per ser el nostre aliment espiritual.» Més endavant, afegeix que cada dia Déu «ens dona una mica de la seva gràcia i d'aquí la necessitat de combregar sovint i, fins i tot, diàriament». (C.C.)

◀ Francisco Luna Luca de Tena, *Com combregar bé*. Editorial Albada, Col·lecció Papers d'Espiritualitat, Terrassa 1999, 53 pàg.

JESUCRIST 2000

XV Concurs Bíblic,
XI de redacció i
I Concurs de Dibuix
premi Catalunya Cristiana.

Us recordem que fins a la
1a quinzena de març
és oberta l'admissió
de treballs.

INFORMACIÓ: 937 852 291
(matins),
937 850 554 i 937 809 888
(tardes).

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA
(edició setmanal)

BUTLETÍ DE L'ARQUEBISBAT
DE BARCELONA
(edició mensual)

GUIA DE L'ESGLÉSIA DE
L'ARXIDIÒCESI DE BARCELONA
(edició anual)

Informeu-vos al telèfon: 934 905 988
c/ Puiggari, 5 - 08014 Barcelona
e-mail: publicitat@catcrist.com

El llibre de la setmana

Viure a Roma l'any del Jubileu

La Biblioteca d'Autors Cristians ha proposat durant els últims tres anys una sèrie de llibres que, preparats al Vaticà, han ajudat a revifar constantment l'esperit que el Sant Pare va convidar a viure amb vista al Jubileu del 2000.

Eren uns llibres que van seguir les pautes marcades per Joan Pau II en l'encíclica *Tertio millennio adveniente*, i ens van parlar de Jesucrist, salvador del món, i esperit del Senyor, Déu pare misericordiós. Un itinerari espiritual progressiu que ens va apropar a una vivència profunda de la Trinitat, que va encoratjar la nostra trobada amb «el més íntim que la nostra mateixa intimitat», en paraules de sant Agustí.

Però, aquesta vida interior, tan important i urgent en el món d'avui, si volem de veritat, no tan sols transformar el món amb la nostra presència missionera testimonial i activa, sinó també sentir seriosament «amb l'Església».

A la televisió hem pogut veure el Sant Pare obrir la Porta Santa, i avançar amb humilitat, recolzat en el seu bàcul de malalt i de Pastor, juntament amb germans separats. I, a qui no l'estimula aquesta

Miguel Ángel VELASCO,
Guía de peregrinos para el Jubileo romano.
BAC 2000, Madrid 1999, 126 pàg.

imatge, per viure amb generositat la vida de fe i d'esperança que proclama Jesucrist? I qui no s'ha dit interiorment que valdria més la pena apropar-se a aquesta Porta Santa, no tan sols espiritualment sinó també físicament? Una visita a Roma que fos, essencialment, un moment important en el nostre caminar espiritual, seguint les passes de Pere i dels seus successors...

Miguel Ángel Velasco ha publicat una *Guía de peregrinos para el Jubileo romano*, en la qual amb senzillesa i al mateix temps, d'una manera exhaustiva, ens endinsa en els camins i les tortuositats de la Roma Jubilar. Seguint els seus consells i els comentaris, que acompanyen cadascuna de les possibles etapes en el caminar per la ciutat, podem conèixer la vinculació de tants llocs de Roma units a la vida de

l'Església des dels seus inicis.

No es tracta d'una guia turística senzilla, com tantes altres. Aquesta aporta alguna cosa més, perquè assenyala amb precisió aquells punts de referència obligada per a tot creient, i l'ajuda a redescobrir el significat, no tan sols dels llocs que visita, sinó també de la dinàmica de la mateixa fe.

La BAC ha fet un bon servei als pelegrins creients, però també a aquells que potser s'apropin a Roma amb una curiositat merament turística. És cert que l'espectacle d'una Roma viva, immensa en la fe, sempre és estimulante, fins i tot, per als més escèptics. Però, si a tot això, podem

afegir-hi una reflexió sobre què significa cadascuna de les passes que podem donar —i que l'Església de Jesús ha donat des dels seus inicis—, podem suposar alguna cosa més que la satisfacció d'un espectacle digne d'admiració. Farien molt bé d'incloure-la en la seva documentació els que organitzin estades romanes durant aquest Jubileu del 2000.

Deia Tomàs de Kempis «qui multum

peregrinantur, raro santificantur» («els que fan moltes peregrinacions rara vegada se santifiquen»). Gairebé podria assegurar que els que peregrinin a Roma en aquest any jubilar, i portin a les seves alforges aquesta *Guía de peregrinos para el Jubileo romano* poden arribar a contradir aquesta afirmació de l'autor de la *Imitació de Cristo...*! Comproveu-ho.

Cristóbal Sàrrias

La sardana i la dansa

Gran Gala Sardanística a l'Auditori

El diumenge dia 6 de febrer, a l'Auditori de Barcelona, es va celebrar la Gran Gala amb què van començar una sèrie d'actes que durant aquest any 2000 es faran a Catalunya, amb motiu de complir-se els cent-cinquanta anys de la incorporació de la tenora a la música catalana, i d'haver estat declarat el 2000, Any de la Tenora. L'Auditori va reunir un ple total i un públic devot que ja a la bestreta paladejava una tarda memorable.

Perquè realment va ser així, una gran tarda i un cúmul de demostracions de les possibilitats de la tenora, o més ben dit, una demostració de la seva importància, un instrument identificat amb la nostra música racial. Aquells temors que havíem sentit sobre les dificultats que podia aportar una sèrie d'actuacions tan heterogènies, d'altra banda comprensibles, es van fondre com el glaç, ja que tota la representació va rodar perfecta, almenys per part del públic. La festa va durar exactament dues hores i cinc minuts, inclòs el descans.

Es fa difícil i potser no sigui necessari, remarcar cap acte dels que es van presentar. Si de cas, hauríem d'anomenar els moments en què es van sentir els aplaudiments més intensos, però no seria just, ja

que sempre l'acceptació del públic va ser total. Podem, però, fer una excepció en l'espectacular final de la conjunció de les 150 tenores, una per cada any de la celebració. Va ser impressionant i senzill, tot a l'hora, com impressionant i senzill és la sardana. Hi van assistir diverses autoritats, en un conjunt que encapçalava el president de la Generalitat, Jordi Pujol i Joan Vidal Gayolà, president del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional.

Podem dir, amb satisfacció, que l'Any de la Tenora ha començat molt bé i que possiblement es repetiran les grans festes i els actes de celebració. La Federació Sardanista prepara un dossier amb la relació dels actes previstos durant l'any, dels quals ja podem anticipar els del mes de maig, a Figueres, amb una exposició antològica sobre la tenora, i una jornada de treball i de reflexió sobre el seu coneixement, i altres actes, previstos per al mes de maig. També es treballa en una obra de teatre musical que s'ha encomanat al músic i pedagog Joan Josep Blay, com també l'edició d'un conte per a la quitxalla. Són auguris de nous esdeveniments.

Josep Ventura

Catalunya Cristiana
Una xarxa per a l'evangelització

Subscribiu-vos-hi ara
només per 11.180 ptes./any

Desitjo subscriure'm al
setmanari CATALUNYA CRISTIANA
durant un any (52 números)

Edició en català ☐ Edició en castellà ☐

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

☐ Amb un únic pagament d'11.180 ptes. per any

☐ Amb dos pagaments
semestral de 5.590 ptes.

☐ Domiciliació bancària
(Ompliu l'ordre de domiciliació)

☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,
Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular Data

Entitat

Oficina

DC

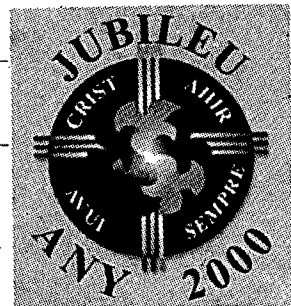
Compte

Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Puiggarí, 5 - 08014 Barcelona
Tel.: 934 905 988 - Fax: 934 902 035

El Gran Jubileu del 2000 (13)

Barcelona

Les confraries i les germandats de l'arxidiòcesi celebren el Jubileu

BARCELONA.— Prop de 3.000 persones van celebrar el 12 de febrer passat el Jubileu de German-dats i Confraries. La festa va començar a les 17.00 amb una pregària del cardenal Ricard M. Carles a les portes de la catedral. Després, tota la comitiva,

formada per unes 70 germandats encapçalades per la més antiga de Sant Marc Evangelista (1202), Santa Apol·lònia (1503) i Sant Magí Màrtir (1560), va iniciar una processó fins a Santa Maria del Mar, on es va efectuar el ritual de l'obertura de la porta santa.

A Santa Maria del Mar va tenir lloc l'eucaristia, que va començar amb una pregària pels cinc continents. El cardenal va pronunciar, en l'homilia, paraules esperançadores «i va fer una crida a la unió i a la integració de totes les germandats en el si de l'Església, sigui quin sigui la seva situació i, fins i tot, va demanar disculpes a aquelles germandats a les quals en algun moment no se'ls hagi prestat l'atenció necessària», recorda Manuel Zamora, delegat de premsa del Consell General de German-dats i Confraries de l'arxidiòcesi de Barcelona.

«Per al president del Consell, Albert Sanahuja, aquest Jubileu ha estat «el Jubileu de la unitat, perquè ens vam adonar que tots som germans d'una gran confraria a la qual estem vinculats: l'Església». En aquest sentit, Manuel Zamora considera que el Jubileu ha estat la primera vegada «en què ens hem trobat les 70 confraries de la diòcesi. Ara hem de recuperar confraries molt antigues i, sobretot, la seva activitat social».

La finalitat primordial de les german-dats i de les confraries és «donar culte a Nostre Senyor i a Maria Santíssima», assenyala Sanahuja. Per això, una de les prioritats del Consell és formar els germans confreres: «No podem ser cristians a la

El cardenal va iniciar el Jubileu amb una pregària.

nostra manera. No podem sortir al carrer en processó sense saber per què hi sortim. No traïem al carrer uns gegants o uns capgrossos. Intentem representar la Passió de Crist i la devoció a la Mare de Déu.»

La celebració del Jubileu va finalitzar amb el repartiment d'uns pòsters i les creus commemoratives per a cadascun dels assistents a l'acte.

Rosa María Jané Chueca

VATICÀ

Confessar-se a Roma

ROMA.— Amb la inauguració de la zona de la Reconciliació al passadís exterior de la basílica de Sant Pere del Vaticà, són ja dues files de vuit confessoris nous els que s'afegeixen als interiors. L'espai està dedicat exclusivament al recolliment i a la confessió, sagrament central en el camí de conversió que marca el Jubileu. El cardenal Róger Etchegaray, president del Comitè Central del Gran Jubileu del 2000, va explicar que «es pot dir que estem al cor mateix del camí jubilar perquè estem al lloc on el sagrament de la reconciliació permetrà a molts pelegrins retrobar l'ale-

gria del perdó que és l'alegria més gran que pot existir». L'espai és molt simple per afavorir el silenci, el col·loqui entre el penitent i el sacerdot, i la reconciliació. Entre les dues files de confessoris s'ha instal·lat una imatge de Jesús amb el lladre bo i els 14 quadres del Via Crucis. Els sacerdots administren el sagrament del perdó cada dia de 7.00 a 19.00 en diverses llengües i la majoria d'ells pertanyen a la cúria romana. Els sacerdots curials fa temps que demanaven unir-se als penitenciaris de Sant Pere per poder administrar aquest sagrament als pelegrins. (M.D.B.)

Joves solidaris

ROMA.— El Servei per a Joves del Comitè Central de l'Any Sant ha llançat el programa «Solidaritat dels Joves del Jubileu», per oferir una ajuda concreta a joves necessitats de diversos llocs. S'han establert cinc projectes: una casa per a prostitutes de Colòmbia, un centre de formació per a joves del Camerun que viuen al camp, un centre pastoral a Romania, un centre d'acollida a Timor Oriental i una residència per a minusvàlids al Pakistan. Els diners els aportaran els joves que peregrinaran a Roma durant el Jubileu. (Zenit)

Història breu

El Consell General de German-dats i Confraries de l'arxidiòcesi de Barcelona té els seus inicis el 1995, quan una sèrie de persones estudia crear un òrgan que integri els moviments confreres. El 6 d'octubre del 1999 s'aproven els estatuts canònics. El Consell ha censat unes 70 organitzacions entre germandats, confraries, pies unions, etc., i té com a objectius principals assessorar, promoure les activitats que porten a terme les germandats, fomentar la formació religiosa dels confreres, les tasques d'investigació sobre antigues formes de religiositat popular que es practiquen a la diòcesi, ajudar les german-dats, canalitzar l'obra social de les germandats, coordinar els actes de les diferents organitzacions i promoure actes conjunts. Per a més informació: c/ Rivadeneyra, 6, 4t - Barcelona, tel. 933 179 084.

Eucara no tens la teua carpeta?

Pots demanar-la a:

LA FORMIGA D'OR

Av. Portal de l'Àngel, 5

Barcelona

o a les nostres oficines:

CATALUNYA CRISTIANA

c/ Puiggarí, 5

08014 Barcelona

Telèfon: 934 905 988

Es podran introduir «gens» nous a embrions humans?

Un gen és una porció d'un cromosoma cel·lular responsable d'un caràcter somàtic de l'individu que el posseeix. Sembla que pels volts d'un 1% dels humans tenen un gen que els fa immunes al virus de la sida, ja que s'ha vist que impedeix que els seus limfòcits captin aquest virus. Quan es pugui aïllar aquest gen i afegir a una cèl·lula sexual humana (un òvul) tindrem que l'infant que en naixerà ja no podrà ser infectat per aquest virus tan nefast. Però... és que es podrà aconseguir mai, això? Presenta certament moltes, moltíssimes, dificultats. Tanmateix un equip de científics sota el guiatge de Gerald Schatten del Centre Regional d'Investigació amb Primats, d'Oregon (Estats Units) ens diuen (en un article publicat el 23 de desembre del 1999, a la revista *Molecular Human Reproduction*) que han aconseguit implantar un gen a l'òvul d'una mona (del *Macacus rhesus*) i si es pot amb un primat sembla que no serà impossible fer-ho amb l'ésser humà. Aquest gen no era, és clar, el de la immunitat a la sida, que encara no sabem si es podrà aïllar, sinó un altre de més simple, extret d'una medusa.

Perspectives de tot això? Molt llunyanes encara, però ja hi ha qui parla de millorar genèticament l'espècie humana amb l'ajuda de gens que faran obtenir una raça privilegiada en molts aspectes... Hem d'esperar, com a cristians, que no es faci violant l'ètica que cal respectar per damunt de la biotecnologia.

La cosa ha anat així: com que és fàcil fer que s'adhereixin gens als enganxadissos espermatozous, es va barrejar esperma d'un *Macacus rhesus* en una dissolució que contenia molts d'aquests gens de meduses. El gen triat era el que en aquests pòlips origina el color superficial verd fòsforescent. Dels 81 òvuls que pogueren fecundar amb la dissolució n'hi havia 28 que havien assumit el gen ja que els embrions que en sortiren presentaven aquella fluorescència. N'implantaren set d'ells en l'úter de les mones que tenien disponibles i un (només un!) es va desenvolupar normalment fins a néixer, però... ja no tenia actiu aquell gen!, havia perdut la fluorescència. S'haurà de millorar el sistema, és clar, però sembla que la cosa no serà un problema.

Aktualitats científiques

Per Francesc Nicolau, professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

La matemàtica i els matemàtics

12 Claudi Ptolemeu, astrònom però també matemàtic

Amb la mort d'Apol·loni de Perga pels volts del 190 aC s'acaba l'«edat d'or» de la matemàtica grega, encara que a Alexandria continuï l'estudi d'aquesta ciència. El que passa és que l'interès per les qüestions de la matemàtica pura ha minvat i al segle II aC trobem pocs noms que valgui la pena citar. El de més relleu va ser l'astrònom Hiparc de Nicea (180-125 aC) que ha estat anomenat «pare de la trigonometria». La seva obra astronòmica fou veritablement important com a pont d'enllaç entre els coneixements babilònics i els que ara obtindran els grecs. Cap al 260 aC l'astrònom Berosus procedent de Mesopotàmia s'havia establert a l'illa de Cos del mar Egeu, cosa que proporcionà als grecs el coneixement del sistema babilònic de dividir el cercle en 360°, i cada grau en 60 minuts (primers), i cada minut en 60 (minuts) segons. Va ser adoptat aquest sistema per Hiparc als càlculs astronòmics i d'ell ha arribat fins als nostres dies. Com a astrònom Hiparc de Nicea passa a la història per haver redactat un catàleg d'estrelles; i millorat molts valors importants: la durada del mes lunar, la de l'any, la grandària i la distància de la Lluna, l'obliquïtat de l'eclíptica... i haver descobert el fenomen de la precessió dels equinoccis (moviment del pol nord celeste), però també l'hem de citar com a matemàtic per haver trobat la manera de tabular unes primeres raons trigonomètriques, posant la correspondència entre els valors de la corda de la circumferència en relació a l'arc per a una sèrie d'angles.

Saltant el segle I aC, que no té cap matemàtic que hagi passat a la història, passem al s. I dC, que hi trobem Menelau d'Alexandria. No en sabem gran cosa, de la seva vida. L'any 98 era a Roma a fer-hi observacions astronòmiques, segons sabem per Ptolemeu. De les seves obres, citades per autors poste-

riors, només ens n'ha arribat una, *Esferica*, que ens ha arribat en les seves traduccions àrab i hebrea. En aquesta obra ja hi trobem un tractat de trigonometria esfèrica, amb alguns teoremes que probablement són originals ja que no es troben en autors anteriors. També té sobre el triangle pla un teorema que s'ha fet cèlebre i que en els llibres de text actuals és citat com el Teorema de Menelau (si-tallem per una recta secant dos costats d'un triangle ABC i la prolongació del tercer costat en D, E i F, es compleix aquesta igualtat: $AD \cdot BE \cdot CF = BD \cdot CE \cdot EF$). Tanmateix Menelau no dona importància a aquest teorema com si ja fos conegut, i per això alguns autors opinen que no és seu original i que potser Euclides ja l'havia descobert i es trobaria en l'obra perduda dels *Porismes*.

Però en arribar al segle II dC ens trobem amb una gran figura que en el camp de l'astronomia va exercir una influència de més d'un mil·lenni i mig:

L'autor de l'«Almagest»

Es deia Claudi Ptolemeu. D'ell hem de dir una cosa semblant al que vam dir d'Euclides: autor d'una obra tinguda per text universitari durant moltes centúries i amb desconeixement per part de la posteritat de quina va ser la seva vida. No en sabem l'any de naixença ni el de la mort. Sembla que va néixer a Ptolemais Hermiu, a l'Alt Egipte, i que passà gairebé tota la vida a Alexandria. Sabem segur que hi va fer observacions astronòmiques del 127 al 151. També sabem que encara vivia en temps de Marc Aureli emperador, que ho fou del 161 al 180. Tot això ens proporciona com a dates probables de la seva vida, del 90 al 170. Va morir a Canop que és on es retirà a la seva vellesa.

Però la seva obra omple la història de

l'astronomia fins ben entrada l'edat moderna. Duia per títol *Syntaxis Mathematica*, o sigui aplec matemàtic (referent a astronomia). Comprenia 13 llibres i era la recapitulació amb moltes ampliacions i afegitons personals de tot el saber astronòmic dels que el precediren. Com que l'obra era molt voluminosa en comparació amb una altra col·lecció matemàtica que ja existia al seu temps, hom va començar a citar-la amb el nom de *magiste* (la gran, grandíssima), i quan els àrabs en feren la traducció conservaren aquesta denominació popular posant-li l'article *Al* davant i, vocalitzant diferent, sortí *Almagesto*, en llatí *Almagestus*.

El primer dels 13 llibres és de contingut purament matemàtic. Conté, entre altres coses, unes taules trigonomètriques que ampliaven les d'Hiparc. Per fer el càlcul de la raó de la corda a l'arc va fer ús d'un teorema original seu, el conegut Teorema de Ptolemeu que diu: «En un quadrilàter inscriptible en un cercle el producte de les diagonals és igual a la suma dels dos productes de cada costat pel seu oposat (si ABCD és el quadrilàter inscriptible es verifica: $AC \cdot BD = AB \cdot CD + AD \cdot BC$).»

L'autor de l'Almagest va escriure també altres obres: una *Geographia* en vuit llibres, una *Optica* i un llibre molt curiós anomenat *Tetrabiblos* (en llatí *Quatripartitum*), que ens mostra un aspecte molt diferent del matemàtic de l'Almagest. És un cas típic de pseudociència de l'època i d'astrologia.

El «sistema del món» de Ptolemeu

Els 13 llibres següents de l'Almagest són una aplicació matemàtica a l'astronomia. Sense cap dubte Ptolemeu coneixia el sistema heliocèntric d'Aristarc de Samos, però no el considerà acceptable. Com és, deia, que veiem les estrelles sempre iguals durant tot l'any? Si es traslladés la Terra les veuríem diferent! La Lluna gira al voltant de la Terra, com és ben clar (i tenia tota la raó), per quina estranya raó el Sol i els planetes no han de fer el mateix? A més, la tradició astronòmica (Plató, Aristòtil, Èudox, Apol·loni, Hiparc...) s'ha mantingut força unànime

a dir que la Terra és el centre de l'univers. Això és, doncs, el que també creurà Ptolemeu. I el moviment que s'haurà d'assignar als astres és el circular (recorrent circumferències) i uniforme (sempre a la mateixa velocitat), perquè cal acceptar el principi platònic que al cel tot és perfecte. A l'Almagest llibre III, cap. 2 ens diu: «Creiem que l'objectiu que cal que l'astrònom es proposi és demostrar que tots els fenòmens celestes són produïts per moviments circulars i uniformes.»

Ara bé, les esferes homocèntriques d'Èudox i Aristòtil no el convencen. Prefereix el sistema d'Apol·loni i Hiparc dels centres deferents i epicicles: cada planeta es mou recorrent uniformement un cercle menor (epicicle) mentre el centre d'aquest en recorre un altre de més gran (cercle deferent). D'aquesta manera veiem que els planetes de tant en tant fan un moviment retrògrad (cosa que també era explicada per les esferes homocèntriques) i que adés són més a prop, adés més lluny de nosaltres, com es veu per la diferència de lluiror (cosa que ja no explicaven aquelles esferes).

Però es trobà amb dues dificultats. La primera: per què no es veu el Sol amb la mateixa grandària durant tot l'any? La resolgué amb la teoria de l'«excèntrica»: l'òrbita (cercle deferent) del Sol no té el centre al centre de la Terra, sinó a una certa distància real; és excèntrica (això correspon, és clar, al fet que la Terra gira entorn del Sol descrivint una el·lipse, un focus de la qual és ocupat pel Sol). Després veié Ptolemeu que també havia de postular una excèntrica per als planetes. L'altra dificultat era que el moviment observat dels planetes no era uniforme. Això ho arreglà afegint que la uniformitat no era mirant-los des de la Terra sinó des d'un altre punt, que es traduí per equant, alineat amb el centre del cercle deferent corresponent i el de la Terra, i com que encara no n'hi havia prou afegí superepicicles als epicicles.

I tot això es considerà expressió exacta de la realitat astronòmica fins ben entrat el segle XVI en tots els centres d'estudis i més enllà en alguns!

RÀDIO

Des de les 02.15 a les 06.00 hores, selecció de música instrumental.
Des de les 06.00 a les 21.00 hores, cada quart d'hora s'emeten informació general, de serveis, d'Església i solidaritat i cultural.
Cada dia, comentari de l'Evangeli a les 7.30, 15.30 i 02.00 hores.

Dilluns

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè* (programa informatiu que inclou una tertúlia d'actualitat). Presentat i dirigit per Francesc Rosaura.
- 21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika* (espai infantil).
- 21.15-22.00 *Cinc Cèntims* (programa d'economia i consum). Presentat i dirigit per Xavier Vilà.
- 22.00-23.00 *Nit d'Estels* (magazin d'Església i solidaritat). Presentat i dirigit per Montse Girbau.
- 23.00-00.00 *Planisferi* (anàlisi de l'actualitat del món). Presentat i dirigit per Dani Vilaró.
- 00.00-02.00 *La Gran Diferència* (selecció musical). A càrrec de Maria Sierra Rodríguez i Albert Murillo.
- 02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, presentat i dirigit per Carme Catà i Jaume Roca. *Dietari de Música i Músics*, presentat i dirigit per Joan Úbeda.

Dimarts

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
- 21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
- 21.15-22.00 *Cum Laude* (ensenyament i universitats). Presentat i dirigit per Oriol Freixenet.
- 22.00-23.00 *Nit d'Estels*
- 23.00-00.00 *Vianants* (tertúlia intergeneracional). Presentat i dirigit per Teresa Pou i Imma Matas.
- 00.00-02.00 *La Gran Diferència*
- 02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

Dimecres

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
- 21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
- 21.15-22.00 *Planeta Blau* (medi ambient). Presentat i dirigit per Marta Cailla.
- 22.00-23.00 *Nit d'Estels*
- 23.00-00.00 *Mar de claror* (espai de catequesi). Presentat per Rosa Deulofeu.
- 00.00-02.00 *La Gran Diferència*
- 02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

Dijous

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
- 21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
- 21.15-22.00 *Bojos per la Ciència* (ciència i tècnica). Presentat i dirigit per Antoni París.
- 22.00-23.00 *Nit d'Estels*
- 23.00-00.00 *De Pares a Fills* (temes al voltant de la família). Presentat per Montserrat Esteve.
- 00.00-02.00 *La Gran Diferència*
- 02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

Divendres

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
- 21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
- 21.15-22.00 *On tu em diguis* (propostes culturals per al cap de setmana). Presentat i dirigit per Aure Farran i Oriol Garangou.
- 22.00-23.00 *Nit d'Estels*
- 23.00-00.00 *Amb Llum Pròpia* (personatges). Presentat i dirigit per Joan Armengol.
- 00.00-02.00 *La Gran Diferència*
- 02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

Dissabte

- 21.00-22.00 *Pentagrama de quatre* (música catalana). Presentat per Xavier Pujol.
- 22.00-23.00 *La Terceja Lluna* (magazin d'actualitat musical). Presentat per Joan Albert Lligonya.
- 23.00-00.30 *Ningú No És Perfecte* (magazin de cinema). Presentat i dirigit per David Serra.
- 00.30-01.00 *Fila 7* (teatre musical). Presentat per Sergi Corbella.
- 01.00-01.30 *Cova de Jazz* (música jazz). Presentat per Gemma Abellan.
- 01.30-02.00 *De nou n'nou* (noves músiques). Presentat per Joan Dalmau.
- 02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

Diumenge

- 09.00-10.00 *Tot Sardana*. Presentat per Josep Maria Rojo i Josep Maria Palau.
- 18.45-20.00 *Eucaristia*
- 21.00-21.30 *La Pròrroga* (resum esportiu). Presentat i dirigit per Xavier Puig.
- 21.30-22.00 *Des de Nashville* (música country). Presentat per Roger Serra.
- 22.00-23.00 *Els Noms de la Música* (música clàssica). Presentat per Joan Úbeda i Roger Padollers.
- 23.00-00.00 *Temps de Paraula* (biblia i teologia).
- 00.00-00.10 *Moments a mitjanit* (programa de reflexió). Presentat i dirigit per Xavier Morlans.
- 00.05-00.30 *Missatge en una ampolla*. Presentat per Miquel-Albert Soler i David Ciscar.
- 00.30-01.00 *A tot cor* (música coral). Presentat i dirigit per Joan Casas.
- 01.00-02.00 *Passió pel cant* (programa musical). Presentat i dirigit per Toni Roig.
- 02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

RÀDIO BARCELONA SER

espai per a la solidaritat; entrevista (i III) a Mn. Josep M. Via Taltavull, professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe de Barcelona, Ricard M. Carles (edita i presenta: J. M. Alimbau).

RÀDIO BARCELONA (OM 666) - Diumenge de 22.05 a 23.00h, *Objectiu, l'home*: programa de valors humans. El cas de la setmana; un

Desconnexions de Ràdio Estel

De dilluns a divendres:

- 07.00-07.05 *Un bon motiu per viure*
12.00, 16.00, 18.00 *Punts informatius*
9.15, 13.30, 17.30, 19.30 *Temps*
9.30, 12.30, 16.30 *Agenda*
10.30, 14.30, 18.30 *Recomanació turística*

Dilluns

- 09.00-09.15 *Informatiu matí*
14.00-14.30 *Informatiu migdia*
20.00-20.30 *Informatiu vespre*
20.30-21.00 *Conversant amb el bisbe Joan (R)*

Dimarts

- 09.00-09.15 *Informatiu matí*
14.00-14.30 *Informatiu migdia*
20.00-20.30 *Informatiu vespre*
20.30-21.00 *Estels sobre el Principat*

Dimecres

- 09.00-09.15 *Informatiu matí*
14.00-14.30 *Informatiu migdia*
20.00-20.30 *Informatiu vespre*
20.30-21.00 *Església d'Urgell*
23.00-23.30 *Generacions vives*
23.30-00.00 *On anem?*

Dijous

- 09.00-09.15 *Informatiu matí*
14.00-14.30 *Informatiu migdia*
20.00-20.30 *Informatiu vespre*
20.30-21.00 *La Taula de l'Evangeli*

Divendres

- 09.00-09.15 *Informatiu matí*
14.00-14.30 *Informatiu migdia*
20.00-20.30 *Informatiu vespre*
20.30-21.00 *El Tresor de la Història*

Dissabte

- 01.00-02.00 *Senda Sonora*
10.00-10.30 *On anem? (R)*
12.30-13.00 *Conversant amb el bisbe Joan*
13.30-14.00 *In Corpore Sano*
20.30-21.00 *Estels sobre el Principat (R)*

Diumenge

- 08.30-09.00 *La Taula de l'Evangeli (R)*
18.00-18.30 *El Tresor de la Història (R)*
21.30-22.00 *Anirem tots cap al Cel*

TELEVISIÓ

Diumenge 27

- 08.45 *Tiempo de creer* (programa protestant)
«Juderías españolas: Palma de Mallorca» (comunitat jueva).
- 09.30 *Pueblo de Dios* (repetició del dilluns 21).
«El valle de la muerte.» L'huracà *Mitch*, ara fa un any, va ensorrar encara més Nicaragua en la misèria. El reportatge mostra la feina que Càritas porta a terme amb les víctimes i com està la zona un any després de la catàstrofe.
- 10.00 *Últimas preguntas*: «Año Jubilar frente a la deuda extranjera.» Hi ha qui pensa que aquest any Jubilar del 2000 quedarà tan sols en celebracions piadoses. Davant d'aquesta opinió hi ha la petició del Papa perquè els països rics condonin el deute extern dels països pobres.
- 10.25 *Testimonio*
- 10.30 *Santa Missa*: amb la participació de la Coral Lloriana de Sant Vicenç de Torelló (Osona), sota la direcció d'Aida D. Raurell. (Director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Víctor Subirana.)

Dilluns 28

- 17.20 *Pueblo de Dios*

Dissabte 26

- 09.30 *Signes dels Temps*: «La imatge de la parella a través del cinema.»
El procés de la parella passa per diferents moments. L'enamorament, assumir les diferències entre l'home i la dona, el plantejament d'un compromís estable o els fills i la vida laboral. Comentari de tres pel·lícules que parlen d'aquests tres moments: *Fills d'un Déu menor*, *Els germans Macmullen* i *Kramer contra Kramer*.
Entrevista a Pep Mària, jesuïta, i Isabel Solà, professora de la Universitat Ramon Llull.

Altres temes: Presentació del restaurant Ocells Perduts de la Fundació Oscobe a Girona; Meditar amb les fotografies de l'actualitat. Experiència de pregària amb Jaume Reixach; Consulta social pel Deute Extern. Entrevista a Mario Negre, de la CVX Hostafranchs; Comentari de l'Evangeli per Mn. Ballarín. (Presentat per Teresa Pou.)

Signes dels Temps repeteix l'emissió el diumenge, a les 12.00 h del migdia, pel Canal TVC SAT; i el diumenge, a les 00.00 h de la nit (després del programa *Gol a Gol*), pel Canal 33.

Divendres 25

- 20.30 *Creure avui*: «El Jubileu.» Convidat: Rosa Deulofeu.
Presenta: Albert Dresaire.
El programa repeteix l'emissió els dilluns a les 13.30 h.

Cada dijous

- 21.40 *Paraula i vida*
Glosses setmanals de Mons. Lluís Martínez Sistach.
Paraula i vida repeteix l'emissió els divendres a les 14.40 h.
Cada tercer dijous de mes
23.00 *Aquí, tots*: Magazin de notícies, reportatges i comentaris des del punt de vista de l'Església.

Cada divendres

- 22.30 *Caní de vida*
Recull de notícies i entrevista sobre un tema d'actualitat a càrrec de la Delegació de Mitjans de Comunicació. Presentat per Carles Sánchez.

FEBRER ÉS EL MES CONSAGRAT A LA PURIFICACIÓ DE LA MARE DE DÉU

Barcelona

• **AMICS DELS CLÀSSICS.**— El 24 de febrer, a les 19.30, recital de Mònica Guarro (violinista) i Francesc Mora (pianista), amb obres de Tartini, Espejo i Turull. Lloc: c/ Ausiàs Marc, 26, 8è - Barcelonà, tel. 933 150 399.

• **SOPAR-COL·LOQUI.**— El 25 de febrer, a les 21.00, a la Llar dels Avis del Casal parroquial de Sant Fost tindrà lloc un sopar-col·loqui amb Mans Unides del Vallès Oriental. Els diners recaptats es destinaran a la construcció de 10 forns de teules per a l'ètnia dels pigmeus a Burundi. Per reservar taula truqueu al 935 932 475 o 935 932 920.

• **ASSOCIACIÓ PROFESSIONALS PER L'ÈTICA.**— Organitza el 28 de febrer una xerrada-col·loqui amb Manuel Milián Mestre, diputat al Congrés pel Partit Popular, sobre *Ètica i Política: una visió històrica*. Més informació: tel. 629 386 784 i 646 500 583, a/e: ppe@flashnet.es, Internet: www.profesionales-etcia.org

• **TROBADES DE FORMACIÓ.**— El 29 de febrer, a les 19.00, el P. Josep M. Blanquet, s.f., parlarà sobre *D'on prové l'Eucaristia?* Lloc: església de la Sagrada Família, c/ Entença, 301 - Barcelona.

• **ATENEU BARCELONÈS.**— El 29 de febrer, a les 19.30, acte d'atorgament dels premis Ateneu Barcelonès 2000, XXIX Premi Joan Crexells de novel·la catalana i XI Premi Joaquim Xirau d'assaig. Lloc: c/ Canuda, 6 - Barcelona, tel. 933 188 634, fax 933 171 525, a/e: ateneubarcelones@kaos.es

• **ECUMENISME.**— El 2 de març, a les 19.45, concert de cant coral en acció de gràcies pels acords luteranocatólics (Ausborg 1999). Presentació a càrrec de Joan Busquets de la Facultat de Teologia de Catalunya. Intervencions del Cor Eumènic de les Comunitats Alemanyes de Barcelona i del cor L'Aixa d'Arenys de Mar. Cloenda: Karl Haverkamp i Enric Castells. Lloc: església dels caputxins de Pompeia, av. Diagonal, 450 - Barcelona.

• **MODA, CULTURA I COMUNICACIÓ.**— El 2 de març comença al Col·legi Major Universitari Bonaigua el curs amb crèdits de lliure elecció *Moda, cultura i comunicació*. Consta de cinc sessions amb els temes teixits i fons d'inspiració, gestió empresarial d'un producte anomenat moda, i moda i mitjans de comunicació entre altres. S'atorgarà un crèdit de lliure elecció als estudiants de la UB i dos crèdits als de la UPC. Per a més informació:

tel. 932 049 108 (Mònica Argemí).

• **HOMES DEL SAGRAT COR.**— Parròquia de la Bonanova (Sants Gervasi i Protasi, pl. Bonanova, 12 - Barcelona), dijous 2 de març per a sacerdots, homes i joves: a les 21.15, punt doctrinal; 21.45, cafè i acollida; a les 22.00, hora santa; i a les 23.00, Eucaristia. El dia 3, primer divendres, per a religioses, dones i noies: a les 11.00, hora santa, i a les 12.00, Eucaristia. Parròquia Sant Joan d'Àvila (rbla. Prim, 252 - Barcelona): dijous, participació d'homes a la Bonanova (autocar a les 21.00 per tornar a les 23.30). Primer divendres, a les 17.00. Hora santa per a religioses, dones i noies, i a les 18.00, Eucaristia.

• **FUNDACIÓ PERE TARRÉS.**— El 3 de març comença un curs sobre *Repercussions psicosocials de l'atur en els aturats. Suport a la persona que busca feina o és a l'atur*. Més informació: c/ Entença, 157 - Barcelona, tel. 934 101 602, a/e: if@peretarres.org, Internet: www.peretarres.org

• **TIBIDABO.**— El 3 de març, primer divendres, missa expiatòria del Tibidabo. Sortida d'autocars plaça Lesseps (cantonada Pérez Galdós) a les 17.30. Al temple del Tibidabo: rosari, vespres, benedicció i eucaristia. Es pot lucrar aquest dia la indulgència del Jubileu.

• **GRUPS DE REFLEXIÓ I DIÀLEG.**— El 4 de març, a les 16.00, sessió plenària

amb el tema *Llegir la Bíblia amb profit*, a càrrec del biblista Mn. Jordi Sánchez Bosch. Lloc: parròquia de la Sagrada Família, c/ Provença, 450 - Barcelona, tel. 934 366 933.

• **FEDERACIÓ DE LES ASSOCIACIONS CATALANES DE VIUDES.**— Organitza unes jornades de formació els dies 4 i 5 de març a la casa d'exercicis dels jesuïtes de Sarrià (c/ Carrasco i Formiguera). Conferenciants: Mn. Josep Gil i Ribas, teòleg, sobre *El Jubileu, un camí d'esperança?*, i Ignacio Merediz, llicenciat en Ciències Polítiques i Econòmiques, sobre *La mundialització: les seves conseqüències socials*. Per a més informació: tel. 933 400 549 i 932 740 873.

• **MONTSERRAT.**— Els dies 4 i 5 de març se celebraran les primeres jornades de reflexió per a joves d'enguany amb el lema «Jesucrist és el mateix, ahir, avui i sempre». En aquestes primeres jornades es tractarà el tema *Pecadors, sí! però sobretot estimats per Déu. La joia de la conversió i del perdó*. Les xerrades aniran a càrrec del P. Jordi Cervera, caputxí, i del P. Josep-Enric Parellada, monjo de Montserrat. Hi haurà una vetlla de pregària penitencial, el dissabte a les 21.45, oberta a tots els joves encara que no participin a la jornada. Més informació i inscripcions: tel. 938 777 766, ext. 1503, de 9.30 a 13.00 i de 16.00 a 18.00.

• **HORA SANTA.**— El 5 de març, a les

CASA D'ESPIRITUALITAT «HOSTAL DEL LLEDONER»

R. Franciscanes Missioneres M.D.P.

Vol oferir un espai de pau, d'acollida i de fraternitat a totes les persones que necessiten trobar-se amb si mateixes, amb Déu i amb els germans.

Està oberta: al poble

- a la comunitat cristiana
- parròquies, col·legis
- grups de pregària, reflexió, descans
- recessos
- jornades de treball
- convivències

La casa disposa de: 17 habitacions (per a 24 persones), capella, menjador, sala de conferències, sala de reunions, terrassa i zona enjardinada.

Informació i reserves: c/ Corró, 275 - 08400 Granollers (Barcelona)
Tel. 938 499 259 - Fax 938 499 266

Ajuda a l'Església Necessitada

Filial: Luis Antúnez, 24, 2n 2a - 08006 Barcelona - Tel. 932 373 763
C/c. 0930-001-080000-3. Banc Bilbao Vizcaya. Francisco Silvela, 54 - 28028 Madrid

MISSES en favor de l'Església de l'Europa de l'Est i del Tercer Món

¿Sabeu que milers de sacerdots de l'Església Missionera i de l'Europa de l'Est subsisteixen gràcies als estipendis de les Santes Misses que «Ajuda a l'Església Necessitada» fa arribar a aquests veritables deixebles de Crist d'avui dia?

COL·LABOREU amb la missió evangelitzadora d'aquests milers de sacerdots, i ENCARREGUEU la celebració de Misses —al mateix estipendi de la vostra diòcesi—, a través de la nostra Associació. Ells aplicaran la Santa Missa per les SEVES INTENCIONS.

• Vull que se celebrin.....
MISSSES per les intencions següents:

Envio..... ptes. com a DONATIU
Per: Gir ☐ Trans. ☐ Xec ☐

Nom i Cognoms:.....

Carrer i número:.....

C. Postal i Ciutat:.....

FUNDACIÓ OBRA NTRA. SRA. DE FÀTIMA

Fa més de vint-i-cinc anys que, amb silenci, tenim cura d'infants de 0 a 5 anys amb greus problemes familiars

Ara us demanem ajuda a vosaltres. La que pugueu...
Perquè en volem atendre més.

Truqueu-nos al telèfon **932 151 593** Us donarem tota la informació que calgui.

Si ens voleu visitar o escriure ho podeu fer a:
Fundació Obra Ntra. Sra. de Fàtima c/ Pau Claris, 119, 3r.1a - 08009 Barcelona
Podeu fer el vostre donatiu a:
LA CAIXA 2100/0022/10/0200556450

RENOVACIÓ CARISMÀTICA CATÒLICA Grup Nostra Senyora del Sagrat Cor

En l'any Jubilar, dedicat a la Santíssima Trinitat, celebrem tres vigílies d'Adoració i Guariment, amb Eucaristia i Exposició del Santíssim.

La primera, **Missa de Guariment el dia 3 de març del 2000**, de 9 a 12 de la nit, al Santuari de Nostra Senyora del Sagrat Cor, c/ Roselló, 175, de Barcelona.

Al mateix lloc una trobada per a joves, amb Eucaristia, el dia 30 de març de 21 a 23 h.

Us hi esperem!

Tel. informació: 934 196 355

Des del carrer

Frederic Sopena, jesuïta, va néixer a Barcelona fa 74 anys. Confessa, però, que va començar a renéixer amb 24 anys quan va aterrar com a missioner a l'Índia. Tot el grup format al Noviciat de Veruela (Aragó) estava ple d'il·lusions, fermes en la fe, segurs de la seva visió del món, orgullosos de ser europeus i fins i tot disposats a morir màrtirs. Una obligada pedagogia d'immersió li obre el cor i aprèn a rellegir l'Evangeli en clau d'inculturació. Fins avui.

El jesuïta Frederic Sopena va renéixer en aterrar com a missioner a l'Índia

«Em sento humil i amb un cor que aprèn lliçons de la comunitat dels adivasis»

—Com recordeu aquell jesuïta que va aterrar a l'Índia l'any 1949?

—Com un infant ple de la bogeria pròpia de la fe missionera. La mateixa bogeria, avui, no ha canviat; sí, però, que he estat podat i purificat. Em sento humil i amb un cor obert que aprèn lliçons de la comunitat dels adivasis.

—I aquella primera lliçó (1950), quan us estrenareu com a caçador improvisat matant un corb?

—Un bon dia, d'excursió amb uns amics que anaven de caça major, vaig matar un corb. Nens i adults em miraren consternats. Un d'ells el recull, l'acaricia i s'allunya. Em vaig sentir acusat i jutjat. La lliçó era clara: no mataràs a la terra d'Ahimsa, de la no-violència; respecta la vida sempre. Començava a aprendre.

—Al febrer del 1997 participeu en una trobada de la família adivasi. Fa fred i havent sopat, tothom canta i balla entorn de la foguera. Dues dones us inviten a participar en la dansa. Què sentia el pare jesuïta després del ball?

—Sí, és cert. Dues dones s'apropen

i em donen la mà tot invitant-me a ballar. Em deien: «Baba ("avi"), bal·leu, bal·leu amb nosaltres.» Al final un goig suau i intens em va envair el cor i vaig pensar: «Han passat cinquanta anys, però ha valgut la pena, estàs renaixent, t'accepten com un dels seus.»

—Entrem en l'òrbita de Mans Unides 2000 amb 41 anys de servei universal. Teniu mig segle d'experiència en un país ric en cultures contemplatives, però molt pobre en justícia distributiva. Anem a pams. Què diríeu a les famílies dels lectors de Catalunya Cristiana per educar fills i néts en la línia cristiana de Mans Unides?

—Obrir la nostra finestra i després mirar, escoltar i reflexionar sobre què passa a fora, com i per què. L'ideal seria anar-hi, visitar l'Índia i, per què no, implicar-se en un bany d'immersió. Una manera concreta és l'intercanvi temporal dels respectius fills, sempre que es faci bé, en clau cristiana de formació integral.

Recomano, entre les ONG, Mans Unides, perquè és única. Té professio-

nalitat, és crítica, estudia l'ambient, fa un seguiment, hi involucra la gent. Mans Unides ha adoptat les meves comunitats d'adivasis, un total de 30.000 persones. Com que aquest any s'apadrinen 370 projectes, se'n beneficiaran unes 100.000 persones a tot l'Índia. Un granet de sorra.

—Què diríeu als professors educadors dels col·legis?

—Eviteu les afirmacions fàcils i genèriques. Per exemple, l'Índia és en vies de desenvolupament? Però quin desenvolupament? Tecnicoindustrial?, sí; econòmic, sí, però menys. En canvi, de valors morals i espirituals, ens els poden oferir als europeus.

—Què diríeu a les parròquies?

—Tots els pobles són creients; tothom creu en alguna cosa; per tant, subratllem allò que som tots: tota la raça humana com una gran família. Cerquem la fraternitat i l'alliberament. Mans Unides va per aquest camí i ens invita a fer realitat el somni de Jesús.

J. Blanc i Bahima

Joan Carrera Planas

Bisbe auxiliar de Barcelona

Proposar la fe

Ara que apunta, aquí i allà, com una nova consciència de la necessitat d'evangelitzar, ens ve com l'anell al dit una conferència del bisbe d'Angulema, Claude Dagens, sobre com proposar la fe a la societat actual. La va pronunciar, l'any passat, a Lieja, i ara ha aparegut a *Documents d'Església* (núm. 734). No em proposo pas de resumir-la, sinó de subratllar-ne només alguns conceptes que trobo especialment oportuns.

Cita, el bisbe Claude, la reflexió d'una dona cristiana, Madeleine Delbrêl, de la qual diu que «va treballar en ambient marxista a la perifèria parisenca». És aquesta: «Nosaltres defensem Déu com la nostra propietat, no l'anunciem com la vida de la nostra vida, el proïsme immediat de tot allò que viu. No som els informadors de la novetat eterna de Déu, sinó polemistes defensant una visió de la vida que cal fer durar.» «D'altra banda, afegeix, seria inútil fer-nos propers i parlar la llengua dels nostres semblants... si no haguéssim trobat nosaltres mateixos el missatge total que hem rebut i que hem de transmetre.» Té raó.

No sempre aconseguim superar una apropiació abusiva de la fe, en el sentit de presentar-la més com la nostra forma de vida que volem fer emergir, que com el bé que pot fer feliç l'altre. Així arribem fàcilment a la polèmica, que no és, precisament, la postura més propícia a l'evangelització.

Una altra cita, aquesta de l'arquebisbe de Brussel·les, fa Claude: «Cal sentir l'advertència del cardenal Danneels, quan reconeixia que l'Església té una part de responsabilitat quan és considerada solament, de manera crítica, com una institució més o menys complicada. "Potser", diu Danneels, "nosaltres mateixos ens hi hem prestat, parlant massa de renovació de les estructures externes de l'Església, i massa poc de Déu i de Crist".» Podríem afegir, encara, a aquesta denúncia —que no és nova, per cert— un altre matís: sovint el recurs a la crítica sistemàtica serveix per eludir responsabilitats en el treball evangelitzador. Una culpabilitat global, estructural, ens exonera a tots.

Finalment, Claude lamenta que ens centrem massa en els esquinçaments del teixit eclesial que ells esquematitza així: «Veiem com s'oposen una a l'altra una Església rondinaire i una Església ressentida, la primera mirant amb nostàlgia l'època en què el catolicisme dominava la societat, la segona instruint el procés de l'autoritat de l'Església, considerada sempre un fre per a les iniciatives del poble de Déu.» És important, certament, no deixar-se acaparar pel tema de les divisions. I resulten suggeridors les denominacions «rondinaire» i «ressentida».

Moltes més coses interessants —no cal dir-ho— conté la conferència del bisbe d'Angulema. Potser aquest petit tast us animarà a llegir-la sencera. En tot cas és bo que la manera que tenim de proposar la fe sigui per tots nosaltres un centre d'atenció prioritària.

Oriol Camps

Impromptu

Perdonar

La paraula és fàcil de dir, fàcil de proposar, però en realitat molt difícil d'aplicar els uns als altres. Moltes vegades queda reduïda a una fórmula exterior. Jo perdono, tu perdones, nosaltres perdonem, ells perdonen...

Perquè per aquesta cosa tan fàcil de dir, ens cal un esforç profund per fer-la realitat. Resta, sense voler, moltes vegades, el record, el ressentiment difícil d'esborrar.

I, tanmateix, és un dels grans secrets per viure en cristià. Només cal pensar que tot l'evangeli és perdó. Això és difícil d'entendre o recordar a l'hora de fer-ho realitat. Tot l'evangeli és amor. I perquè no ho entenem, ens n'oblidem. Si Jesús va perdonar la dona adúltera, el lepros que li demana gràcia, el publicà i la samaritana, i des de la creu el bon lladre, per què nosaltres regategem el perdó per aquell que creiem enemic nostre, o per qui ens ha ofès, o pel germà esgarriat?

Si Déu —com diu el salm— és lent en el càstig i ric en l'amor, em pregunto: per què nosaltres som tan ràpids a condemnar, tan garrepes a l'hora de perdonar, i aleshores resulta que no sabem estimar?